

รายงานฉบับสมบูรณ์

การวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจากทักษะภาษามลายู:

โอกาสในการแข่งขันของแรงงานไทยในตลาดอาเซียน

An analysis on the economic returns to Melayu language skills:

Thai labour's competitiveness in the ASEAN market

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปภัศร ชัยวัฒน์

อาจารย์ ดร.สวรัย บุญยमानนท์

นำเสนอต่อ

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

29 พฤษภาคม 2558

รายงานฉบับสมบูรณ์

การวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจากทักษะภาษามลายู:

โอกาสในการแข่งขันของแรงงานไทยในตลาดอาเซียน

An analysis on the economic returns to Melayu language skills:

Thai labour's competitiveness in the ASEAN market

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปภัศร ชัยวัฒน์

อาจารย์ ดร.สวรัย บุญยमानนท์

นำเสนอต่อ

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

บทสรุปผู้บริหาร

ภาษาที่สอง (second language) เปรียบเสมือนสะพานเชื่อมโยงแนวความคิด ก่อให้เกิดความเข้าใจอันถูกต้อง ซึ่งจะนำไปสู่การทำงานที่ประสบความสำเร็จในที่สุด (Malone, 2012) ทั้งนี้ หากสะพานดังกล่าวไม่แข็งแรง ผู้สื่อสารทั้งสองฝ่ายเกิดความเข้าใจไม่ตรงกัน ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานย่อมเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ การพัฒนาทักษะภาษาอื่นๆ ของแรงงาน นอกเหนือจากภาษาที่ใช้ในการสื่อสารอย่างเป็นทางการของประเทศ ยังก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ (economic gains) ช่วยสร้างงานและเพิ่มรายได้ให้แก่แรงงานเหล่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากภาษาอื่นๆ นั้น เป็นภาษาที่ใช้ในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว หรือเป็นภาษาที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย (Chiswick, Patrinos and Hurst, 2000; Fry and Lindsay, 2004; Godoy et al., 2007; Chiswick and Miller, 2007 และ Alishera et al., 2009)

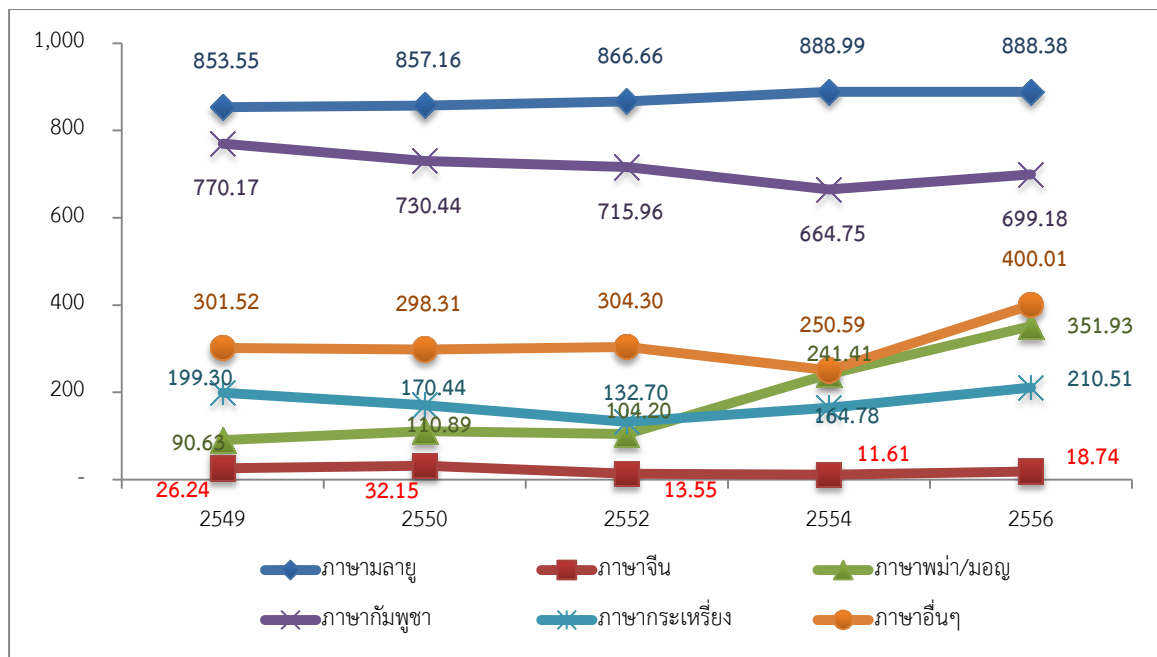
การรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในตลาดแรงงานของกลุ่มประเทศสมาชิก โดยมีการวิพากษ์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อตลาดแรงงานในแต่ละประเทศ เนื่องจากจะทำให้เกิดการดึงดูดของแรงงานระหว่างประเทศ แรงงานวัยหนุ่มสาวไทยมีโอกาสร้ายย้ายถิ่นฐานไปยังประเทศที่มีค่าจ้างเฉลี่ยสูงกว่า โดยในปัจจุบัน ประชากรวัยแรงงานในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ก็ได้โยกย้ายไปทำงานในประเทศมาเลเซีย ซึ่งเป็นประเทศที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรม ศาสนา และภาษาที่ใกล้เคียงกับพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ของประเทศไทย เพื่อแสวงหารายได้ที่ดีกว่าเป็นจำนวนมาก จึงเป็นที่น่าสนใจว่า ประเทศไทยควรมีนโยบายหรือแนวทางในการส่งเสริมการพัฒนาทักษะภาษามลายูให้แก่ประชาชนอย่างเป็นรูปธรรมอย่างไร เพื่อเพิ่มโอกาสในการแข่งขันของแรงงานไทยในตลาดระดับภูมิภาคอาเซียนต่อไป

การศึกษานี้จึงให้ความสนใจผลตอบแทนจากทักษะภาษาของแรงงานไทย โดยมุ่งเน้นไปยังทักษะภาษามลายูกลาง เพื่อแสดงให้เห็นถึงการเชื่อมโยงของตลาดแรงงาน โดยจะเริ่มวิเคราะห์ศักยภาพของแรงงานในการสร้างรายได้ (earning capability) จำแนกตามภาษาที่ใช้ในครัวเรือน เพื่อให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผลตอบแทนทางเศรษฐกิจในแต่ละภาษา หลังจากนั้น จะเป็นการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจากทักษะภาษามลายูกลางของแรงงานไร้ฝีมือ เปรียบเทียบระหว่างแรงงานไร้ฝีมือที่มี/ไม่มีทักษะภาษามลายู และทำงานในประเทศไทย/ประเทศมาเลเซีย และจะศึกษาความเชื่อมโยงของ

ตลาดแรงงานระหว่างประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะภาษาของแรงงานไทย เพื่อเพิ่มโอกาสในการแข่งขันในตลาดอาเซียนต่อไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ระหว่างปี 2549 – 2556 โดยพิจารณาเฉพาะประชากรวัยแรงงาน อายุระหว่าง 15 – 60 ปี พบว่า แรงงานส่วนใหญ่ (ร้อยละ 94.25 โดยเฉลี่ย) ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารภายในครัวเรือนเป็นหลัก ในขณะที่สัดส่วนแรงงานที่ใช้ภาษาอื่นกับสมาชิกในครัวเรือนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากร้อยละ 5.86 จากกำลังแรงงาน 2.24 ล้านคน เป็นร้อยละ 6.51 จากกำลังแรงงานทั้งหมด 2.57 ล้านคน ในปี 2556 คิดเป็นอัตราการเติบโตที่สูงถึงร้อยละ 14.60

สำหรับภาษาอื่นๆ ที่ใช้ในการสื่อสารภายในครัวเรือนนั้น รูป 1 แสดงให้เห็นว่า ภาษามลายูเป็นภาษาที่มีแรงงานใช้ในครัวเรือนมากที่สุด คือโดยเฉลี่ยประมาณ 0.87 ล้านคน รองลงมาคือ ภาษากัมพูชา 0.72 ล้านคน ภาษาอื่นๆ (เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาญี่ปุ่น) 0.31 ล้านคน ภาษาพม่า/มอญ 0.18 ล้านคน ภาษากระเหรี่ยง 0.18 ล้านคน และภาษาจีน 0.02 ล้านคน ซึ่งหากพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มแรงงานเหล่านี้ จะเห็นได้ว่า แรงงานที่ใช้ภาษาพม่า/มอญภายในครัวเรือน เพิ่มขึ้นในอัตราสูงถึงร้อยละ 288.31 สอดคล้องกับจำนวนแรงงานต่างด้าวในประเทศไทยที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตามด้วยแรงงานที่ใช้ภาษาอื่นๆ (เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาญี่ปุ่น) ในการสื่อสารกับสมาชิกในครัวเรือน (เพิ่มขึ้นร้อยละ 32.66) ภาษากระเหรี่ยง (เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.62) และภาษามลายู (เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.08) ตรงกันข้ามกับแรงงานที่ใช้ภาษาจีน และภาษากัมพูชา ที่มีจำนวนลดลงร้อยละ 28.56 และร้อยละ 9.22 ตามลำดับ

รูป 1 จำนวนแรงงานที่ใช้ภาษาอื่นในครัวเรือน (พันคน) จำแนกตามภาษา ปี 2549 – 2556

ที่มา: คำนวณจากสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ปี 2549 - 2556

การเพิ่มขึ้นของแรงงานที่ใช้ภาษาอื่นนี้ ส่วนหนึ่งมาจากการใช้ภาษาตามชาติพันธุ์ของบุพการี (สุพัตรา จิรนนทนาภรณ์, อรทัย ชินอัครพงศ์ และอัญชลี สิงห์น้อย, 2554) นั่นคือ การพูดภาษาแม่ (mother language) นั่นเอง แต่อีกส่วนหนึ่งเกิดจากพ่อแม่ตระหนักถึงความสำคัญของทักษะภาษา จึงส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวเกิดกระบวนการเรียนรู้ภาษาอื่น งานศึกษาของ Gardner (2007) แสดงให้เห็นว่า แรงสนับสนุนจากพ่อแม่ (parental encouragement) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทำให้การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในขั้นต้นของนักศึกษาชาวสเปนประสบความสำเร็จ ดังนั้น พ่อแม่/ผู้ปกครองจึงเริ่มมีค่านิยมในการส่งเสริมการพูดภาษาอื่นในครอบครัวมากขึ้น

การวัดมูลค่าทุนมนุษย์ จำแนกตามภาษาที่แรงงานใช้ในครัวเรือน โดยคำนวณจากรายได้ตลอดช่วงชีวิตของแรงงาน (lifetime income) ตามแนวคิด Lifetime income approach ของ Jorgenson and Fraumeni โดยมีสมมติฐานให้แรงงานเข้าสู่ตลาดแรงงานตั้งแต่อายุ 15 ปี และเกษียณอายุการทำงานเมื่อมีอายุ 60 ปี แต่ไม่รวมประชากรวัยแรงงานที่ยังอยู่ในภาคการศึกษา หรือยังไม่มีรายได้ มีผลการศึกษา ดังที่แสดงไว้ในตาราง 1

ในภาพรวม จะเห็นได้ว่า หากโครงสร้างตลาดแรงงานในอนาคตไม่มีการเปลี่ยนแปลงแล้ว แรงงานที่ใช้ภาษาไทยภายในครัวเรือน เป็นแรงงานกลุ่มหลัก ที่สร้างกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งเอื้อต่อการ

พัฒนาของประเทศอย่างต่อเนื่อง เห็นได้จากมูลค่าทุนมนุษย์เฉลี่ยระหว่างปี 2549 - 2556 ที่สูงที่สุด คือมีค่าเท่ากับ 29.30 ล้านบาทต่อคน ในขณะที่ แรงงานที่ใช้ภาษามลายู มีมูลค่าทุนมนุษย์เฉลี่ย 14.66 ล้านบาทต่อคน แรงงานที่ใช้ภาษาภาษาอื่นๆ มีมูลค่าทุนมนุษย์เฉลี่ย 9.02 ล้านบาทต่อคน แรงงานที่ใช้ภาษาภาษาพม่า มีมูลค่าทุนมนุษย์เฉลี่ย 7.88 ล้านบาทต่อคน แรงงานที่ใช้ภาษาภาษาจีน มีมูลค่าทุนมนุษย์เฉลี่ย 3.30 ล้านบาทต่อคน แรงงานที่ใช้ภาษาภาษากัมพูชา มีมูลค่าทุนมนุษย์เฉลี่ย 3.40 ล้านบาทต่อคน และแรงงานที่ใช้ภาษาภาษากระเหรี่ยง มีมูลค่าทุนมนุษย์เฉลี่ย 2.54 ล้านบาทต่อคน

ที่น่าสนใจ คือ กลุ่มแรงงานที่ใช้ภาษามลายู ที่พบว่า สามารถสร้างมูลค่าทุนมนุษย์ต่อคนได้สูงเป็นอันดับสอง สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของแรงงานกลุ่มนี้ และเมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่าแรงงานกลุ่มนี้ ยังเป็นแรงงานที่มีอายุน้อย แต่มีรายได้ตลอดช่วงชีวิตการทำงานสูง ส่วนใหญ่อยู่ในภาคเกษตร หรือประกอบอาชีพปลูกจาง จึงสามารถพัฒนาศักยภาพในการสร้างรายได้ให้มากขึ้น นอกจากนี้ ทักษะภาษามลายูของแรงงานกลุ่มนี้ น่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนที่ใช้ภาษาใกล้เคียงกัน

ตาราง 1 มูลค่าทุนมนุษย์ต่อแรงงานของประเทศไทย จำแนกตามภาษาที่ใช้ในครัวเรือน ปี 2549 – 2556 (ล้านบาทต่อคน)

ปี	ภาษาไทย	ภาษาอื่นๆ	ภาษาจีน	ภาษามลายู	ภาษาพม่า	ภาษากัมพูชา	ภาษากระเหรี่ยง
2549	29.3901	7.7035	0.8025	12.8867	5.3786	2.9740	2.1617
2550	28.8094	4.4109	1.8337	11.5316	6.9877	1.9174	2.4339
2552	31.6302	10.5417	11.7342	13.9096	7.6086	3.0132	2.4031
2554	31.0901	13.1146	2.8829	18.7757	9.3699	4.0431	2.5478
2556	25.5994	9.3387	1.7541	16.1879	7.5340	5.0419	3.1365
เฉลี่ย	29.30384	9.02188	3.80148	14.6583	7.37576	3.39792	2.5366

ที่มา: คำนวณจากข้อมูลสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ปี 2549 - 2556

การวิเคราะห์มูลค่าทุนมนุษย์ข้างต้น เป็นการแสดงให้เห็นภาพโดยรวมของกลุ่มแรงงานที่ใช้ภาษาในครัวเรือนที่แตกต่างกันเท่านั้น การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ ลักษณะการทำงาน ตลอดจนระดับความรู้ความสามารถในการใช้ทักษะภาษาของแรงงาน และนำมาใช้วิเคราะห์ในรายละเอียด จึงมีความจำเป็นเพื่อให้การวางแผนนโยบายเพื่อพัฒนาทักษะภาษาของแรงงานเป็นไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

จากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 388 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกินกว่าครึ่งหนึ่งเป็นเพศหญิง มีสัญชาติไทย มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้เป็นหลัก เกือบทั้งหมดเป็นผู้นับถือศาสนาอิสลาม ส่วนใหญ่แต่งงาน และมีครอบครัวขนาดใหญ่ มีสมาชิก 3-10 คน ในจำนวนนี้ เป็นสมาชิกที่เป็นผู้หารายได้ 1-5 คน โดยมีหัวหน้าครอบครัวและคู่สมรสเป็นกำลังสำคัญ

เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม ตามการมีทักษะภาษา และที่อยู่อาศัย พบว่า แรงงานไร้ฝีมือกลุ่มที่มีทักษะภาษามลายูกลาง และทำงานในประเทศไทย เป็นแรงงานกลุ่มที่มีระดับการศึกษาในสายสามัญสูงที่สุด กล่าวคือ มากกว่าครึ่งจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือสูงกว่า โดยเกือบ 1 ใน 4 จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี นอกจากนี้ ยังเป็นกลุ่มที่มีระดับการศึกษาในสายศาสนาสูงที่สุดอีกด้วย เห็นได้จาก กว่า 2 ใน 5 ของแรงงาน เป็นผู้ที่จบการศึกษาในระดับชานาวิยะฮ หรืออิสลามศึกษาตอนปลาย การมีพื้นฐานการศึกษาในสายสามัญและในสายศาสนาที่ค่อนข้างสูงของแรงงานกลุ่มนี้โดยเปรียบเทียบ น่าจะสะท้อนให้เห็นถึงความได้เปรียบในการทำงาน หรือโอกาสในการหางานทำที่สูงกว่ากลุ่มอื่นๆ อย่างชัดเจน

สำหรับแรงงานกลุ่มที่มีทักษะภาษามลายูกลาง และทำงานในประเทศมาเลเซีย นั้น เป็นแรงงานกลุ่มที่มีระดับการศึกษาในระดับปานกลาง โดยพบว่า เกือบ 1 ใน 3 จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และอีกกว่า 1 ใน 4 จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งนี้ ประมาณร้อยละ 41 และร้อยละ 30 จบการศึกษาในระดับอิตาเลียฮ หรืออิสลามศึกษาตอนต้น และในระดับมตะวัชชีฎาฮ หรืออิสลามอิสลามศึกษาตอนกลาง ตามลำดับ

ตรงกันข้ามกับแรงงานไร้ฝีมือกลุ่มที่ไม่มีทักษะภาษามลายู ที่มีระดับการศึกษาในสายสามัญค่อนข้างต่ำ ส่วนใหญ่จบการศึกษาเพียงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า และเมื่อพิจารณาควบคู่ไปกับการศึกษาในสายศาสนา จะเห็นว่า ร้อยละ 29 ของแรงงานกลุ่มนี้ ไม่เคยศึกษาในสายศาสนาแต่อย่างใด ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 31 จบการศึกษาในสายศาสนาเพียงระดับอิตาเลียฮ หรืออิสลามศึกษาตอนต้นเท่านั้น ทักษะภาษามลายูที่พัฒนาจากการศึกษาในสายศาสนาในระดับสูงขึ้นไปนั้น จึงไม่ได้รับการส่งเสริม

เมื่อนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาประมาณการรายได้ตามแนวคิดของ Mincer และเพิ่มตัวแปรที่สะท้อนถึงระดับทักษะภาษามลายูในด้านต่างๆ รวมถึงปัจจัยส่วนบุคคลอื่นๆ เพิ่มเติม โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square: OLS) พบว่า ทั้ง 3 สมการ มีค่าคงที่เป็นบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งหากพิจารณาตามหลักแนวคิดของสมการ Mincer ค่าดังกล่าวแสดงถึงระดับรายได้ประมาณการโดยเฉลี่ยของบุคคลที่ไม่มีการศึกษาและไม่มีทักษะมลายู ที่เพิ่งเข้าสู่ตลาดแรงงานนั่นเอง (ตาราง 2)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรต่างๆ พบว่า ประสบการณ์ในการทำงานเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มขึ้นของรายได้ต่อปีของแรงงานโดยเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ การทำงานอย่างต่อเนื่อง เป็นกระบวนการในการสั่งสมประสบการณ์ของแรงงาน ผ่านการเรียนรู้โดยการลงมือทำ (learning by doing) แรงงานที่มีประสบการณ์และความชำนาญในหน้าที่ของตน จึงได้รับค่าตอบแทนที่สูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ค่าตอบแทนที่เกิดจากประสบการณ์ในการทำงานนั้น จะเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง (diminishing returns) เมื่อแรงงานมีอายุมากขึ้น

สำหรับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและระดับความรู้ของแรงงานนั้น ได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ความรู้ที่ได้จากการศึกษาในระบบ โดยวัดจากจำนวนปีการศึกษาในสายสามัญ และทักษะภาษามลายูกลางของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งในสมการ 1 วัดจากคะแนนความสามารถทางภาษามลายูกลาง ที่ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ประเมินด้วยตนเอง โดยคำนวณเป็นค่าเฉลี่ยจากคะแนนความสามารถทางด้านต่างๆ ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษามลายูกลางของผู้ตอบแบบสอบถาม (0 แสดงถึงการไม่มี

ทักษะภาษามลาญกลาง และ 5 แสดงถึงการมีทักษะภาษามลาญกลางในระดับสูงที่สุด) ผลการวิเคราะห์ การถดถอยชี้ให้เห็นว่า ระดับศึกษาในสายสามัญของกลุ่มตัวอย่างไม่มีนัยสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงของ รายได้แต่อย่างใด ตรงกันข้ามกับทักษะภาษามลาญกลางที่มีอิทธิพลต่อการสร้างรายได้ของแรงงานอย่างมี นัยสำคัญ กล่าวคือ หากคะแนนประเมินทักษะภาษามลาญของกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้น 1 คะแนน โดยที่ปัจจัย อื่นๆ ไม่เปลี่ยนแปลงแล้ว จะส่งผลกระทบทำให้รายได้ของกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.29

เมื่อจำแนกความสามารถทางภาษามลาญกลางของผู้ตอบแบบสอบถามออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะการฟัง 2) ทักษะการพูด 3) ทักษะการอ่านแบบอักษรรูมี 4) ทักษะการอ่านแบบอักษรยาวิ 5) ทักษะการเขียนแบบอักษรรูมี และ 6) ทักษะการเขียนแบบอักษร ดังเช่นสมการ 2 จะเห็นได้ว่า ความสามารถในการพูดและการอ่านภาษามลาญของกลุ่มตัวอย่าง ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อระดับรายได้ อย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ หากกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนประเมินทักษะการพูดภาษามลาญกลาง (หรือทักษะการ อ่านภาษามลาญกลางแบบอักษรยาวิ) เพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะส่งผลทำให้รายได้ของกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้นถึง ร้อยละ 16.33 (หรือร้อยละ 22.14) เมื่อปัจจัยอื่นๆ คงที่

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์การถดถอย

รายได้ทั้งปีของแรงงาน	สมการ 1	สมการ 2	สมการ 3
ค่าคงที่	10.8483 [64.5338]**	10.8068 [65.9063]**	10.5568 [57.8517]**
จำนวนปีการศึกษา	0.0057 [1.1274]	0.0079 [1.6231]*	0.0077 [1.6330]*
ระดับทักษะภาษามลายูกลาง (ภาพรวม)	0.1129 [4.5576]**		
ระดับทักษะการฟังภาษามลายูกลาง		0.0203 [0.3039]	-0.0107 [-0.1586]
ระดับทักษะการพูดภาษามลายูกลาง		0.1633 [2.5365]**	0.1514 [2.3638]**
ระดับทักษะการอ่านภาษามลายูแบบอักษรรูมี		0.0881 [1.1420]	0.0604 [0.8008]
ระดับทักษะการอ่านภาษามลายูแบบอักษรยาวี		0.2214 [2.9723]**	0.2022 [2.6865]**
ระดับทักษะการเขียนภาษามลายูแบบอักษรรูมี		-0.1205 [-1.6595]*	-0.0763 [-1.0591]
ระดับทักษะการเขียนภาษามลายูแบบอักษรยาวี		-0.2778 [-3.4646]**	-0.2763 [-3.4226]**
ประสบการณ์ทำงานของแรงงาน	0.0083 [2.1888]**	0.0080 [2.1792]**	0.0107 [2.7533]**
ประสบการณ์ทำงานของแรงงาน ²	-0.00001 [-2.0846]**	-0.00001 [-2.1040]**	-0.00001 [-2.5961]**
เพศ (อ้างอิง: ชาย)			
หญิง			-0.26218 [-3.3104]**
สถานภาพสมรส (อ้างอิง: โสด/ม่าย/หย่า/แยก)			
สมรส			0.20374 [2.4808]**
ภาคอุตสาหกรรม (อ้างอิง: ภาคเกษตร)			
นอกภาคการเกษตร			0.49415 [6.2662]**
R-Square	0.0593	0.1450	0.2524
Adj. R-Square	0.0495	0.1246	0.2269
F Statistics	6.0206	7.1063	9.9017
Significant	[0.0000]**	[0.0000]**	[0.0000]**

หมายเหตุ: ตัวเลขในเครื่องหมายวงเล็บคือ ค่าสถิติ t

** แทนความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 5%

* แทนความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 10%

ผลวิเคราะห์การถดถอยในตาราง 2 สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและสนทนากลุ่มกับแรงงานที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย ที่ชี้ให้เห็นว่า ทักษะการพูดภาษามลายูกลางมีความสำคัญในการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะการทำงานที่ต้องติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นๆ จึงส่งผลทำให้แรงงานที่มีทักษะการพูดภาษามลายูกลางเหล่านี้ มีแนวโน้มจะได้รับค่าตอบแทนสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ

อย่างไรก็ดี แม้ว่าทักษะการอ่านภาษามลายูแบบอักษรยาวี ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถทางภาษามลายูกลางของผู้ตอบแบบสอบถามที่ค่อนข้างสูง ซึ่งจะสามารถพัฒนาเป็นทักษะภาษามลายูกลางในด้านอื่นๆ ได้ต่อไป จึงมีความสำคัญต่อการสร้างรายได้ของกลุ่มตัวอย่างก็ตาม แต่กลับไม่พบอิทธิพลของทักษะการอ่านภาษามลายูแบบอักษรรูมีต่อระดับรายได้แต่อย่างใด เช่นเดียวกับทักษะการฟังภาษามลายูกลาง ที่ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ การฟังเป็นทักษะภาษาในขั้นพื้นฐาน ที่บุคคลทั่วไปสามารถเรียนรู้และพัฒนาได้ด้วยตนเองในเบื้องต้น จากการสื่อสารกับสมาชิกในครอบครัว การทำงาน หรือสื่อต่างๆ ในทำนองเดียวกัน การเขียนภาษามลายูแบบอักษรรูมีนั้น ก็ใช้ตัวอักษรภาษาอังกฤษในการสะกด ดังนั้นหากแรงงานสามารถอ่านภาษาอังกฤษได้บ้างแล้ว ก็จะสามารถอ่านออกเสียงที่สามารถสื่อความหมายได้ ทั้งทักษะการฟังและการอ่านภาษามลายูแบบอักษรรูมี เป็นทักษะที่แรงงานใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันโดยทั่วไป ประกอบกับเป็นทักษะที่สามารถฝึกฝนได้ไม่ยาก ทักษะพื้นฐานเหล่านี้ จึงไม่ส่งผลต่อระดับรายได้ของกลุ่มตัวอย่างนั่นเอง

ในทางตรงกันข้าม พบว่า หากกลุ่มตัวอย่างมีทักษะการเขียนภาษามลายู ไม่ว่าจะเป็นแบบอักษรรูมีหรือแบบอักษรยาวี เพิ่มขึ้น กลับส่งผลทำให้ระดับรายได้ของกลุ่มตัวอย่างลดลง โดยมีค่า marginal effect เท่ากับร้อยละ -12.05 และร้อยละ -27.78 ตามลำดับ ผลกระทบเชิงลบของทักษะการเขียนภาษามลายูต่อรายได้ที่ค่อนข้างสูงนี้ แสดงให้เห็นว่า ทักษะการเขียนภาษามลายูไม่เอื้อประโยชน์ หรือไม่มีความจำเป็นต่อการทำงานของกลุ่มตัวอย่างแต่อย่างใด สะท้อนถึงภาวะที่แรงงานไร้ฝีมือเหล่านี้ มีคุณสมบัติที่สูงเกินกว่าที่เป็นที่ต้องการในการประกอบอาชีพ (overeducation) นั่นเอง

เมื่อประมาณการสมการถดถอยของรายได้เฉลี่ยต่อปี โดยพิจารณาปัจจัยส่วนบุคคลอื่นๆ เพิ่มเติม ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส และภาคอุตสาหกรรม (สมการ 3) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรหุ่นเหล่านี้ล้วนมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิงจะมีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายถึงร้อยละ 26.22 นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างที่สมรสจะมีรายได้เฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มอ้างอิง ได้แก่ กลุ่ม

ตัวอย่างที่เป็นโสด เป็นม่าย หย่า หรือแยกกันอยู่กับคู่สมรส ถึงร้อยละ 20.37 และกลุ่มตัวอย่างที่ทำงานนอกภาคเกษตรจะมีรายได้เฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่ทำงานในภาคเกษตรถึงร้อยละ 49.42

แนวทางในการพัฒนาทักษะภาษามลายูกลางให้กับแรงงานไทย

การศึกษานี้ สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของทักษะภาษามลายูกลางในปัจจุบัน ที่จะยิ่งทวีความสำคัญต่อไปในอนาคต โดยกลุ่มแรงงานที่มีทักษะภาษามลายูกลางเป็นแรงงานกลุ่มที่ภาครัฐให้ความสำคัญ เนื่องจากเป็นกลุ่มแรงงานที่มีความสามารถในการสร้างรายได้และมีจำนวนมาก ประกอบกับมีสัดส่วนการสร้างมูลค่าทุนมนุษย์ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังพบว่า การมีทักษะภาษามลายูถิ่นจะช่วยสร้างโอกาสในการทำงานของแรงงานให้เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกลุ่มแรงงานที่มีระดับการศึกษาที่ไม่สูงเท่าใดนัก และเมื่อปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ ส่งผลทำให้สถานประกอบการต่างๆ ต้องปิดกิจการลง หรือย้ายไปยังจังหวัดอื่นๆ เนื่องจากทักษะมลายูถิ่นสามารถนำไปปรับใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาทักษะภาษามลายูกลางที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนได้

ประเด็นที่น่าสนใจคือ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า การมีทักษะการพูดภาษามลายูกลาง และการอ่านภาษามลายูกลางแบบอักษรยาวีนั่น เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสำคัญ ส่งผลให้แรงงานได้รับค่าตอบแทนที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ แรงงานสามารถส่งเงินกลับมาเพื่อจุนเจือสมาชิกในครอบครัวที่อยู่ในประเทศไทยได้เป็นจำนวนมาก ซึ่งการพัฒนาทักษะภาษามลายูที่ก่อให้เกิดผลตอบแทนทางเศรษฐกิจเหล่านี้ เกิดจากการศึกษาในโรงเรียนสอนศาสนา ที่มีการเรียนการสอนภาษามลายูกลางอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะการศึกษาในระดับกลางขึ้นไปเป็นสำคัญ นอกจากนี้ การดูโทรทัศน์ การฟังวิทยุ การพูดคุยกับเพื่อน การศึกษาด้วยตนเองจากสื่อการเรียนรู้ภาษา และการใช้โซเชียลมีเดีย ก็นับเป็นช่องทางสำคัญในการพัฒนาทักษะภาษาอีกด้วย

การวางแผนทางในการพัฒนาทักษะภาษามลายูกลางให้แรงงาน เพื่อให้แรงงานสามารถเชื่อมโยงกับตลาดแรงงานในประเทศอื่นๆ ผ่านช่องทางที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการเหล่านี้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะเป็น การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษามลายูในโรงเรียนสอนศาสนา โดยบรรดา คณาจารย์ ทั้งจากในประเทศ และต่างประเทศ ที่มีความเชี่ยวชาญ การเปิดโอกาสให้แรงงานพัฒนาทักษะภาษาระหว่างการทำงาน การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ผ่านช่องทางต่างๆ โดยมุ่งเน้นการสื่อสารในชีวิตประจำวันเป็นหลัก มิใช่เพื่อให้ผ่านการทดสอบความสามารถทางภาษา หรือการเขียนที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ รวมถึงการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี

และวิถีการดำเนินชีวิตของแรงงานต่างประเทศด้วย สิ่งเหล่านี้ นอกจากจะช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของแรงงานไทยแล้ว ยังช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจในพื้นที่ ลดภาระทางด้านงบประมาณของภาครัฐในการกระตุ้นเศรษฐกิจ ตลอดจนช่วยสร้างความเข้าใจอันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน เมื่อตลาดแรงงานไร้พรมแดน จะกลายเป็นเศรษฐกิจมิติใหม่ ที่สร้างความเจริญเติบโตให้แก่ประเทศไทยต่อไป

บทคัดย่อ

ภาษาที่สองเปรียบเสมือนสะพานเชื่อมโยงความคิด ก่อให้เกิดความเข้าใจ และก่อความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การเรียนรู้ทักษะภาษาอื่น นอกจากจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตแล้ว ยังก่อให้เกิดประโยชน์ในการทำงาน และช่วยสร้างรายได้อีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อตลาดแรงงานในภูมิภาคมีความเชื่อมโยงซึ่งกันและกันมากขึ้น ภายหลังการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

การศึกษานี้ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ศักยภาพในสร้างรายได้ของแรงงาน จำแนกตามภาษาที่ใช้ในครัวเรือน โดยวัดจากมูลค่างานมนุษย์ ที่คำนวณจากรายได้ตลอดช่วงชีวิต จากสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ระหว่างปี 2549-2556 ตามวิธีของ Jorgenson and Fraumeni 2) วิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจากภาษามลายูของแรงงานไทยไร้ฝีมือ ที่มี/ไม่มีทักษะภาษามลายู และทำงานในประเทศไทย/ประเทศมาเลเซีย โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวน 388 ชุด เพื่อนำมาประมาณการรายได้ตามแนวคิดสมการ Mincer และวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการจัดสนทนากลุ่มประกอบด้วย และ 3) สร้างแนวทางในการพัฒนาทักษะภาษา และเพิ่มโอกาสในการแข่งขันของแรงงานไทยในตลาดอาเซียน

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า แรงงานกลุ่มที่ใช้ภาษาไทยภายในครัวเรือน มีมูลค่างานมนุษย์เฉลี่ยระหว่างปี 2549 - 2556 สูงที่สุด คือมีค่าเท่ากับ 29.30 ล้านบาทต่อคน ในขณะที่แรงงานกลุ่มที่ใช้ภาษามลายูกลาง มีมูลค่างานมนุษย์เป็นอันดับสอง เท่ากับ 14.66 ล้านบาทต่อคน โดยยังเป็นแรงงานที่มีอายุน้อย แต่มีรายได้ตลอดช่วงชีวิตการทำงานสูง จึงสามารถพัฒนาศักยภาพในการสร้างรายได้ให้มากขึ้นได้

สำหรับการประมาณการผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจากทักษะภาษามลายูนั้น พบว่าความสามารถในการพูดและการอ่านภาษามลายูของกลุ่มตัวอย่าง มีอิทธิพลต่อระดับรายได้อย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ หากกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนประเมินทักษะการพูดภาษามลายูกลาง (หรือทักษะการอ่านภาษามลายูกลางแบบอักษรยาวี) เพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะส่งผลทำให้รายได้ของกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 16.33 (หรือร้อยละ 22.14) เมื่อปัจจัยอื่นๆ คงที่

ดังนั้น การพัฒนาทักษะภาษามลายูจึงเป็นสิ่งที่ภาครัฐควรให้ความสำคัญ โดยเฉพาะทักษะการพูด เพราะจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเพิ่มพูนรายได้ให้กับแรงงาน และสร้างโอกาสในการแข่งขัน โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนที่ใช้ภาษาใกล้เคียงกัน ทั้งนี้ ในเบื้องต้นอาจเน้นความสามารถในการสื่อสาร มากกว่าหลักไวยากรณ์ ผ่านทางช่องทางที่เป็นทางการ ได้แก่ โรงเรียนสอนศาสนา และช่องทางที่ไม่เป็นทางการ เช่น สื่อโทรทัศน์ วิทยุ โซเชียลมีเดีย เป็นต้น

Abstract

Second language acquisition is a strong foundation and a good bridge that can link people with different backgrounds together economically, socially, and culturally, particularly when the ASEAN Economic Community (AEC) will be implemented in 2015.

This study aims to examine earning capability of workers with different languages spoken at home by measuring human capital based on their lifetime income as suggested by Jorgenson and Fraumeni. Data are drawn from the Household Socio-Economic Surveys (SES) during 2006-2011. Secondly, it analyses the economic returns to Melayu language skills of Thai unskilled workers who work in Thailand or Malaysia in accordance with the Mincer earnings equation. Data collected from 388 questionnaires as well as in-depth interviews and focus group discussions are employed. Policies to enhance language skills and foster labour competitiveness in the ASEAN markets are thus proposed.

While workers who speak Thai at home are the group that can generate highest lifetime income, corresponded to the highest value of human capital of 29.30 million baht per person on average between 2006 and 2011; those who use Melayu at home generate the second highest human capital valued 14.66 million baht per person. Given that they are still in their younger years and earn relatively high income, workers who speak Melayu at home have very high capability in generating higher income during their working life.

In estimating the returns to Melayu language, it is found that workers' Melayu speaking and Jawi reading skills are positively and significantly affected their annual income. To be more precise, with other variables remain unchanged, a 1-point increase in self-assessment score of Melayu speaking proficiency (or Jawi reading proficiency) will raise workers' income level by 16.33 per cent (or 22.14 per cent).

Ability to communicate in Melayu has proven to be valuable in providing higher potential incomes and greater employment opportunities, especially in countries where similar languages have been used. The government thus should initially strengthen Thai workers' Melayu language skills for communication rather than grammar, through official

channels, namely Islamic schools, and unofficial channels such as TV/radio programmes or social media.

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ก
บทคัดย่อ	ฉ
Abstract	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
1.3 กรอบแนวคิดในการทำวิจัย	6
1.4 ขอบเขตในการทำวิจัย	7
1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย	7
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ	8
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
2.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สอง (Second language acquisition theory)	9
2.2 อุปสงค์ต่อทักษะภาษา (Demand for language skill)	11
2.3 ผลตอบแทนจากทักษะภาษา	12
2.4 ทฤษฎีทุนมนุษย์ (Human capital theory)	13
2.5 สมการรายได้ของ Mincer (Mincer earnings equation)	19
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	21
3.1 การวิเคราะห์ศักยภาพในการสร้างรายได้ของแรงงาน	21
3.2 การวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจากทักษะภาษา	22

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ศักยภาพในการสร้างรายได้ของแรงงาน จำแนกตามภาษาที่ใช้ในครัวเรือน	30
4.1 ภาษาที่ใช้ในครัวเรือนของประชากรในประเทศไทย	31
4.2 ภาษาที่ใช้ในครัวเรือน และความแตกต่างทางรายได้	34
4.3 ภาษาที่ใช้ในครัวเรือน และความแตกต่างทางอายุ	38
4.4 ศักยภาพในการสร้างรายได้ตลอดช่วงชีวิตของแรงงาน: มูลค่าทุนมนุษย์	40
บทที่ 5 ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจากทักษะภาษามลายูกลาง	46
5.1 ลักษณะการใช้ภาษามลายู: ข้อค้นพบเชิงประจักษ์	46
5.2 การพัฒนาทักษะภาษามลายูกลาง	57
5.3 ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจากทักษะภาษามลายูกลาง	62
5.4 ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจากทักษะภาษามลายูกลาง เปรียบเทียบระหว่าง แรงงานที่มีทักษะภาษามลายู และทำงานในประเทศไทย กับแรงงานที่มีทักษะภาษา มลายู และทำงานในประเทศมาเลเซีย	67
บทที่ 6 บทสรุป และข้อเสนอแนะ	72
เอกสารอ้างอิง	76
ภาคผนวก	81

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1.1 ภาษาที่ใช้สื่อสารในกลุ่มประเทศอาเซียน	3
ตาราง 3.1 รายละเอียดของตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์	24
ตาราง 3.2 ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	29
ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละของประชากรอายุ 5 ปีขึ้นไป จำแนกตาม ลักษณะการใช้ภาษาในครัวเรือน และเพศ ปี 2543 และ 2553	32
ตาราง 4.2 รายได้ต่อปีของแรงงาน จำแนกตามภาษาที่ใช้ในครัวเรือน ปี 2549 และ 2556 (บาท)	36
ตาราง 4.3 สัดส่วนรายได้ของแรงงานที่มีรายได้มากที่สุด และน้อยที่สุด ปี 2549 และ 2556	38
ตาราง 4.4 มูลค่าทุนมนุษย์ของประเทศไทย จำแนกตามภาษาที่ใช้ในครัวเรือน ปี 2549 - 2556	43
ตาราง 5.1 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทักษะภาษามลายูและสถานที่ทำงาน และ ลักษณะทางประชากร	48
ตาราง 5.2 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทักษะภาษามลายูและสถานที่ทำงาน และ อาชีพหลัก	52
ตาราง 5.3 รายได้เฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทักษะภาษามลายูและสถานที่ทำงาน และอายุ	54
ตาราง 5.4 รายได้เฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทักษะภาษามลายูและสถานที่ทำงาน และอาชีพหลัก	55
ตาราง 5.5 ผลการวิเคราะห์การถดถอย	64
ตาราง 5.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของคะแนนทักษะภาษาของ กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานที่ทำงาน และประเภททักษะ	68
ตาราง 5.7 ผลการวิเคราะห์การถดถอย	70

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
รูป 1.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา	7
รูป 3.1 แนวคิดการวิเคราะห์ทางสถิติ	23
รูป 4.1 จำนวนแรงงาน (พันคน) จำแนกตามภาษาที่ใช้ในครัวเรือน ปี 2549 – 2556	33
รูป 4.2 จำนวนแรงงานที่ใช้ภาษาอื่นในครัวเรือน (พันคน) จำแนกตามภาษา ปี 2549 – 2556	34
รูป 4.3 การกระจายของรายได้ของแรงงาน จำแนกตามภาษาที่ใช้ในครัวเรือน ปี 2549 และ 2556	37
รูป 4.4 การกระจายของอายุของแรงงาน จำแนกตามภาษาที่ใช้ในครัวเรือน ปี 2549 และ 2556	40
รูป 4.5 สัดส่วนมูลค่ามนุษย์ของแรงงานในแต่ละกลุ่มภาษา ต่อมูลค่าทุนมนุษย์ทั้งหมด ปี 2549 – 2556	44
รูป 5.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทักษะภาษามลายู และสถานที่ทำงาน	47
รูป 5.2 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทักษะภาษามลายูและสถานที่ทำงาน และสถานภาพการทำงาน	53
รูป 5.3 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ภาษาต่างๆ จำแนกตามภาษาแม่/ภาษาที่ใช้ตั้งแต่เกิด ภาษาหลักที่ใช้ในการสื่อสารในครัวเรือน และภาษาหลักที่ใช้ในการทำงาน	58
รูป 5.4 อายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่เริ่มฝึกทักษะภาษามลายู และที่ใช้ทักษะภาษามลายู ได้ อย่างคล่องแคล่ว จำแนกตามประเภททักษะ	60
รูป 5.5 ระดับคะแนนความสำคัญ จำแนกตามแหล่งเรียนรู้ทักษะภาษามลายูกลาง	62

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

Susan Malone ได้สื่อถึงความสำคัญของการเรียนรู้ทักษะภาษาที่สอง (second language acquisition) ว่าเป็น “A strong foundation and a good bridge” (Susan Malone อ้างใน Malone, 2012) กล่าวคือ ภาษาที่สองเปรียบเสมือนสะพานเชื่อมโยงความคิด ก่อให้เกิดความเข้าใจอันถูกต้อง ซึ่งจะนำไปสู่การทำงานที่ประสบความสำเร็จในที่สุด ทั้งนี้ หากสะพานดังกล่าวไม่แข็งแรง ผู้สื่อสารทั้งสองฝ่ายเกิดความเข้าใจไม่ตรงกัน ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานย่อมเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ ดังนั้นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาที่สองเพื่อประโยชน์ในการทำงานและกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่างๆ จึงมีความจำเป็นอย่างมาก

สำหรับประเทศไทยนั้น ประชากรส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาทางการของประเทศ เป็นภาษาหลัก อย่างไรก็ดี ยังมีประชากรอีกจำนวนมากที่มีทักษะสองภาษา (bilinguals) คือสามารถใช้ทั้งภาษาไทยและภาษาอื่นๆ ในการสื่อสาร จากข้อมูลสำมะโนประชากรและเคหะ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ในปี 2543 ประเทศไทยมีประชากรกลุ่มที่มีทักษะดังกล่าว 3.22 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 5.72 ของประชากรทั้งหมด แต่ในปี 2553 ประชากรที่มีทักษะสองภาษาได้เพิ่มขึ้นเป็น 4.21 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.39 ของประชากรทั้งหมด โดยภาษารองที่ประชากรพูดได้มากที่สุดคือ ภาษาพื้นเมือง และภาษาชาวเขา ภาษามลายู และภาษาอังกฤษ ตามลำดับ จึงนับเป็นจุดเด่นประการหนึ่งของแรงงานไทยในปัจจุบัน

ในปี 2558 การรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในตลาดแรงงานของกลุ่มประเทศสมาชิก จากการลดอุปสรรคในการเคลื่อนย้ายเสรีของแรงงานมีฝีมือ (skilled labour) ในภูมิภาค ทั้งนี้ แม้ว่ากฎเกณฑ์ของการรวมกลุ่มระดับภูมิภาคนี้ จะมุ่งเน้นไปยังแรงงานมีฝีมือ แต่การย้ายถิ่นของแรงงานไร้ฝีมือ (unskilled labour) กลับกลายเป็นหัวข้อที่ได้รับความสนใจอย่างมาก โดยมีการวิพากษ์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อตลาดแรงงานในแต่ละประเทศ เนื่องจากนโยบายดังกล่าวนี้ จะส่งผลให้เกิดการดึงดูดแรงงานระหว่างประเทศ ซึ่งจากการคาดการณ์ของศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ ธนาคารไทยพาณิชย์ ได้แสดงให้เห็นโอกาสที่จะเกิดการย้ายถิ่นฐานของแรงงานวัยหนุ่มสาวไทย

ไปยังประเทศที่มีค่าจ้างเฉลี่ยสูงกว่า พฤติกรรมดังกล่าวนี้จะยิ่งซ้ำเติมปัญหาการขยายตัวซ้ำของภาคแรงงานในประเทศให้ทวีความรุนแรงมากขึ้น (สุทธภา อมรวิวัฒน์, 2556)

อย่างไรก็ดี ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เริ่มตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาทักษะของแรงงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะภาษา เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการในประเทศ และลดความแตกต่างระหว่างแรงงานไทยกับแรงงานต่างชาติลง การที่แรงงานให้ความสำคัญกับภาษาอื่นๆ นอกเหนือจากภาษาหลักของประเทศ ย่อมสร้างผลกระทบในทางบวกต่อการได้รับจ้างงาน (Rendon, 2007) เป็นการเพิ่มโอกาสในการหางานที่ตรงความต้องการ และลดการพัฒนาทักษะทางอาชีพของแรงงานที่เป็นไปอย่างไม่เหมาะสมได้ (Quell and Rendon, 2009)

ทั้งนี้ ในการวางนโยบายเพื่อกระตุ้นให้เกิดพัฒนาการทางเศรษฐกิจผ่านการศึกษา นั้น จำเป็นต้องทราบถึงประโยชน์จากการเรียนรู้ทักษะภาษาอื่นๆ ของประชากรในประเทศ โดยเฉพาะประชากรในวัยทำงาน ซึ่งเป็นวัยที่สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงสุด แนวคิดการวัดผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจากทักษะภาษา (economic returns to language skills) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการวัดทุนมนุษย์ (human capital) จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญ ที่จะช่วยให้ผู้วางนโยบายทราบถึงสถานการณ์ของแรงงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน ปัญหาในตลาดแรงงานที่ต้องได้รับการแก้ไข ตลอดจนโอกาสในการแข่งขันในตลาดโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อตลาดแรงงานมีเชื่อมโยงกันมากขึ้นภายหลังการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

งานวิจัยจำนวนมากให้ความสำคัญกับทักษะภาษา โดยกล่าวว่า ทักษะภาษานั้น เป็นทุนมนุษย์ของแรงงานรูปแบบหนึ่งที่มีมูลค่า (Chiswick & Miller, 2007) หากแรงงานมีทักษะภาษา หรือสามารถใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อตลาดแรงงานได้ ผลประโยชน์ทางตรงที่เห็นภาพอย่างชัดเจน ได้แก่ การหางานของแรงงาน การมีผลิตผลในการทำงานที่ค่อนข้างสูง และรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น สำหรับผลประโยชน์ทางอ้อมที่อาจเกิดขึ้น ได้แก่ การพัฒนารูปแบบในการผลิตทุนมนุษย์ของประเทศ การเกิดสถาบันการศึกษาภาษาต่างประเทศ ประสบการณ์ในการทำงานกับเจ้าของภาษา การลดปัญหาในการสื่อสารระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง (Chiswick & Miller, 2003) ซึ่งผลประโยชน์เหล่านี้ ช่วยสร้างความมั่นคงของตลาดแรงงานโดยรวมได้

ตาราง 1.1 ภาษาที่ใช้สื่อสารในกลุ่มประเทศอาเซียน

Country	Official and national languages	Other spoken languages	Population (on average 2010-2011)	Literature rate	Immigrant language
Brunei Darussalam	Malay, English	Chinese	406,000	94% (2011 USDs)	Korean, Nepali
Cambodia	Khmer spoken by more than 95% of the population (Khmer language is influenced by spoken and written Thai)	Some French still spoken, English increasingly popular as a second language.	13,400,000	66% (2007 UNESCO)	Mandarin Chinese, Min Nan Chinese (350,000)
Indonesia	Bahasa Indonesia (official, modified form of Malay)	English, Dutch, local dialects, the most widely spoken of which is Javanese.	237,642,000	90% (2009 UNESCO)	Arabic, English, Tringgus-Sembaan Bidayuh
Laos	Lao	French, English, and various ethnic languages	5,622,000	73% (2005 UNESCO)	Central Khmer (10,400), Mandarin Chinese, Sedang (520), Tampuan, Vietnamese (76,000), Yue Chinese
Malaysia	Bahasa Melayu	English, Chinese dialects, Tamil, Telugu, Malayalam, Panjabi, and Thai;	28,639,000	91% (2010 UNESCO)	Burmese, Eastern Panjabi (56,400), Malayalam (35,800), Rohingya (100,000), Sinhala (1,640), Sylheti, Telugu (39,000), Western Cham (12,000)

Country	Official and national languages	Other spoken languages	Population (on average 2010-2011)	Literature rate	Immigrant language
Myanmar (Burma)	Burmese	Some English is spoken in tourist destinations, 135 minority ethnic groups have their own languages.	52,171,000	90% (2010 UNESCO)	Chinese (1,015,000)
Philippines	Filipino (based on Tagalog) and English. Filipino is the national language. English is also widely used and is the medium of instruction in higher education.	Major dialects: Tagalog, Cebuano, Ilocan, Hiligaynon or Ilonggo, Bicol, Waray, Pampango, and Pangasinense.	88,707,000	96% (2008 UNESCO)	American Sign Language, Arabic, Basque, French (700), Hindi (2,420), Indonesian (2,580), Japanese (2,900), Korean, Sindhi (20,000), Standard German (960), Vietnamese
Singapore	Chinese, Malay, Tamil, English		4,930,000	94% (2010 UNESCO)	American Sign Language, Indonesian, Japanese (20,000), Korean (5,200), Sylheti, Thai (30,000), Tukang Besi North, Urdu (3,000)

Country	Official and national languages	Other spoken languages	Population (on average 2010-2011)	Literature rate	Immigrant language
Thailand	Thai	English (secondary language of the elite), ethnic and regional dialects.	67,312,000	94% (2005 World Bank)	Burmese, Japanese, Kayan (180), Lao, Rohingya (100,000), Samtao, Sinhala, Tai Daeng, Tamil, Urdu, Vietnamese
Vietnam	Vietnamese	English (increasingly favored as a second language), some French, Chinese, and Khmer; mountain area languages (Mon-Khmer and Malayo-Polynesian)	85,847,000	91% (2010 UNESCO)	Mandarin Chinese, Northern Dong

ที่มา: Ethnologue, ISO Country Names (ISO 3166-1), ISO Languages Names (ISO 639-1), CIA World Factbook and others

แม้ว่าภาษาอังกฤษจะได้รับการยอมรับเป็นภาษากลางในการสื่อสารระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน แต่ประชากรมากกว่าครึ่งหนึ่งของภูมิภาคใช้ภาษามลายูเป็นภาษาหลัก (Ethnologue, 2013) โดยกลุ่มประเทศเหล่านี้ ได้แก่ ประเทศมาเลเซีย ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศบรูไน บางพื้นที่ในประเทศสิงคโปร์ และภาคใต้ของประเทศไทย แสดงให้เห็นถึง พื้นฐานทางวัฒนธรรมที่มีความเชื่อมโยงกัน นอกจากนี้ ภาษามลายูยังเป็นภาษาที่สามารถใช้ในการติดต่อเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศมหาอำนาจ อาทิ ประเทศในแถบตะวันออกกลาง ได้อีกด้วย ดังนั้นภาษามลายูจึงน่าจะมีบทบาทสำคัญมากขึ้น ภายหลังการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อันจะก่อให้เกิดการไหลเวียนของแรงงานฝีมือและแรงงานไร้ฝีมือ รวมถึงการสร้างโอกาสในการแข่งขันทางธุรกิจภายนอกประเทศ แต่เป็นที่น่าสนใจว่า ประเทศไทยกลับมิได้

มีแนวทางการส่งเสริมทักษะภาษามลายูให้แก่ประชากรในประเทศอย่างชัดเจน ส่งผลให้ประเทศไทยมีโอกาที่จะสูญเสียประโยชน์จากการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจที่สำคัญที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้

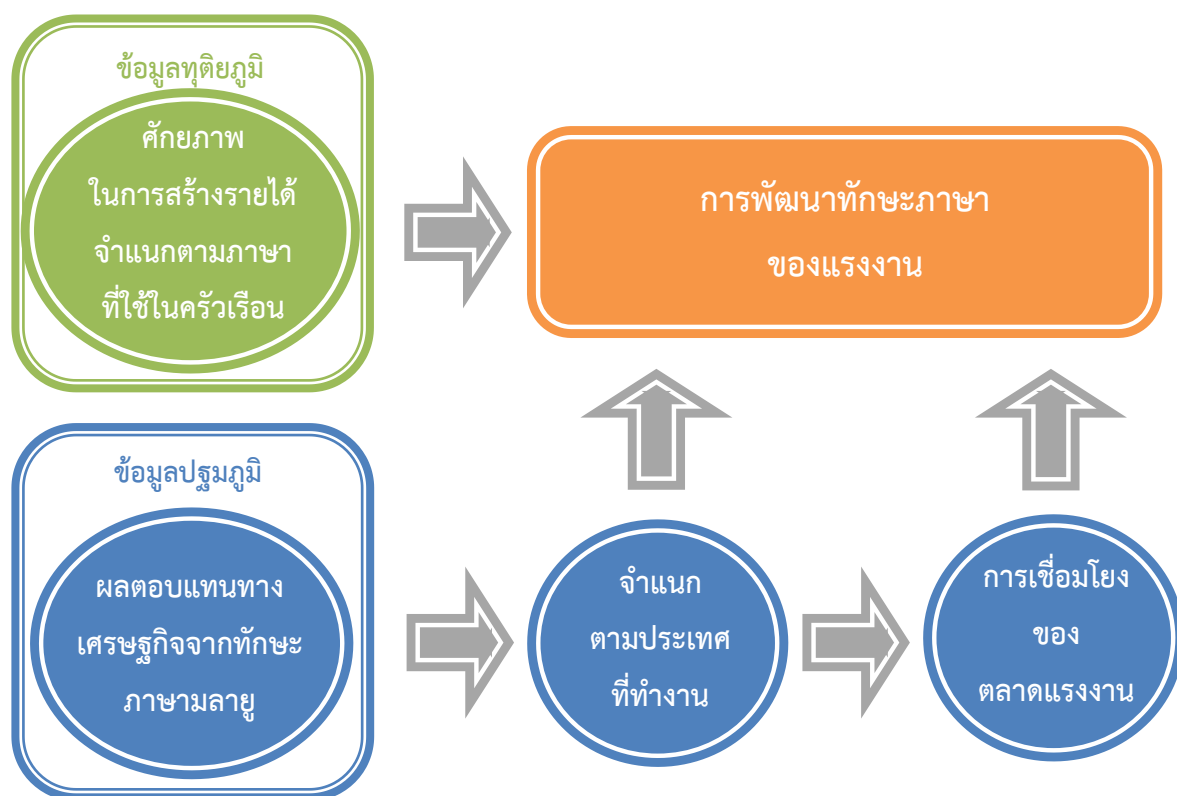
การศึกษานี้จึงให้ความสนใจผลตอบแทนจากทักษะภาษาของแรงงานไทย โดยมุ่งเน้นไปยังทักษะภาษามลายู เพื่อแสดงให้เห็นถึงการเชื่อมโยงของตลาดแรงงาน ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างแนวทางในการพัฒนาทักษะภาษาของประเทศต่อไปในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพในสร้างรายได้ของแรงงาน จำแนกตามภาษาที่ใช้ในครัวเรือน
2. เพื่อวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจากภาษามลายูของแรงงานไทยไร้ฝีมือ เปรียบเทียบระหว่างแรงงานไร้ฝีมือที่มีทักษะภาษามลายูและทำงานในประเทศไทย กับแรงงานไร้ฝีมือที่มีทักษะภาษามลายูและทำงานในประเทศมาเลเซีย
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาทักษะภาษาให้กับแรงงานไทย เพื่อเพิ่มโอกาสในการแข่งขันในตลาดอาเซียนต่อไปในอนาคต

1.3 กรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย

การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากทักษะภาษามลายู เป็นไปตามกรอบแนวคิดตามที่แสดงในรูป 1.1 โดยจะเริ่มวิเคราะห์ศักยภาพของแรงงานในการสร้างรายได้ (earning capability) จำแนกตามภาษาที่ใช้ในครัวเรือน เพื่อให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผลตอบแทนทางเศรษฐกิจในแต่ละภาษา ระหว่างปี 2549-2556 หลังจากนั้น จะเป็นการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากทักษะภาษามลายูกลางของแรงงานไร้ฝีมือ เปรียบเทียบระหว่างแรงงานไร้ฝีมือที่มีทักษะภาษามลายูและทำงานในประเทศไทย กับแรงงานไร้ฝีมือที่มีทักษะภาษามลายูและทำงานในประเทศมาเลเซีย โดยใช้แบบสอบถาม และจะศึกษาความเชื่อมโยงของตลาดแรงงานระหว่างประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะภาษาของแรงงานไทย เพื่อเพิ่มโอกาสในการแข่งขันในตลาดอาเซียนต่อไป

รูป 1.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

1.4 ขอบเขตในการทำวิจัย

การศึกษานี้มุ่งศึกษาแรงงานไทยไร้ฝีมือ ที่มีความสามารถในการฟัง พูด อ่าน หรือเขียนภาษามลายู ที่ทำงานในพื้นที่สี่จังหวัดชายแดนใต้ และในประเทศมาเลเซีย อาทิ พนักงานในร้านอาหาร คนขับรถโดยสาร/รถขนส่ง เป็นต้น

1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ใช้วิธีการศึกษา 2 รูปแบบ ในส่วนแรก เป็นการศึกษาศักยภาพในการสร้างรายได้ของแรงงานที่แตกต่างกันตามภาษาที่ใช้ในครัวเรือน ซึ่งจะวิเคราะห์โดยใช้แนวคิดทฤษฎีทุนมนุษย์ แบบ Lifetime income approach ตามแนวทางของ Jorgenson and Fraumeni โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ จากสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน (Household socio-economic survey: SES) ซึ่งเก็บรวบรวมโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ ระหว่างปี 2549–2556

ในส่วนที่สอง เป็นการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของแรงงานไร้ฝีมือที่มีทักษะภาษามลายู ที่ทำงานอยู่ในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือประเทศมาเลเซีย การศึกษาในส่วนนี้ใช้แนวคิดสมการรายได้ของ Mincer (1974) ในการประมาณการรายได้ของแรงงานที่เกิดจากการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ทักษะภาษา และปัจจัยทางประชากรอื่นๆ โดยเก็บข้อมูลปฐมภูมิจากแบบสอบถาม (questionnaire) จำนวน 388 ชุด โดยแบบสอบถามประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่ ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ความสามารถในการใช้ภาษาและลักษณะการใช้ภาษา ลักษณะงานและรายได้ ความคาดหวังในการพัฒนาทางด้านภาษา และข้อเสนอแนะทั่วไป

เมื่อได้ข้อมูลจากการวิเคราะห์ทั้ง 2 ส่วนแล้ว จะนำผลที่ได้ไปเป็นข้อมูลเบื้องต้น เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแนวทางในการพัฒนาด้านภาษา และเพิ่มโอกาสในการแข่งขันของแรงงานไทยในตลาดอาเซียนต่อไป

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการศึกษาที่ได้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางนโยบายของภาครัฐ เพื่อแสดงให้เห็นผลตอบแทนจากทักษะภาษามลายู ช่องทางในการสร้างโอกาสทางการแข่งขันของแรงงานไทยในตลาดอาเซียนได้อย่างตรงเป้าหมาย มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความเป็นจริง ซึ่งจะนำไปสู่ความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมต่อไปในอนาคต

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สอง (Second language acquisition theory)

แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สองของบุคคลนั้นมีอยู่ค่อนข้างหลาย แต่สามารถรวบรวมให้เป็นแนวคิดหลักๆ ได้ 8 แนวคิดด้วยกัน ได้แก่

2.1.1 แนวคิดด้านพฤติกรรมศาสตร์ (behaviorism)

สาระสำคัญของแนวคิดนี้คือ บุคคลจะใช้หลักการกระตุ้น-โต้ตอบเพื่อสร้างความเข้าใจทางด้านภาษา ซึ่งเป็นไปตามนิสัยส่วนตัวของบุคคลนั้นๆ (Larsen-Freeman and Long, 1991; Johnson, 2004) ทั้งนี้ การเรียนรู้ภาษาที่สองจะเกิดจากการอยู่อาศัย หรือมีความจำเป็นต้องเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่ที่มีการใช้ภาษาอื่นๆ นอกเหนือจากภาษาหลักหรือภาษาแม่

2.1.2 แนวคิดด้านการปรับตัวเชิงวัฒนธรรม (acculturation)

เป็นแนวคิดที่ว่า บุคคลที่ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ภาษาที่สอง จะเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ และมีจิตวิทยาในการปรับตัวเข้ากับบุคคลกลุ่มอื่นๆ ในระดับสูง ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ Schumann อ้างใน Gingras (1978) ที่สำรวจกลุ่มคนต่างวัยและต่างภาษา พบว่า บุคคลที่ส่วนใหญ่ใช้ภาษาที่สองในการสื่อสารกับบุคคลอื่นๆ มักจะเข้ากับผู้อื่นได้ดี และมีจิตวิทยาในการเรียนรู้คน

2.1.3 สมมติฐานด้านการใช้ไวยากรณ์เชิงสากล (Universal grammar hypothesis)

เป็นแนวความคิดที่แสดงให้เห็นถึงการเรียนรู้ภาษาที่สอง ที่ถูกกระตุ้นผ่านความเข้าใจในหลักไวยากรณ์ที่ถูกต้องของภาษาหลัก Chomsky (1976) White (2003) และ Mitchel and Myles (2004) เชื่อว่า การแบ่งกลุ่มภาษาตามหลักไวยากรณ์นั้น สามารถใช้อธิบายการกระจายตัวของประชากรแต่ละเชื้อชาติทั่วโลกได้

2.1.4 สมมติฐานด้านความเข้าใจ (Comprehension hypothesis)

เป็นแนวคิดที่รวบรวมมาจากหลากหลายทฤษฎี โดยมุ่งพิจารณาการเรียนรู้ภาษาจากความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงระหว่างสาเหตุ-ผลกระทบของการเรียนรู้ กับผลได้จากการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังสามารถใช้ในแนวความคิดนี้ในการพิจารณาถึงความหลากหลายทางหลักไวยากรณ์ในแต่ละพื้นที่ได้ด้วย

2.1.5 สมมติฐานด้านการสื่อสารระหว่างกัน (Interaction hypothesis)

เป็นแนวความคิดในเชิงสังคมศาสตร์ โดยนักวิจัยในแนวสมมติฐานนี้ได้แก่ Hatch (1978) และ Long อ้างใน Ritchie and Bhatia (1996) เชื่อว่า การเรียนรู้ภาษา โดยเฉพาะภาษาต่างประเทศ เกิดจากการพยายามที่จะพัฒนาการสื่อสารระหว่างกัน ซึ่งเกิดจากธรรมชาติของมนุษย์และสิ่งแวดล้อม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพูดคุยและการเจรจาต่อรอง

2.1.6 สมมติฐานด้านผลได้ (Output hypothesis)

Swan อ้างใน Cook and Seidlhofer (1995) ได้อธิบายแนวคิดของสมมติฐานด้านผลได้ของการฝึกภาษา โดยเฉพาะภาษาที่สอง ไว้ว่า จะช่วยให้แรงงานสามารถทราบศักยภาพในการทำงานของตนเองได้ โดยใช้การเปรียบเทียบระหว่างสิ่งที่แรงงานทำได้ในการปฏิบัติงานหรือการสื่อสาร กับสิ่งที่แรงงานควรทำได้

2.1.7 ทฤษฎีสังคมวัฒนธรรม (Sociocultural theory)

เป็นทฤษฎีที่อ้างถึงการเรียนรู้ภาษาในเชิงวัฒนธรรมในการใกล้ชิด หรือเจรจาทางสังคมเป็นสำคัญ การใช้ภาษาจะทำให้เกิดการร่วมมือกันทางสังคม สร้างความเข้าใจ และเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีในระยะยาว

2.1.8 ด้านการติดต่อ/เชื่อมโยงระหว่างบุคคล (connectionism)

เป็นการอธิบายถึงการเรียนรู้ภาษาที่สอง เพื่อการนำเสนอตัวตนของแต่ละบุคคล และเป็นการถ่ายโอนกระบวนการคิด ประสบการณ์ เพื่อสร้างความเชื่อมโยงกับบุคคลอื่นๆ แนวคิดของ Ellis อ้างใน Patten and Williams (2007) เป็นที่น่าสนใจ โดยได้กล่าวว่า การเรียนรู้ภาษาที่สองในขั้นต้นนั้น ผู้เรียนจะไม่ได้พยายามสื่อสาร แต่จะเป็นการแปลสารจากภาษาที่สอง ออกมาเป็นภาษาหลักของ

ตนเอง หลังจากนั้น เมื่อเริ่มพัฒนาการเรียนรู้ภาษาที่สองมากขึ้น ประกอบกับประสบการณ์ต่างๆ ที่เพิ่มขึ้น จะส่งผลให้เกิดความก้าวหน้าในการสื่อสาร และยังประโยชน์ทั้งในด้านโอกาสในการดำเนินชีวิต รายได้ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เพิ่มขึ้นต่อไป

2.2 อุปสงค์ต่อทักษะภาษา (Demand for language skill)

แนวคิดเกี่ยวกับอุปสงค์ต่อทักษะภาษานั้น สามารถประยุกต์ได้จากแนวคิดเกี่ยวกับอุปสงค์ต่อการศึกษา กล่าวคือ บุคคลไม่ได้มีอุปสงค์ต่อการศึกษาโดยตรง แต่มองเห็นว่า การศึกษาเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายในชีวิต ไม่ว่าจะเป็น การสร้างรายได้ที่มากขึ้น การสร้างผลผลิตเพิ่มขึ้น และการดำเนินชีวิตตามรูปแบบทางสังคม¹ อุปสงค์ต่อการศึกษาจึงเป็นอุปสงค์ต่อเนื่อง (derived demand) ในทำนองเดียวกัน อุปสงค์ต่อทักษะภาษา โดยเฉพาะภาษาต่างประเทศ ก็เป็นอุปสงค์ต่อเนื่องที่เกิดจากความต้องการของนายจ้าง งานศึกษาของ CBI/Pearson (2012) อ้างใน Tinsley (2013) ได้สนับสนุนแนวคิดดังกล่าว โดยได้ศึกษาความต้องการพนักงานที่มีทักษะภาษาต่างประเทศของบริษัทต่างๆ ในประเทศอังกฤษ และพบว่า ประมาณหนึ่งในสามของบริษัทที่ได้รับการสำรวจ มีความต้องการพนักงานที่มีทักษะภาษาต่างประเทศ และมองว่าทักษะดังกล่าว เป็นประโยชน์ต่อบริษัทอย่างมาก ผลการศึกษานี้ สะท้อนถึงความสำคัญของทักษะภาษาที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องทุกปี สอดคล้องกับรายงานของ UK Commission for Employment and Skill (UKCES) อ้างใน Tinsley (2013) ที่แสดงให้เห็นว่า แรงงานที่ไม่มีทักษะภาษาต่างประเทศ มีแนวโน้มจะว่างงานเชิงโครงสร้าง (structural unemployment) ในสัดส่วนที่สูงขึ้น

Mulkerne and Garham (2011) ศึกษาทักษะภาษาที่สอง และโอกาสในการหางานทำพบว่า ลักษณะงานที่ต้องใช้ความสามารถทางภาษาต่างประเทศในระดับดีถึงดีมาก เช่น การเป็นล่าม การแปลภาษา หรืออาจารย์ มีความต้องการแรงงานในสัดส่วนค่อนข้างน้อย ตรงกันข้ามกับลักษณะงานที่ต้องการทักษะภาษาในระดับสื่อสาร หรือมีความจำเป็นต้องใช้ทักษะภาษาในบางกรณีเท่านั้น แรงงานกลับเป็นที่ต้องการและมีโอกาสในการจ้างงานสูงกว่า ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานใน

¹ ในงานวิจัยบางชิ้น เช่น นันทปพร (2555) ได้กล่าวถึง การดำเนินชีวิตตามรูปแบบทางสังคม ในลักษณะการขัดเกลาทางสังคม (socialization) ซึ่งหมายถึง กระบวนการทางสังคมกับจิตวิทยา ซึ่งมีผลทำให้บุคคลมีบุคลิกภาพตามแนวทางที่สังคมต้องการ

ลักษณะดังกล่าว เริ่มมีแนวโน้มให้เห็นมากขึ้น ส่งผลให้ความต้องการทักษะภาษาที่สองเพื่อใช้ในการสื่อสาร ส่งผลกระทบต่อตลาดแรงงานอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

2.3 ผลตอบแทนจากทักษะภาษา

การศึกษาผลตอบแทนจากทักษะภาษาของแรงงานนั้น สามารถจำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การศึกษาในประเทศพัฒนาแล้ว (developed country) และการศึกษาในประเทศกำลังพัฒนา (developing country) ซึ่งสะท้อนถึงผลกระทบต่อตลาดแรงงานที่แตกต่างกัน งานศึกษาของ Chiswick, Patrinos and Hurst (2000), Fry and Lindsay (2004), Godoy et al. (2007), Chiswick and Miller (2007) และ Alisher et al. (2009) ได้ศึกษาความสำคัญของทักษะภาษาที่มีผลต่อตลาดแรงงานในประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งส่วนมากจะใช้ภาษาของประเทศพัฒนาแล้วเป็นภาษาหลัก และใช้ภาษาของผู้อพยพเป็นภาษารอง พบว่า ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ (economic gains) ต่อตลาดแรงงานจะสูงกว่าในกลุ่มประชากรที่พูดได้สองภาษา (ทั้งภาษาหลักและภาษารอง) โดยเฉพาะหากภาษารองเป็นภาษาที่แพร่หลายในภูมิภาคอื่นๆ เช่น จีน มลายู และอินเดีย แล้ว ประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เกิดจะชัดเจนยิ่งขึ้น

ในทางตรงกันข้าม Chiswick (1998), Dustmann and Fabbri (2003), Daniela and Dorrit (2011) และ Antonio and Josep (2012) ได้ศึกษาความสำคัญของทักษะภาษาที่มีต่อตลาดแรงงานในประเทศกำลังพัฒนา ที่ใช้ภาษาของประเทศพัฒนาแล้วเป็นภาษาทางการ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า แรงงานที่มีทักษะภาษา สามารถพูดภาษาทางการได้เป็นอย่างดี จะได้รับค่าตอบแทนสูงกว่าแรงงานที่พูดได้แต่ภาษาถิ่นถึงร้อยละ 40 และมีโอกาสการจ้างงานที่ดีกว่า

งานศึกษาในลักษณะเหล่านี้ โดยมากมักอาศัยฐานข้อมูลทุติยภูมิจากแหล่งต่างๆ เช่น สำมะโนประชากรและเคหะสำรวจภาวะการมีงานทำ เป็นต้น เพื่อใช้ในการคาดคะเนความสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบแทนแรงงานและทักษะภาษา จึงไม่สามารถอธิบายความสัมพันธ์ดังกล่าวในเชิงลึก รวมถึงนำเสนอแนวทางในการพัฒนาทักษะภาษาได้เท่าที่ควร เนื่องจากข้อมูลทุติยภูมิเหล่านี้ ไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับทักษะภาษาในรายละเอียด ดังจะเห็นได้จากงานศึกษาของ Kevin and Erez (2006) ที่ใช้ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจบริษัทหรือสถานประกอบการ จำแนกตามอาชีพ ควบคู่ไปกับข้อมูลที่ได้จากสำมะโนประชากรและเคหะของประเทศอิสราเอล เพื่อพิจารณาอัตราการเติบโตของค่าจ้าง (wage growth) เปรียบเทียบกับอัตราการเติบโตของทักษะภาษา (language skill growth) ซึ่งแสดงให้เห็นภาพการปรับเปลี่ยนความต้องการในตลาดแรงงานที่มีความชัดเจนมากขึ้น และนำไปสู่แนวทางการพัฒนาภาษาได้อย่างเหมาะสมต่อไป

2.4 ทฤษฎีทุนมนุษย์ (Human capital theory)

ทฤษฎีทุนมนุษย์เป็นแนวคิดหลักเกี่ยวกับการลงทุนในการศึกษา โดยเริ่มจากการวัดทรัพยากรมนุษย์ในเชิงคุณภาพ ทั้งทักษะ ความรู้ ความสามารถ รวมถึงปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อผลิตภาพของมนุษย์ โดยเห็นว่า ทุนมนุษย์เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเติบโตและความสำเร็จขององค์กร การพัฒนาทุนมนุษย์จึงเป็นแนวคิดที่เชื่อมภาคการศึกษาเข้ากับตลาดแรงงานได้อย่างมีนัยสำคัญ ทุนมนุษย์เป็นสินทรัพย์ประเภทที่ไม่สามารถจับต้องได้ (intangible asset) แต่สามารถวัดมูลค่าในเชิงเศรษฐกิจได้

Cohn and Geske (1990) ได้กล่าวถึงกระบวนการในการลงทุนในทุนมนุษย์ว่าจะนำไปสู่การเพิ่มขึ้นของประสิทธิภาพแรงงาน หรือความน่าเชื่อถือของแรงงาน² ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนในการศึกษา หรือการลงทุนในทักษะ ซึ่งท้ายที่สุดแล้ว การลงทุนในทุนมนุษย์จะส่งผลทำให้แรงงานมีรายได้เพิ่มขึ้น ดังนั้นการวัดทุนมนุษย์ภายในองค์กร หรือในระดับประเทศ จึงมีความจำเป็นต่อการวางแผนการพัฒนา กำลังพล ทั้งการพัฒนาการศึกษา การฝึกอบรม หรือการจัดกิจกรรมในรูปแบบอื่นๆ โดยแนวคิดทฤษฎีการวัดทุนมนุษย์ที่มีการใช้งานอยู่ในปัจจุบัน มีทั้งหมด 5 แนวคิด ซึ่งมีข้อเด่นและข้อด้อยแตกต่างกันไป ดังนี้

2.4.1 Lifetime income approach ของ Jorgenson and Fraumeni

แนวคิดของ Jorgenson and Fraumeni เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลรายบุคคล โดยเริ่มจากการประมาณการรายได้ต่อปีของแรงงานตามราคาตลาด (individual's annual market labour income per capita) หลังจากนั้น จึงคำนวณรายได้ตลอดช่วงชีวิตของแรงงาน (lifetime income) โดยใช้วิธีการ backward recursion คือเริ่มจากกลุ่มประชากรที่มีอายุมากที่สุด (oldest cohort) ก่อน ทั้งนี้ จะจำแนกประชากรตามลักษณะต่างๆ ออกเป็น 5 กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มจะมีสมการที่ใช้ในการคาดประมาณรายได้ตลอดช่วงอายุ (lifetime expected income) ดังนี้

² ความน่าเชื่อถือของแรงงาน เกิดจากการที่นายจ้างใช้วิธีคัดเลือก หรือประกาศนโยบายทางการศึกษา เป็นเครื่องมือในการพิจารณากรอง (screening) ในการเพิ่มรายได้ให้แรงงาน ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดจากการรับรู้ข้อมูลระหว่างนายจ้างและลูกจ้างที่ไม่สมมาตรกัน (asymmetric information)

ประชากรกลุ่มที่ 1 ได้แก่ แรงงานที่ไม่มีการศึกษา (no school) และไม่ได้ทำงาน (no work) รายได้ตลอดช่วงชีวิตของแรงงานกลุ่มนี้ สามารถคำนวณได้ตามสมการ 2.1

$$mi_{s,a,e} = sr_{s,a+1} \times mi_{s,a+1,e} \times \frac{\text{real income growth rate}}{\text{discount rate}} \quad \dots 2.1$$

ประชากรกลุ่มที่ 2 ได้แก่ แรงงานที่มีการศึกษา (school) และไม่ได้ทำงาน (no work) รายได้ตลอดช่วงชีวิตของแรงงานกลุ่มนี้ สามารถคำนวณได้ตามสมการ 2.2

$$mi_{s,a,e} = [(senr_{s,a+1,e+1} \times sr_{s,a+1} \times mi_{s,a+1,e+1}) + ((1 - senr_{s,a+1,e+1}) \times sr_{s,a+1} \times mi_{s,a+1,e})] \times \frac{\text{real income growth rate}}{\text{discount rate}} \quad \dots 2.2$$

ประชากรกลุ่มที่ 3 ได้แก่ แรงงานที่มีการศึกษา (school) และทำงาน (work) รายได้ตลอดช่วงชีวิตของแรงงานกลุ่มนี้ สามารถคำนวณได้ตามสมการ 2.3

$$mi_{s,a,e} = ymi_{s,a,e} + [(senr_{s,a+1,e+1} \times sr_{s,a+1} \times mi_{s,a+1,e+1}) + ((1 - senr_{s,a+1,e+1}) \times sr_{s,a+1} \times mi_{s,a+1,e})] \times \frac{\text{real income growth rate}}{\text{discount rate}} \quad \dots 2.3$$

ประชากรกลุ่มที่ 4 ได้แก่ แรงงานที่ไม่มีการศึกษา (no school) แต่ทำงาน (work) รายได้ตลอดช่วงชีวิตของแรงงานกลุ่มนี้ สามารถคำนวณได้ตามสมการ 2.4

$$mi_{s,a,e} = ymi_{s,a,e} + (sr_{s,a+1} \times mi_{s,a+1,e} \times \frac{\text{real income growth rate}}{\text{discount rate}}) \quad \dots 2.4$$

ประชากรกลุ่มที่ 5 ได้แก่ แรงงานที่เกษียณอายุ (retired) หรือไม่มีการศึกษา (no school) หรือไม่ได้ทำงาน (no work) รายได้ตลอดช่วงชีวิตของแรงงานกลุ่มนี้ สามารถคำนวณได้ตามสมการ 2.5

$$mi_{s,a,e} = 0 \quad \dots 2.5$$

โดยตัวแปรในแต่ละสมการสามารถแสดงได้ดังนี้

mi คือ รายได้ตลอดช่วงชีวิตของแรงงานตามราคาตลาด (lifetime market labour income per capita)

- sr คือ อัตรารอดชีพ (survival rate) คำนวณจากความน่าจะเป็นที่จะมีอายุยาวนานขึ้นอีก 1 ปี ในแต่ละช่วงอายุ
- $senr$ คือ อัตราการเข้าเรียนในแต่ละชั้นการศึกษา (grade level of enrollment) หรือแสดงค่าความน่าจะเป็นของแต่ละบุคคลที่ศึกษาในระดับ e และสมัครเข้าเรียนต่อในระดับ $e+1$
- ymi คือ รายได้ต่อปีของแรงงานตามราคาตลาด (annual market labour income per capita)
- s คือ เพศ
- a คือ อายุ
- e คือ ระดับการศึกษาที่สำเร็จสูงสุด

สำหรับการคำนวณอัตราการเติบโตของทุนมนุษย์ (growth rate of human capital) นั้นสามารถพิจารณาเป็นดัชนีเชิงปริมาณได้ 2 รูปแบบคือ

1. ดัชนีการเติบโตของทุนมนุษย์ ที่คำนวณโดยฐานเพศ (Gender-based quantity index) สามารถแสดงสมการที่ใช้ในการคำนวณ ดังสมการ 2.6

$$Migrowth_y = \frac{1}{2} \sum_s (Mishare_{y,s} + Mishare_{y-1,s}) \times [\ln(pop_{y,s}) - \ln(pop_{y-1,s})] \quad \dots 2.6$$

2. ดัชนีการเติบโตของทุนมนุษย์คำนวณโดยฐานการศึกษา (Education level-based quantity index) สามารถแสดงสมการที่ใช้ในการคำนวณ ดังสมการ 2.7

$$Migrowth_y = \frac{1}{2} \sum_e (Mishare_{y,e} + Mishare_{y-1,e}) \times [\ln(pop_{y,e}) - \ln(pop_{y-1,e})] \quad \dots 2.7$$

โดยตัวแปรในแต่ละสมการสามารถแสดงได้ดังนี้

- s คือ เพศ
- y คือ ปี
- e คือ ระดับการศึกษาที่สำเร็จสูงสุด
- $Migrowth_y$ คือ อัตราการเติบโตของทุนมนุษย์ในปีที่ y
- $Mishare_{y,s}$ คือ สัดส่วนรายได้ตลอดช่วงชีวิตของผู้ชาย/ผู้หญิง ในปีที่ y

$pop_{y,s}$ คือ จำนวนประชากรชาย/หญิง ในปีที่ y

สมมติฐานที่สำคัญในการวัดทุนมนุษย์ ตาม Lifetime income approach คือ

1. แรงงานมีอายุเกษียณที่แน่นอน คือ 75 ปี กล่าวคือ ประชากรทุกคน จะเกษียณอายุเมื่ออายุ 75 ปี
2. รายได้ที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ ต้องเป็นรายได้ที่เกิดจากกิจกรรมในตลาดแรงงาน³ และนอกตลาดแรงงาน⁴ ส่วนการลงทุน (investment) นั้น เป็นการลงทุนจากกิจกรรมในตลาดแรงงานและนอกตลาดแรงงานเช่นเดียวกัน

2.4.2 Cost approach ของ Kendrick

Kendrick (1976) ประเมินการมูลค่าทุนมนุษย์จากต้นทุนและค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ใช้ไปในการสร้างทุนมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วยส่วนที่จับต้องได้ (tangible) และที่จับต้องไม่ได้ (intangible) ทุนมนุษย์ที่จับต้องได้ จะรวมถึงต้นทุนในการเลี้ยงดูบุตรตลอดช่วงชีวิต (child rearing costs) ค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการบริโภคสินค้าที่มีการเสื่อมสภาพ ไม่ว่าจะเป็น อาหาร (food) ที่อยู่อาศัย (shelter) สุขภาพ (health) การเข้าเรียน (schooling) และอื่นๆ ตลอดจนต้นทุนของการเป็นพ่อแม่ในการเลี้ยงดูบุตรด้วย

สำหรับทุนมนุษย์ที่จับต้องไม่ได้ หมายรวมถึง ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา (education) ที่ช่วยเพิ่มทักษะของผู้เรียน ทั้งการศึกษาแบบเป็นทางการและแบบไม่เป็นทางการ การอบรม (training) การรักษาโรค (medical) ความปลอดภัย (safety) และการเคลื่อนย้าย (mobility) ซึ่งเป็นการพิจารณาต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการว่างงาน การหางานทำ การเคลื่อนย้ายในพื้นที่เดียวกัน และการอพยพข้ามพื้นที่

แนวคิดการวัดสต็อกทุนมนุษย์ด้วย Cost approach เปรียบเสมือนการพิจารณาทุนมนุษย์ที่มีอยู่แบบต่อเนื่อง (perpetual inventory) ซึ่งมูลค่าดังกล่าว จะเพิ่มขึ้นจากการลงทุนในทุนมนุษย์ที่เพิ่มขึ้น และลดลงจากการเสื่อมค่าของทุนมนุษย์ที่มีอยู่ เมื่อเวลาผ่านไปนั่นเอง ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบกับวิธีอื่นๆ จะพบว่า การวัดทุนมนุษย์ตาม Cost approach จะมีมูลค่าน้อยกว่าการวัดตาม Lifetime income

³ กิจกรรมในตลาดแรงงาน คือ กิจกรรมที่แรงงานทำการผลิตสินค้าและบริการ สร้างนวัตกรรม บริหารงาน และงานสร้างสรรค์

⁴ กิจกรรมนอกตลาดแรงงาน คือ กิจกรรมที่ครัวเรือนกำหนดขึ้น อาทิ การทำอาหาร การทำความสะอาด และการดูแลบุคคลอื่นๆ

approach เนื่องจาก Cost approach จะต้องอาศัยข้อมูลต้นทุนและค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ใช้ไปในการสร้างทุนมนุษย์ ซึ่งในบางกรณีเป็นข้อมูลของภาครัฐ อีกทั้งต้องใช้ข้อมูลย้อนหลังเป็นจำนวนมาก จึงทำให้ข้อมูลไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร

2.4.3 Indicator approach

เป็นวิธีการวัดทุนมนุษย์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้สำหรับประเทศในแถบยุโรปเป็นหลัก แนวคิดของวิธีการนี้คือ การประมาณการต้นทุนที่ก่อให้เกิดทุนมนุษย์ (human capital input costs) การวัดทุนมนุษย์ในลักษณะนี้ จึงมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า Cost of creation approach โดยพิจารณาจากค่าใช้จ่ายทางการศึกษาที่เป็นทางการ ต้นทุนค่าเสียโอกาสของผู้ให้กำเนิดในการให้การศึกษาบุตร การศึกษาในระดับสูงวัย และการเรียนรู้งาน ซึ่งในการวัดต้นทุนที่ก่อให้เกิดทุนมนุษย์นี้ เป็นการวัดความสามารถในการสร้างทุนมนุษย์ ทั้งนี้ ต้นทุนค่าเสียโอกาสของผู้ให้กำเนิดในการให้การศึกษาบุตรจะวัดจากการสอนในเชิงกายภาพ เช่น การสอนให้บุตรพูด และการสอนในเชิงจิตใจ เช่น การสอนให้มีความเชื่อใจ การสอนให้รู้สึกห่วงใยผู้อื่น การสอนให้มีความรับผิดชอบ เป็นต้น การวัดทุนมนุษย์ตาม Indicator approach นี้ มีดัชนีที่นิยมใช้ในการวัด ได้แก่

1. ดัชนีการใช้งานทุนมนุษย์ (Human capital utilization index) ซึ่งวัดโดยการนำต้นทุนที่ก่อให้เกิดทุนมนุษย์ หารด้วยจำนวนประชากรทั้งหมด
2. ดัชนีผลิตภาพทุนมนุษย์ (Human capital productivity index) ซึ่งวัดโดยการนำผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (gross domestic product: GDP) หารด้วยต้นทุนที่ก่อให้เกิดทุนมนุษย์ที่เกิดขึ้นภายในประเทศนั้น

อย่างไรก็ดีการวัดทุนมนุษย์ด้วยวิธีนี้ ก็ยังคงมีอุปสรรคเนื่องจากฐานข้อมูลที่ต้องใช้ ทำให้ไม่เป็นที่นิยมใช้ในการวิเคราะห์เท่าใดนัก

2.4.4 Attribute-based approach

เป็นวิธีวัดทุนมนุษย์ ในรูปแบบดัชนีที่เรียกว่า ดัชนีทุนมนุษย์ (Index value of human capital) แตกต่างจากการวัดทุนมนุษย์เป็นมูลค่าตาม Lifetime income approach จุดเด่นของวิธีการนี้คือ เป็นการพิจารณาการเปลี่ยนแปลงทางรายได้ของประชากร ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของ

แรงงาน จึงเปรียบเสมือนการวัดการเปลี่ยนแปลงของทุนมนุษย์ในเชิงคุณภาพ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาแบบเป็นทางการ ภายในช่วงระยะเวลาที่กำหนด

แนวคิดพื้นฐานของวิธีการนี้ พัฒนามาจาก Mulligan and Sala-i-Martin (1997) และ Koman and Marin (1997) ที่ได้ประยุกต์การวัดทุนมนุษย์เพื่อใช้ในประเทศออสเตรเลียและเยอรมนี โดยจะสร้างสมการลอการิทึมของทุนมนุษย์ต่อประชากรของประเทศ ดังนี้

$$\ln\left(\frac{H}{L}\right) = \sum_e \sum_a \omega_{e,a} \ln(\rho_{e,a})$$

$$\omega_{e,a} = \frac{e^s \sum_s (\beta_s e + \gamma_s Exp + \delta_s Exp^2) \varphi_{s,a} L_{e,a}}{\sum_e \sum_a e^s \sum_s (\beta_s e + \gamma_s Exp + \delta_s Exp^2) \varphi_{s,a} L_{e,a}} \quad \dots 2.8$$

โดยตัวแปรในแต่ละสมการสามารถแสดงได้ ดังนี้

H	คือ	ทุนมนุษย์
L	คือ	แรงงาน
e	คือ	จำนวนปีการศึกษาที่เป็นทางการ
a	คือ	อายุ
$\rho_{e,a}$	คือ	สัดส่วนของประชากรวัยทำงานที่อายุ a และมีการการศึกษา e ปี
$\omega_{e,a}$	คือ	ค่าสัมประสิทธิ์ที่มีประสิทธิภาพ ที่อธิบายสัดส่วนของค่าจ้างแรงงานของประชากรวัยทำงานที่อายุ a และมีการการศึกษา e ปี
Exp	คือ	ประสบการณ์ในการทำงาน โดยสามารถคำนวณจากอายุของประชากร (a) ลบด้วยจำนวนปีการศึกษาที่เป็นทางการ (e) และลบด้วยอายุเริ่มต้นที่เข้าสู่ระบบการศึกษา (6 ปี)
S	คือ	เพศ
$\varphi_{e,a}$	คือ	สัดส่วนของประชากรชายและหญิง ที่อายุ a และมีการการศึกษา e ปี
β, γ, δ	คือ	ค่าสัมประสิทธิ์จากการประมาณสมการของ Mincer

อย่างไรก็ตาม วิธีการนี้มีข้อบกพร่องบางประการ เนื่องจากการคำนวณดัชนีทุนมนุษย์โดยใช้จำนวนปีการศึกษาที่เป็นทางการ จะทำให้ดัชนีมีแนวโน้มการเติบโตเพิ่มขึ้นในทิศทางเดียว (monotonically

increasing function) ค่าที่ได้จากการประมาณการจึงมีความคลาดเคลื่อน การวัดทุนมนุษย์ตาม Attribute-based approach จึงควรพิจารณาถึงข้อจำกัดเกี่ยวกับตัวแปรการศึกษานี้ด้วย

2.4.5 Residual approach

เป็นวิธีการที่ธนาคารโลก (World Bank) ใช้ในการวัดทุนมนุษย์ใน 20 ประเทศทั่วโลก โดยพิจารณาจากความมั่งคั่งรวม (total wealth) และคำนึงถึงการโยกย้ายทรัพยากรจากประชากรรุ่นหนึ่ง ไปยังประชากรอีกรุ่นด้วย อย่างไรก็ตาม เนื่องจากข้อจำกัดทางข้อมูลและวิธีการในการวัดมูลค่าความมั่งคั่ง จึงใช้การบริโภคของประชากรในอนาคต ที่คำนวณเป็นมูลค่าปัจจุบันสุทธิ ที่คำนึงถึงระยะเวลาที่เคลื่อนไป (time horizon) และอัตราการคิดลด (discount rate) ทั้งนี้ กำหนดระยะเวลาในการคำนวณทุนมนุษย์ของประชากร 1 รุ่น ไว้เท่ากับ 25 ปี และใช้อัตราการคิดลดทางสังคม (social discount rate) แทนการใช้อัตราดอกเบี้ยอ้างอิงจากธนาคารพาณิชย์ เนื่องจากมีความเหมาะสมในมากกว่า

นอกจากนี้ ยังมีทุนประเภทอื่นๆ ที่ควรให้ความสำคัญอีกด้วย อาทิ ทุนมนุษย์จากจำนวนปีการศึกษาของประชากรวัยแรงงาน (per capita years of schooling of the working population) ทุนมนุษย์ในต่างประเทศ (human capital abroad) ซึ่งวัดจากการส่งเงินออกนอกประเทศของแรงงาน ทุนทางรัฐบาล หรือทุนทางสังคม (government/social capital) ซึ่งวัดจากดัชนีการบังคับใช้กฎหมาย เหล่านี้ยังคงต้องมีการศึกษาเพิ่มเติม เพื่อให้การวัดทุนมนุษย์มีความครอบคลุมสมบูรณ์มากขึ้น

2.5 สมการรายได้ของ Mincer (Mincer earnings equation)

สมการรายได้ของ Mincer (1974) เป็นสมการที่ใช้ในการประมาณการรายได้ของแรงงาน โดยมีแนวคิดพื้นฐานที่ว่า ระดับรายได้ของบุคคล สามารถสะท้อนให้เห็นถึงมูลค่าทุนมนุษย์ของบุคคลนั้นๆ ซึ่งวัดจากระดับการศึกษา (schooling) และประสบการณ์ในการทำงาน (work experience) นั่นเอง จากการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า มีการนำตัวแปรอื่นๆ ที่น่าสนใจ อาทิ เพศ สถานภาพสมรส มาประยุกต์เข้ากับสมการรายได้ของ Mincer เพื่อเพิ่มรายละเอียดในการวิเคราะห์อีกด้วย ทั้งนี้ สมการพื้นฐานของ Mincer สามารถแสดงได้ดังนี้

$$\ln(y_i) = \alpha_0 + \alpha_1 \text{school}_i + \alpha_2 \text{work}_i + \alpha_3 \text{work}_i^2 + \varepsilon_i \quad \dots 2.9$$

โดย

y คือ รายได้ต่อปี

<i>school</i>	คือ	จำนวนปีการศึกษา
<i>work</i>	คือ	ประสบการณ์ในการทำงาน (ปี)
ε	คือ	ค่าความคลาดเคลื่อน
α	คือ	ค่าสัมประสิทธิ์จากการประมาณการ
i	คือ	แรงงานคนที่ i โดยที่ $i = 1, 2, 3, \dots, n$

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากทักษะภาษามลายูในครั้งนี้ ประกอบด้วยการศึกษาในภาพกว้าง และการศึกษาในเชิงลึก ในเบื้องต้นจะเป็นการวิเคราะห์ถึงศักยภาพในการสร้างรายได้ของแรงงาน ที่ใช้ภาษาในครัวเรือนแตกต่างกัน หลังจากนั้น จะเป็นการศึกษาในเชิงลึกเพื่อพิจารณาผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจากทักษะภาษามลายูกลาง โดยจะนำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะภาษาให้กับแรงงานไทย เพื่อเพิ่มโอกาสในการแข่งขันในตลาดอาเซียนต่อไปในอนาคต ทั้งนี้ แนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร (documentary research) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) เป็นการใช้ข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งเก็บรวบรวมโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ และเก็บข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้แบบสอบถาม
3. การวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) เป็นการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) และการจัดสนทนากลุ่ม (focus group discussion) กับกลุ่มตัวอย่าง

3.1 การวิเคราะห์ศักยภาพในการสร้างรายได้ของแรงงาน

การศึกษาในส่วนนี้ จะใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน (Household socio-economic survey: SES) ปี 2549 ปี 2550 ปี 2552 ปี 2554 และปี 2556 โดยหลังจากตรวจสอบและแก้ไขข้อมูลที่มีความคลาดเคลื่อนหรือผิดปกติ เพื่อสร้างเป็นฐานข้อมูลของกลุ่มประชากรวัยแรงงานอายุระหว่าง 15-60 ปี แล้ว จึงทำการคำนวณมูลค่าทุนมนุษย์ต่อไป

จากแนวคิดทฤษฎีการวัดทุนมนุษย์ทั้ง 5 แนวคิด จะเห็นได้ว่า Lifetime income approach ของ Jorgenson and Fraumeni เป็นแนวคิดที่น่าสนใจ เนื่องจากสามารถพิจารณาถึงศักยภาพในการสร้างรายได้ของประชากรที่มีคุณลักษณะแตกต่างกัน จึงนำมาใช้เปรียบเทียบข้อมูลระหว่างแรงงานกลุ่มต่างๆ ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศได้ การศึกษานี้จึงเลือกใช้การประมาณการมูลค่าทุนมนุษย์โดยใช้รายได้ตลอดช่วงชีวิต ตามแนวคิดของ Jorgenson and Fraumeni เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพในสร้าง

รายได้ของแรงงาน ที่มีทักษะภาษาที่แตกต่างกัน และศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเศรษฐกิจของแรงงานกลุ่มเหล่านี้ ตามลำดับ

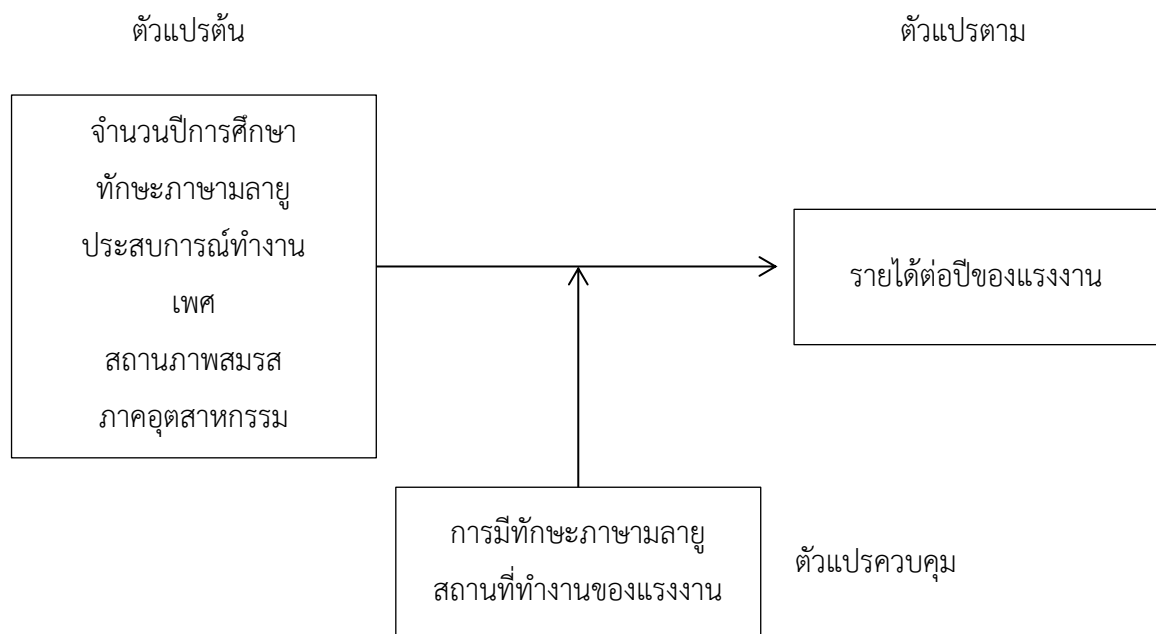
สำหรับแนวคิดการประมาณการมูลค่าทุนมนุษย์จากต้นทุนและค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ใช้ไป ตาม Cost approach ของ Kendrick นั้น แม้ว่าจะเป็นอีกแนวคิดหนึ่งที่น่าสนใจ เพราะเป็นการพิจารณาถึงการลงทุนในทุนมนุษย์โดยตรง แต่เนื่องจากข้อจำกัดของข้อมูล ทำให้ไม่สามารถทราบถึงค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเพื่อสร้างทุนมนุษย์ของแรงงานกลุ่มต่างๆ ได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ การคำนวณมูลค่าทุนมนุษย์ของแรงงานที่มีทักษะภาษาที่แตกต่างกันตามแนวคิดดังกล่าว จึงไม่เหมาะสมเท่าใดนัก

3.2 การวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจากทักษะภาษา

การศึกษาในส่วนนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ร่วมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แนวความคิดของสมการรายได้ของ Mincer ในการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจากทักษะภาษามลายูของประชากรในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ จำแนกวิเคราะห์ตามทักษะภาษามลายู และการใช้ภาษาในสถานที่ทำงาน ประกอบกับการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้สามารถเข้าใจผลของการเรียนรู้ภาษาของแรงงานอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น กรอบแนวคิดในการวิจัย สามารถแสดงได้ ดังนี้

3.2.1 แนวคิดการวิเคราะห์ทางสถิติ

ตัวแปรต้นในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ จำนวนปีการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน เพศ สถานภาพสมรส ภาควิชาการ และทักษะภาษามลายูในด้านต่างๆ ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ของแรงงาน ส่วนตัวแปรตาม ได้แก่ รายได้ต่อปีของแรงงาน โดยมีตัวแปรควบคุม ได้แก่ การมีทักษะภาษามลายู และสถานที่ทำงานของแรงงาน แนวคิดการวิเคราะห์ทางสถิติ และรายละเอียดของตัวแปร แสดงได้ดังรูป 3.1 และตาราง 3.1 ตามลำดับ

รูป 3.1 แนวคิดการวิเคราะห์ทางสถิติ

ตาราง 3.1 รายละเอียดของตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์

ตัวแปร	ความหมาย	หน่วยวัด	ขอบเขตข้อมูล
<i>y</i>	รายได้ต่อปีของแรงงาน	บาท	มากกว่าหรือเท่ากับ 0
<i>school</i>	จำนวนปีการศึกษา	ปี	มากกว่าหรือเท่ากับ 0
<i>melayu</i>	ระดับทักษะภาษามลายูกลาง	ระดับ	ระดับ 1-5 หรือ 0 คือไม่มีทักษะ
<i>listen</i>	ระดับทักษะการฟังภาษามลายู กลาง	ระดับ	ระดับ 1-5 หรือ 0 คือไม่มีทักษะ
<i>speak</i>	ระดับทักษะการพูดภาษามลายู กลาง	ระดับ	ระดับ 1-5 หรือ 0 คือไม่มีทักษะ
<i>read_rumi</i>	ระดับทักษะการอ่านภาษามลายู กลางแบบอักษรรูมี	ระดับ	ระดับ 1-5 หรือ 0 คือไม่มีทักษะ
<i>read_jawi</i>	ระดับทักษะการอ่านภาษามลายู กลางแบบอักษรยาวี	ระดับ	ระดับ 1-5 หรือ 0 คือไม่มีทักษะ
<i>write_rumi</i>	ระดับทักษะการเขียนภาษามลายู กลางแบบอักษรรูมี	ระดับ	ระดับ 1-5 หรือ 0 คือไม่มีทักษะ
<i>write_jawi</i>	ระดับทักษะการเขียนภาษามลายู กลางแบบอักษรยาวี	ระดับ	ระดับ 1-5 หรือ 0 คือไม่มีทักษะ
<i>work</i>	ประสบการณ์ในการทำงาน	ปี	มากกว่าหรือเท่ากับ 0
<i>gender</i>	เพศ	0 หรือ 1	= 1 หญิง = 0 ชาย
<i>marital</i>	สถานภาพสมรส	0 หรือ 1	= 1 สมรส = 0 โสด/ม่าย/หย่า/แยก
<i>sector</i>	ภาคอุตสาหกรรม	0 หรือ 1	= 1 นอกภาคเกษตร = 0 ในภาคเกษตร

3.2.2 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและแบบจำลอง

ในการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจากทักษะภาษามลายูกลาง จะเริ่มต้นการวิเคราะห์ตามแนวคิดสมการรายได้ของ Mincer โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square: OLS) โดยตัวแปรตาม ก็คือ รายได้รวมตลอดปีของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแปลงเป็นรูปลอการิทึมธรรมชาติ (natural logarithm) เพื่อแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน ทั้งนี้ ในการพิจารณาอิทธิพลของทักษะภาษาต่อการสร้างรายได้ของแรงงานนั้น จะเพิ่มตัวแปรทักษะภาษามลายูกลาง ซึ่งวัดจากคะแนนเฉลี่ยจากการประเมินทักษะภาษามลายูกลางในด้านต่างๆ ด้วยตนเองของผู้ตอบแบบสอบถามในสมการ ดังนี้

$$\ln(y_i) = \alpha_0 + \alpha_1 school_i + \alpha_2 melayu_i + \alpha_3 work_i + \alpha_4 work_i^2 + \varepsilon_i \quad \dots 3.1$$

โดย

y	คือ	รายได้ต่อปี
$school$	คือ	จำนวนปีการศึกษา
$melayu$	คือ	ระดับทักษะของภาษามลายูกลาง
$work$	คือ	ประสบการณ์ในการทำงาน (ปี)
ε	คือ	ค่าความคลาดเคลื่อน
α	คือ	ค่าสัมประสิทธิ์จากการประมาณการ
i	คือ	แรงงานคนที่ i โดยที่ $i = 1, 2, 3, \dots, n$

และเพื่อให้เห็นผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจากทักษะภาษามลายูกลางในด้านต่างๆ ได้อย่างชัดเจน จึงได้แยกพิจารณาทักษะมลายูกลางออกเป็น ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่านแบบอักษรรูมี ทักษะการอ่านแบบอักษรยาวี ทักษะการเขียนแบบอักษรรูมี และทักษะการเขียนแบบอักษรยาวี ดังแสดงในสมการ 3.2

$$\begin{aligned} \ln(y_i) = & \beta_0 + \beta_1 school_i + \beta_2 listen_i + \beta_3 speak_i + \beta_4 read_rumi_i \\ & + \beta_5 read_jawi_i + \beta_6 write_rumi_i + \beta_7 write_jawi_i \\ & + \beta_8 work_i + \beta_9 work_i^2 + \varepsilon_i \end{aligned} \quad \dots 3.2$$

โดย

<i>listen</i>	คือ ระดับทักษะการฟังภาษามลายูกลาง
<i>speak</i>	คือ ระดับทักษะการพูดภาษามลายูกลาง
<i>read_rumi</i>	คือ ระดับทักษะการอ่านภาษามลายูกลางแบบอักษรรูมี
<i>read_jawi</i>	คือ ระดับทักษะการอ่านภาษามลายูกลางแบบอักษรยาวิ
<i>write_rumi</i>	คือ ระดับทักษะการเขียนภาษามลายูกลางแบบอักษรแบบรูมี
<i>write_jawi</i>	คือ ระดับทักษะการเขียนภาษามลายูกลางแบบอักษรแบบยาวิ
β	คือ ค่าสัมประสิทธิ์จากการประมาณการ

นอกจากนี้ การศึกษานี้ยังประยุกต์สมการ Mincer โดยเพิ่มตัวแปรที่น่าสนใจอื่นๆ เพิ่มเติม อาทิ เพศ สถานภาพสมรส และภาคอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาว่า ปัจจัยเหล่านี้มีอิทธิพลและผลกระทบต่อรายได้หรือไม่ อย่างไร ซึ่งตัวแปรตามที่บ่งบอกถึงลักษณะทางประชากรแรงงานเหล่านี้ ล้วนแต่เป็นตัวแปรเชิงคุณภาพ จึงต้องจัดกลุ่มและสร้างตัวแปรหุ่น (dummy variables) เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์การถดถอย ต่อไป

$$\begin{aligned} \ln(y_i) = & \delta_0 + \delta_1 school_i + \delta_2 listen_i + \delta_3 speak_i + \delta_4 read_rumi_i \\ & + \delta_5 read_jawi_i + \delta_6 write_rumi_i + \delta_7 write_jawi_i \\ & + \delta_8 work_i + \delta_9 work_i^2 + \delta_{10} gender_i + \delta_{11} marital_i + \delta_{12} sector_i + \varepsilon_i \end{aligned} \quad \dots 3.3$$

โดย

<i>gender</i>	คือ เพศ (กลุ่มอ้างอิง คือ ชาย)
<i>marital</i>	คือ สถานภาพสมรส (กลุ่มอ้างอิง คือ โสด/ม่าย/หย่า/แยก)
<i>sector</i>	คือ ภาคอุตสาหกรรม (กลุ่มอ้างอิง คือ ในภาคเกษตร)
δ	คือ ค่าสัมประสิทธิ์ในการประมาณการ

3.2.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรเป้าหมายในการศึกษาคั้งนี้คือ ประชากรวัยแรงงาน อายุระหว่าง 15-60 ปี ที่ทำงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ หรือในประเทศมาเลเซีย มีหรือไม่มีทักษะภาษามลายู โดยสุ่มตัวอย่างในลักษณะ non-probability sampling แบบตามสะดวก (convenience sampling หรือ accidental

sampling) กล่าวคือ กระจายไปในกลุ่มประชากรที่มีอายุ การศึกษา รายได้ และอาชีพต่างๆ เช่น พนักงานรับจ้างทั่วไป พนักงานร้านอาหาร ประมง และขนส่ง เป็นต้น

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ต้องทำการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากการศึกษานี้ไม่สามารถทราบจำนวนประชากรทั้งหมด ผู้ศึกษาจึงกำหนดขนาดตัวอย่าง โดยใช้วิธีการคำนวณของ W. G. Cochran (1977) (ธีรวิมล เอกะกุล, 2543) โดยกำหนดความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อนร้อยละ ± 5 ตามสูตรการหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ในกรณีไม่ทราบจำนวนประชากรและสัดส่วนของประชากร

$$n = \frac{P(1-P)Z^2}{e^2} \quad \dots 3.4$$

โดย

- n คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ
- P คือ สัดส่วนของประชากรที่ต้องการสุ่ม
(กำหนดให้ $P = 0.5$ เพราะเมื่อคำนวณแล้วจะได้กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม)
- Z คือ ระดับความเชื่อมั่นที่กำหนด หรือระดับนัยสำคัญทางสถิติ
(กำหนดให้เท่ากับร้อยละ 95 ซึ่งเท่ากับ 1.96 ณ ระดับนัยสำคัญร้อยละ 5)
- e คือ ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้
(จะต้องสอดคล้องกับค่า Z ที่ระดับความเชื่อมั่นนั้นๆ กำหนดให้เท่ากับร้อยละ 5)

$$\begin{aligned} n &= \frac{0.5(1 - 0.5)1.96^2}{0.05^2} \\ &= 384.16 \approx 385 \end{aligned}$$

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการสุ่ม ตามที่ได้จากการคำนวณโดยสูตรของ W. G. Cochran ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 385 คน ในงานวิจัยนี้ จึงได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 388 คน

3.2.4 วิธีการเก็บข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลนั้น เริ่มดำเนินการจากการสุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (non-probability sampling) ด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) เนื่องจากการศึกษานี้ ต้องการพิจารณาแรงงานที่ไร้ฝีมือ ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชายแดนใต้ และอยู่ในภาวะที่สามารถพัฒนาให้เกิดทักษะภาษามลายูกลางได้ จาก

การเรียนรู้ในครอบครัว หรือในที่ทำงาน เป็นต้น การสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว จึงไม่สามารถสุ่มตามหลักความน่าจะเป็นได้ เพราะคำถามจะมุ่งเน้นคำถามเชิงลึก มีโอกาสที่เมื่อสุ่มตัวอย่างแล้ว จะไม่สามารถเก็บข้อมูลได้ ดังนั้นการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จะทำให้ข้อมูลที่ได้ เป็นตัวแทนที่ดีของประชากรได้ในระดับหนึ่ง

ในการเก็บข้อมูลแบบสอบถามนั้น จะใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยตรง (face to face) และมีการวางแผนการเก็บข้อมูล เพื่อลดความเอนเอียงจากการไม่ได้ข้อมูล ดังนี้

1. ควบคุมให้เกิดการไม่ได้ข้อมูลน้อยที่สุด การนัดเวลาและสถานที่เพื่อเข้าเก็บข้อมูล พร้อมทำการสัมภาษณ์ผู้ตอบแบบสอบถามไปด้วย จะช่วยให้เกิดการเก็บข้อมูลได้ครบถ้วนและถูกต้อง
2. กำหนดขนาดตัวอย่างให้ค่อนข้างใหญ่ เพื่อให้ได้ตัวแทนครบทุกลักษณะของประชากรที่ต้องการศึกษา โดยในการศึกษานี้ เก็บกลุ่มตัวอย่างจำนวน 388 ตัวอย่าง ทำให้ขนาดของความแตกต่างระหว่างค่าประมาณจากตัวอย่าง และค่าพารามิเตอร์ไม่แตกต่างกันมากนัก

อย่างไรก็ดี ภายใต้การสุ่มตัวอย่างข้างต้น มีข้อจำกัดในการวิจัย กล่าวคือ ผลลัพธ์ที่ได้จากการประมาณการ หรือทดสอบสมมติฐานต่างๆ สามารถใช้อ้างอิงกับพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างได้ แต่ไม่สามารถใช้เป็นตัวแทนที่ดีของประชากรได้

ทั้งนี้ การทดสอบการกระจายของข้อมูลแบบโค้งปกติ (normality distribution) ซึ่งใช้วิธีการ W/S Test for normality พบว่า การกระจายของข้อมูลที่ใช้ในการประมาณการสมการถดถอย มีการกระจายแบบโค้งปกติ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.005 (ดูรายละเอียดในภาคผนวก)

3.2.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจะใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลัก แบบสอบถามสามารถแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทางประชากร

ส่วนที่ 2 ประสบการณ์ทำงาน และรายได้จากการทำงาน

ส่วนที่ 3 ทักษะภาษามลายู

ส่วนที่ 4 ความต้องการพัฒนาทักษะภาษามลายู

ทั้งนี้ จะมีการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเพื่อทดสอบแบบสอบถาม (pretest) ในเบื้องต้น อย่างน้อย 30 ชุด เพื่อเป็นการตรวจสอบให้แน่ใจว่า กลุ่มตัวอย่างเข้าใจข้อคำถามทุกข้อ และสามารถตอบแบบสอบถามได้อย่างไม่มีอุปสรรค หลังจากนั้น จึงทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม โดยใช้ค่า reliability statistics ของ Cronbach's alpha ที่ควรมีค่าสูงกว่า 0.7

ในการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม จะทดสอบข้อคำถามในส่วนที่ 3 และ 4 เนื่องจากเป็นข้อคำถามแบบ Likert scale ซึ่งมีผลการทดสอบความเชื่อมั่น ดังตาราง 3.2

ตาราง 3.2 ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ข้อคำถาม	ค่า Cronbach's alpha	จำนวนข้อ
ส่วนที่ 3 ทักษะภาษามลายู	0.720	11
ส่วนที่ 4 ความต้องการพัฒนา ทักษะภาษามลายู	0.834	6
รวม	0.749	17

จะเห็นได้ว่า ค่า Cronbach's alpha มีค่าสูงกว่า 0.7 สำหรับข้อคำถามที่อยู่ในทั้ง 2 ส่วนของแบบสอบถาม แสดงให้เห็นถึงความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามได้อย่างชัดเจน

เมื่อได้ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการสร้างรายได้ของแรงงานไร้ฝีมือ ที่ใช้ภาษาแตกต่างกันในเบื้องต้น และผลการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากทักษะภาษาภาษามลายูแล้ว จะนำผลที่ได้ไปทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญ และผู้วางนโยบายที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแนวทางในการพัฒนาด้านภาษาเพิ่มโอกาสในการแข่งขันของแรงงานไทยในตลาดอาเซียนต่อไป

บทที่ 4

ศักยภาพในการสร้างรายได้ของแรงงาน จำแนกตามภาษาที่ใช้ในครัวเรือน

แรงงานเป็นทรัพยากรมีชีวิตที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ การวิเคราะห์มูลค่าทางเศรษฐกิจของกำลังแรงงานนั้น สามารถพิจารณาได้จากรายได้ของแรงงานที่สั่งสมไว้ตั้งแต่อายุ 15 ปี จนกระทั่งเกษียณอายุการทำงาน ซึ่งเรียกว่า “ทุนมนุษย์” (human capital) ทั้งนี้ ควรมีการใช้ควบคู่ไปกับทุนกายภาพ (physical capital) และทุนทรัพยากรธรรมชาติ (environmental capital) เพื่อก่อให้เกิดการผลิต และกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่นๆ ดังนั้น หากประเทศสามารถกระตุ้นให้เกิดการสะสมของมูลค่าทุนมนุษย์ มาเพียงพอที่จะชดเชยกับการเสื่อมลงของทุนอื่นๆ ได้ ก็จะทำให้ประเทศสามารถเจริญเติบโตต่อไปได้ อย่างไรก็ตาม การกระตุ้นให้เกิดการเพิ่มขึ้นของมูลค่าทุนมนุษย์นั้น นอกจากการพัฒนาทักษะทางอาชีพ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการเพิ่มขึ้นของรายได้แล้ว การพัฒนาทักษะภาษา ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ ในการส่งเสริมให้เกิดการเพิ่มขึ้นของรายได้ (Ricardo et al., 2007) และส่งผลต่อเนื่องไปยังการเติบโตของมูลค่าทุนมนุษย์อย่างยั่งยืนนั่นเอง

ประชากรในประเทศไทยมีการใช้ภาษาที่หลากหลายมาเป็นระยะเวลานาน สำหรับการใช้ภาษาของแรงงานไทยนั้น พบว่า แรงงานส่วนใหญ่จะใช้ภาษาแม่ (mother tongue) ในการสื่อสารอย่างไม่เป็นทางการกับบุคคลในครอบครัว เพื่อน หรือบุคคลอื่นๆ ที่สามารถเข้าใจภาษาเดียวกันได้ ในขณะที่จะใช้ภาษาหลัก หรือภาษาทางการของประเทศ ซึ่งก็คือภาษาไทย เพื่อสื่อสารอย่างเป็นทางการกับเพื่อนร่วมงาน หรือบุคคลอื่นๆ ดังนั้น เมื่อเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ขยายตัว ประกอบกับกระแสโลกาภิวัตน์ที่ก่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างตลาดสินค้าและตลาดแรงงานของประเทศต่างๆ มากขึ้น ตลอดจนการรวมตัวกันเป็นกลุ่มประเทศในภูมิภาคเดียวกัน ย่อมส่งผลให้รูปแบบการสื่อสาร โดยเฉพาะการใช้ภาษาเปลี่ยนแปลงไป จากเดิมใช้ภาษาไทยเป็นภาษาหลักในการสื่อสารแบบเป็นทางการ ก็เริ่มมีการใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษามลายู และภาษาพม่า เป็นภาษาที่ใช้ในการสื่อสารแบบเป็นทางการมากขึ้น สถานการณ์ดังกล่าว สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาที่สอง ที่มีแนวโน้มจะทวีความสำคัญขึ้นเรื่อยๆ ในการสร้างเสริมศักยภาพของแรงงาน และการพัฒนาประเทศ

จากทฤษฎีการเรียนรู้ภาษา จะเห็นได้ว่า ความสามารถทางภาษาเพื่อการสื่อสารของแต่ละบุคคลนั้น มีรากฐานมาจากภาษาที่ใช้ในครัวเรือนเป็นสำคัญ หากบุคคลใช้ภาษามากกว่าหนึ่งภาษาในการสื่อสารภายในครอบครัวแล้ว จะส่งผลต่อความสามารถในการเข้าหาบุคคลอื่นๆ มีมนุษยสัมพันธ์ และมี

ความสามารถในการทำงานเชิงสังคมมากขึ้นด้วย (ทฤษฎีการปรับตัวเชิงวัฒนธรรม) และหากเชื่อมโยงกับสมมติฐานด้านการสื่อสารระหว่างกัน และสมมติฐานผลได้ ก็พบว่า หากบุคคลสามารถสื่อสารกับสมาชิกในครอบครัวโดยใช้ภาษาที่สองอยู่ในเกณฑ์ดี จะกระตุ้นให้เกิดการสร้างศักยภาพในการทำงาน เกิดโอกาสในการสร้างงาน และส่งผลต่อรายได้ในท้ายที่สุด ทั้งนี้ พบว่า ทักษะการพูดสำคัญกว่าทักษะภาษาอื่นๆ จากงานศึกษาของ Powers (1986) ที่กล่าวว่า ทักษะที่สำคัญของแรงงานที่จะช่วยพัฒนาทางการอาชีพ ได้แก่ ทักษะการพูด เนื่องจากเป็นทักษะที่ง่ายต่อการเรียนรู้ และมีความจำเป็นในการสื่อสาร ดังนั้น หากต้องการส่งเสริมการพัฒนาทักษะภาษาของแรงงาน เพื่อสร้างประโยชน์ทางเศรษฐกิจต่อไปแล้ว การรับรู้และเข้าใจสถานการณ์การใช้ภาษาพูดของประชากรไทยในปัจจุบัน จึงนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง

4.1 ภาษาที่ใช้ในครัวเรือนของประชากรในประเทศไทย

ข้อมูลจากสำมะโนประชากรและเคหะ ปี 2543 และ 2553 แสดงให้เห็นว่า ประชากรส่วนใหญ่ในประเทศไทยใช้ภาษาไทยเพียงภาษาเดียวในการสื่อสารกับสมาชิกในครอบครัว โดยคิดเป็นร้อยละ 93 ในปี 2543 และลดลงเหลือร้อยละ 91 ในปี 2553 การลดลงของสัดส่วนประชากรในประเทศที่ใช้ภาษาไทยในครัวเรือนเพียงภาษาเดียวนี้นี้ สะท้อนให้เห็นถึง แนวโน้มการใช้ภาษาอื่นๆ เพื่อสื่อสารกันภายในครอบครัวเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะเพศชาย จะมีแนวโน้มในการเริ่มใช้ภาษาอื่นๆ มากกว่าเพศหญิง

เมื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของลักษณะการใช้ภาษาในครัวเรือน โดยเปรียบเทียบสัดส่วนประชากรที่ใช้ภาษาไทยและภาษาอื่นในครัวเรือน กับสัดส่วนประชากรที่ใช้ภาษาอื่นเพียงภาษาเดียวยุทธระหว่างปี 2543 และ 2553 พบว่า ประชากรมีการใช้ภาษาที่สองในการสื่อสารกันภายในครัวเรือนเพิ่มมากขึ้น แต่จะใช้ภาษาที่สองควบคู่ไปกับภาษาไทยในสัดส่วนที่สูงกว่า (ร้อยละ 5.72 และร้อยละ 6.39 ตามลำดับ) ประชากรที่ใช้ภาษาอื่นในครัวเรือนเพียงภาษาเดียว (ร้อยละ 1.31 และร้อยละ 2.88 ตามลำดับ) ซึ่งสะท้อนถึงการพัฒนาทักษะภาษาที่เริ่มเพิ่มสูงขึ้นนั่นเอง โดยเฉพาะในกลุ่มประชากรชาย ที่มีแนวโน้มในการนำทักษะภาษาที่สองไปใช้ต่อยอดในการทำงาน และใช้ในการสื่อสารอย่างเป็นทางการกับบุคคลอื่นๆ มากขึ้น

เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ภาษาอื่นที่ประชากรในประเทศไทยใช้ในการสื่อสารกับสมาชิกครัวเรือน ส่วนมากเป็นภาษาที่ใช้ในประเทศเพื่อนบ้าน ไม่ว่าจะเป็น ภาษาพม่า/ยาวิ ภาษากัมพูชา และภาษาพม่า/มอญ สำหรับภาษาต่างประเทศอื่นๆ ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน และภาษาญี่ปุ่น ยังเป็นภาษาที่ประชากรใช้ในการสื่อสารภายในครัวเรือนค่อนข้างน้อย ทั้งนี้ อาจเป็นไปได้ว่า รากฐานของภาษา

เหล่านี้ ไม่มีความเชื่อมโยงกับประเทศไทยมากเท่าใดนัก ดังนั้น ในการพิจารณาถึงศักยภาพในการพัฒนาทักษะภาษาที่สองของประชากรไทย จึงควรพิจารณาถึงความเชื่อมโยงเหล่านี้ เนื่องจากจะส่งผลต่อโอกาสในการเข้าถึงตลาดของประเทศเพื่อนบ้านอีกด้วย

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละของประชากรอายุ 5 ปีขึ้นไป จำแนกตามลักษณะการใช้ภาษาในครัวเรือน และเพศ ปี 2543 และ 2553

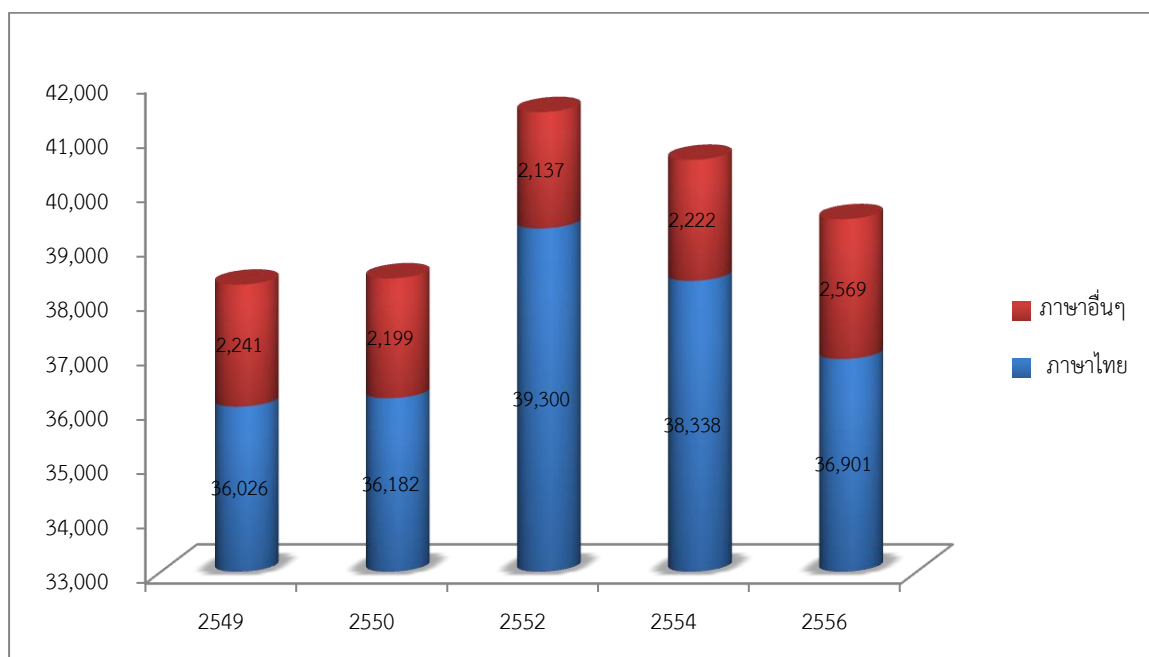
ลักษณะการใช้ภาษา ในครัวเรือน	2543			2553		
	ทั้งหมด	ชาย	หญิง	ทั้งหมด	ชาย	หญิง
ภาษาไทยภาษาเดียว (ร้อยละ)	52,325,037 (92.97)	25,645,524 (92.83)	26,679,513 (93.10)	59,866,190 (90.73)	29,205,599 (90.27)	30,660,591 (91.18)
ภาษาไทย และภาษาอื่น (ร้อยละ)	3,218,970 (5.72)	1,610,409 (5.83)	1,608,561 (5.61)	4,214,001 (6.39)	2,139,067 (6.61)	2,074,934 (6.17)
ภาษาอื่นภาษาเดียว (ร้อยละ)	737,531 (1.31)	369,671 (1.34)	367,860 (1.28)	1,901,468 (2.88)	1,010,366 (3.12)	891,102 (2.65)
รวมประชากร ทั้งหมด	56,281,538	27,625,604	28,655,934	65,981,659	32,355,032	33,626,627

ที่มา: สำมะโนประชากรและเคหะ สำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี 2543 และ 2553

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน (Household socio-economic survey: SES) ระหว่างปี 2549 – 2556 เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อพิจารณาเฉพาะประชากรวัยแรงงาน อายุระหว่าง 15 – 60 ปี พบว่า แรงงานส่วนใหญ่ (ร้อยละ 94.25 โดยเฉลี่ย) ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารภายในครัวเรือนเป็นหลัก ในขณะที่สัดส่วนแรงงานที่ใช้ภาษาอื่นกับสมาชิกในครัวเรือนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากร้อยละ 5.86 จากกำลังแรงงาน 2.24 ล้านคน เป็นร้อยละ 6.51 จากกำลังแรงงานทั้งหมด 2.57 ล้านคน ในปี 2556 คิดเป็นอัตราการเติบโตที่สูงถึงร้อยละ 14.60

การเพิ่มขึ้นของแรงงานที่ใช้ภาษาอื่นนี้ ส่วนหนึ่งมาจากการใช้ภาษาตามชาติพันธุ์ของบุพการี (สุพัตรา จิรนนทนาภรณ์ อรทัย ชินอัครพงศ์ และอัญชลี สิงห์น้อย, 2554) นั่นคือ การพูดภาษาแม่ (mother language) นั้นเอง แต่อีกส่วนหนึ่งเกิดจากพ่อแม่ตระหนักถึงความสำคัญของทักษะภาษา จึงส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวเกิดกระบวนการเรียนรู้ภาษาอื่น งานศึกษาของ Gardner (2007) แสดงให้เห็นว่า แรงสนับสนุนจากพ่อแม่ (parental encouragement) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทำให้การเรียนรู้

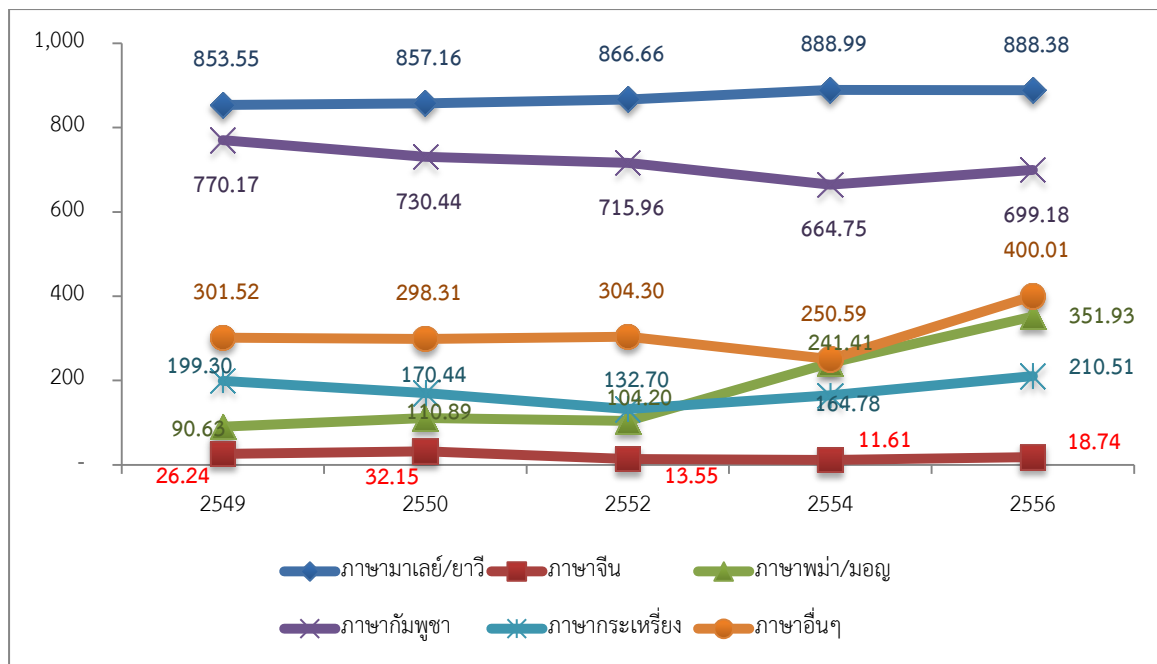
ภาษาอังกฤษในขั้นต้นของนักศึกษาชาวสเปนประสบความสำเร็จ ดังนั้น พ่อแม่/ผู้ปกครองจึงเริ่มมีค่านิยมในการส่งเสริมการพูดภาษาอื่นในครอบครัวมากขึ้น

รูป 4.1 จำนวนแรงงาน (พันคน) จำแนกตามภาษาที่ใช้ในครัวเรือน ปี 2549 – 2556

ที่มา: จากสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ปี 2549-2556

สำหรับภาษาอื่นๆ ที่ใช้ในการสื่อสารภายในครัวเรือนนั้น รูป 4.2 แสดงให้เห็นว่า ภาษามลายู/ยาวิ เป็นภาษาที่มีแรงงานใช้ในครัวเรือนมากที่สุด คือโดยเฉลี่ยประมาณ 0.87 ล้านคน รองลงมาคือ ภาษากัมพูชา 0.72 ล้านคน ภาษาอื่นๆ (เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาญี่ปุ่น) 0.31 ล้านคน ภาษาพม่า/มอญ 0.18 ล้านคน ภาษากระเหรี่ยง 0.18 ล้านคน และภาษาจีน 0.02 ล้านคน ซึ่งหากพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มแรงงานเหล่านี้ จะเห็นได้ว่า แรงงานที่ใช้ภาษาพม่า/มอญภายในครัวเรือน เพิ่มขึ้นในอัตราสูงถึงร้อยละ 288.31 สอดคล้องกับจำนวนแรงงานต่างด้าวในประเทศไทยที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตามด้วยแรงงานที่ใช้ภาษาอื่นๆ (เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาญี่ปุ่น) ในการสื่อสารกับสมาชิกในครัวเรือน (เพิ่มขึ้นร้อยละ 32.66) ภาษากระเหรี่ยง (เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.62) และภาษามลายู/ยาวิ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.08) ตรงกันข้ามกับแรงงานที่ใช้ภาษาจีน และภาษากัมพูชา ที่มีจำนวนลดลงร้อยละ 28.56 และร้อยละ 9.22 ตามลำดับ

รูป 4.2 จำนวนแรงงานที่ใช้ภาษาอื่นในครัวเรือน (พันคน) จำแนกตามภาษา ปี 2549 – 2556

ที่มา: คำนวณจากสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ปี 2549-2556

4.2 ภาษาที่ใช้ในครัวเรือน และความแตกต่างทางรายได้

แม้ข้อมูลจากสำมะโนประชากรและเคหะ และสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน จะชี้ให้เห็นว่า ประชากรที่มีทักษะภาษาอื่นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ประชากรที่ใช้ภาษาไทยในครัวเรือนก็ยังมีอยู่จำนวนมาก แต่เนื่องจากภาษาไทยเป็นภาษาที่สามารถนำไปใช้ในการสื่อสารได้อย่างจำกัด ประโยชน์จากทักษะภาษาไทยจึงจำกัดอยู่ภายในตลาดแรงงานในประเทศเท่านั้น เปรียบได้กับการสูญเสียโอกาสในการสร้างรายได้ของแรงงาน ท่ามกลางความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ภายในประเทศสมาชิกอาเซียน ที่แน่นแฟ้นมากขึ้น จึงเป็นที่น่าสนใจว่า แรงงานกลุ่มที่มีทักษะภาษานั้น จะสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ หรือได้รับค่าตอบแทนจากทักษะภาษาที่สองหรือไม่ อย่างไร

ทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สอง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ชี้ให้เห็นว่า แรงงานกลุ่มที่มีทักษะภาษา ซึ่งเป็นภาษาที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย หรือเป็นภาษาทางการของประเทศพัฒนาแล้ว อาทิ ภาษามลายู/ยาวิ หรือภาษาจีน จะมีรายได้ที่แตกต่างจากแรงงานกลุ่มที่มีทักษะภาษาเฉพาะ ที่ใช้อยู่อย่างจำกัดในบางพื้นที่ หรือเป็นภาษาของประเทศกำลังพัฒนา อาทิ ภาษาพม่า/มอญ ภาษากัมพูชา หรือภาษากระเหรี่ยง

สำหรับประเทศไทยนั้น พบว่า ในปี 2549 แรงงานที่ใช้ภาษาไทยในครัวเรือน เป็นแรงงานกลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อปีสูงสุด เท่ากับ 115,120.56 บาท และเพิ่มขึ้นเป็น 175,471.51 บาท ในปี 2556 คิดเป็นอัตราการเติบโตเท่ากับร้อยละ 52.42 ส่วนแรงงานที่มีทักษะภาษาที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย เช่น ภาษาจีน ภาษามลายู/ยาวิ และภาษาอื่นๆ นั้น มีรายได้เฉลี่ยต่อปีค่อนข้างสูง เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ของแรงงานที่มีทักษะภาษาที่ใช้ในประเทศกำลังพัฒนา แม้ว่าจะยังต่ำกว่าแรงงานที่ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารภายในครัวเรือนก็ตาม โดยอัตราการเติบโตของรายได้ของแรงงานกลุ่มนี้เท่ากับร้อยละ 48.27 เป็นที่น่าสนใจว่า แรงงานที่ใช้ภาษามลายู/ยาวิ มีอัตราการเติบโตของรายได้สูงถึงร้อยละ 57.02 สะท้อนให้เห็นว่า ภาษามลายู/ยาวิเป็นภาษาที่เอื้อต่อการสร้างรายได้ของแรงงาน และตลาดแรงงานเริ่มมีความต้องการแรงงานที่มีทักษะภาษามลายู/ยาวิมากขึ้น

ผลการศึกษานี้ สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและสนทนากลุ่ม ที่พบว่า ประเทศมาเลเซียมีความต้องการแรงงานไทยอีกจำนวนมาก ซึ่งแรงงานไทยที่เข้าไปมีบทบาทในตลาดแรงงานของประเทศมาเลเซีย นั้น ส่วนใหญ่เป็นแรงงานในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ที่มีทักษะภาษามลายู ซึ่งได้รับการพัฒนาผ่านการใช้งาน/การสื่อสารภายในครอบครัวเป็นหลัก

ส่วนแรงงานที่ใช้ภาษาของประเทศกำลังพัฒนานั้น มีรายได้เฉลี่ยต่อปีไม่สูงเท่าใดมากนัก แต่อัตราการเพิ่มของรายได้ระหว่างปี 2549 และ 2556 สูงถึงร้อยละ 116.50 ซึ่งสูงกว่าอัตราการเพิ่มของรายได้ของแรงงานที่ใช้ภาษาไทยในครัวเรือน สะท้อนให้เห็นว่า แรงงานกลุ่มนี้เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานไทยมากขึ้น เห็นได้จากการย้ายฐานการผลิตของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานแบบเข้มข้น (labour intensive industry) ไปยังจังหวัดที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อดึงดูดแรงงานในบริเวณดังกล่าว ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่มีทักษะภาษากระเหรี่ยง ภาษากัมพูชา หรือภาษาพม่า/มอญ ประกอบกับการขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำเป็น 300 บาท/วัน ในทุกจังหวัดทั่วราชอาณาจักร ตั้งแต่ต้นปี 2554 แรงงานกลุ่มนี้จึงได้รับค่าจ้างเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

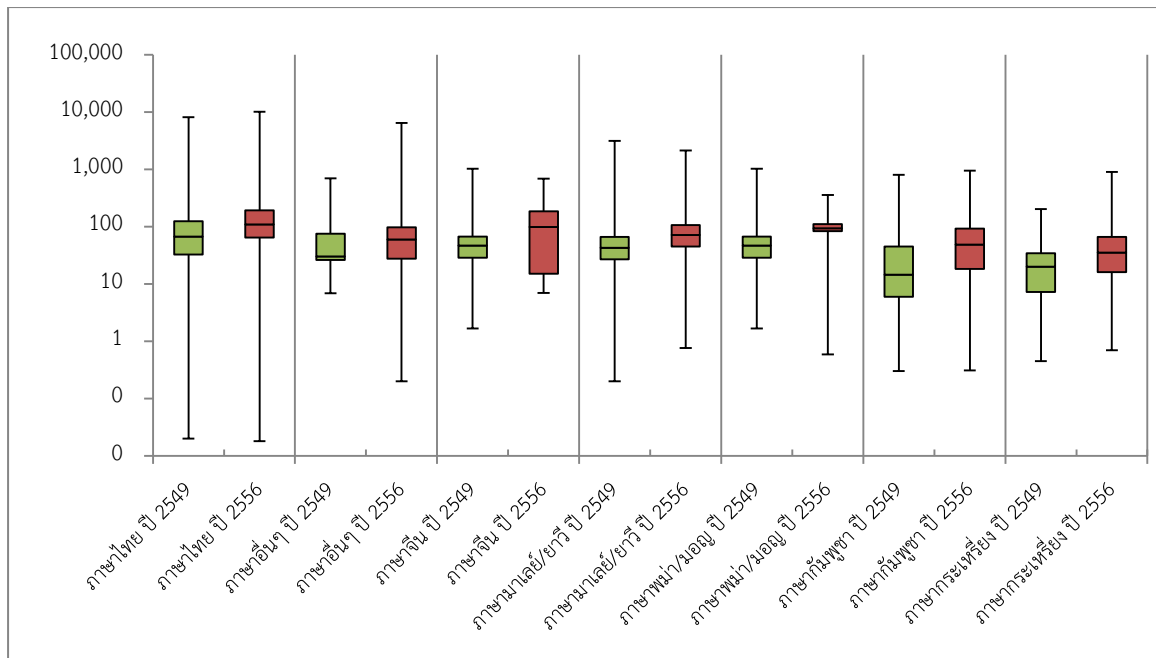
ตาราง 4.2 รายได้ต่อปีของแรงงาน จำแนกตามภาษาที่ใช้ในครัวเรือน ปี 2549 และ 2556 (บาท)

ภาษา	ปี 2549	ปี 2556	อัตราการเติบโต (ร้อยละ)
ภาษาไทย	115,120.56	175,471.51	52.42
ภาษาที่ใช้แพร่หลาย			
ภาษาอื่นๆ	102,968.37	124,073.53	20.50
ภาษาจีน	134,452.44	170,661.32	26.93
ภาษามลายู/ยาวิ	64,837.89	101,811.21	57.02
เฉลี่ย	73,809.56	109,434.54	48.27
ภาษาที่ใช้ในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา			
ภาษาพม่า/มอญ	60,750.14	93,604.06	54.08
ภาษากัมพูชา	32,751.39	70,092.17	114.01
ภาษากระเหรี่ยง	25,656.39	54,073.68	110.76
เฉลี่ย	35,673.01	77,231.89	116.50

ที่มา: คำนวณจากสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ปี 2549 และ 2556

เมื่อพิจารณาการกระจายของรายได้ (distribution of income) จากค่ามัธยฐาน (median) ของกลุ่มแรงงานที่ใช้ภาษาแตกต่างกัน ตามที่แสดงในรูป 4.3 จะเห็นได้ว่า ในปี 2549 แรงงานทุกกลุ่มต่างมีค่ามัธยฐานของรายได้ไม่สูงมากนัก โดยแรงงานที่ใช้ภาษาไทยในครัวเรือนมีค่ามัธยฐานของรายได้สูงที่สุด นั่นคือ เมื่อเรียงลำดับแรงงานจากผู้ที่มีรายได้ต่ำที่สุด ไปยังผู้ที่มีรายได้สูงสุดในแต่ละกลุ่มแล้ว แรงงานที่ใช้ภาษาไทย ที่อยู่ ณ ตำแหน่งกึ่งกลางของกลุ่ม มีรายได้สูงกว่าแรงงานในกลุ่มอื่นๆ ที่อยู่ ณ ตำแหน่งกึ่งกลางของกลุ่มนั้นๆ ส่วนในปี 2556 ค่ามัธยฐานของรายได้สูงขึ้นในทุกกลุ่มภาษา สะท้อนให้เห็นถึงการเพิ่มขึ้นของระดับรายได้ของแรงงาน ตามนโยบายการปรับค่าจ้างขั้นต่ำ และการเติบโตของตลาดแรงงาน

นอกจากนี้ ในปี 2556 รายได้ของกลุ่มแรงงานที่ใช้ภาษาไทย ภาษาอื่นๆ ภาษาพม่า/มอญ และภาษากัมพูชา มีการกระจายในขอบเขตรายได้ที่กว้างมากขึ้น แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างทางรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น ในขณะที่กลุ่มแรงงานที่ใช้ภาษาจีน ภาษามลายู/ยาวิ และภาษากระเหรี่ยง มีขอบเขตการกระจายของรายได้ที่แคบลง แต่อยู่ในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งหมายถึงระดับรายได้ที่มากขึ้นนั่นเอง

รูป 4.3 การกระจายของรายได้ของแรงงาน จำแนกตามภาษาที่ใช้ในครัวเรือน ปี 2549 และ 2556

ที่มา: คำนวณจากข้อมูลสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ปี 2549 และ 2556

ประเด็นที่น่าสนใจคือ การระดับรายได้ที่เพิ่มขึ้นนี้ เกิดขึ้นกับแรงงานทุกกลุ่มภาษาอย่างเท่าเทียมกันหรือไม่ กลุ่มแรงงานที่มีทักษะภาษากลุ่มใด สามารถใช้ประโยชน์จากทักษะเหล่านี้ ในการสร้างรายได้ในอัตราที่สูงกว่ากลุ่มอื่นๆ เพื่อตอบคำถามดังกล่าว งานศึกษานี้จึงแบ่งกลุ่มแรงงาน (เฉพาะผู้มีรายได้) ออกเป็น 5 กลุ่ม (quintile) ตามระดับรายได้ และพิจารณาสัดส่วนรายได้ (income share) ของกลุ่มแรงงานร้อยละ 20 ที่เงินที่สุด เปรียบเทียบกับสัดส่วนรายได้ของแรงงานร้อยละ 20 ที่รวยที่สุด ดังที่แสดงในตาราง 4.3

จะเห็นว่า ในปี 2549 แรงงานร้อยละ 20 ที่เงินที่สุด มีสัดส่วนรายได้คิดเป็นเพียงร้อยละ 2.141 ของรายได้จากแรงงานทั้งหมดในประเทศเท่านั้น ในขณะที่แรงงานร้อยละ 20 ที่รวยที่สุด มีสัดส่วนรายได้สูงถึงร้อยละ 60.211 กล่าวคือ กลุ่มแรงงานที่รวยที่สุดมีรายได้มากกว่ากลุ่มแรงงานที่เงินที่สุดถึง 28 เท่า และเมื่อแยกพิจารณาตามภาษาที่ใช้ในครัวเรือน พบว่า แรงงานที่ใช้ภาษาจีน และแรงงานที่ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารกับสมาชิกในครัวเรือน มีความไม่เท่าเทียมกันมากที่สุด โดยมีรายได้แตกต่างกันถึง 95 เท่า และ 30 เท่า ตามลำดับ

ส่วนใน ปี 2556 แรงงานร้อยละ 20 ที่เงินที่สุด มีสัดส่วนรายได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 3.351 ในขณะที่แรงงานร้อยละ 20 ที่รายที่สุด มีสัดส่วนรายได้ลดลงเหลือร้อยละ 55.759 ความแตกต่างหรือความไม่เท่าเทียมทางรายได้ระหว่างแรงงาน 2 กลุ่มนี้ จึงมีค่าลดลง และเมื่อพิจารณาแรงงานออกเป็นกลุ่มๆ ตามภาษาที่ใช้ในครัวเรือน พบว่า ความแตกต่างทางรายได้ภายในกลุ่มภาษาลดลง

ตาราง 4.3 สัดส่วนรายได้ของแรงงานที่มีรายได้มากที่สุด และน้อยที่สุด ในช่วงปี 2549 และ 2556

ภาษาที่ใช้ในครัวเรือน	2549			2556		
	สัดส่วนรายได้ของแรงงานที่เงินที่สุด 20%	สัดส่วนรายได้ของแรงงานที่รายที่สุด 20%	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม (เท่า)	สัดส่วนรายได้ของแรงงานที่เงินที่สุด 20%	สัดส่วนรายได้ของแรงงานที่รายที่สุด 20%	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม (เท่า)
ภาษาไทย	1.956	59.244	30.292	2.988	54.751	18.322
ภาษาอื่นๆ	0.029	0.414	14.322	0.057	0.362	6.343
ภาษาจีน	0.000	0.029	95.069	0.002	0.036	17.171
ภาษามลายู/ยาวิ	0.061	0.403	6.571	0.136	0.406	2.990
ภาษาพม่า/มอญ	0.007	0.043	5.869	0.027	0.013	0.471
ภาษากัมพูชา	0.068	0.075	1.092	0.107	0.167	1.558
ภาษากระเหรี่ยง	0.019	0.002	0.132	0.033	0.026	0.770
รวมทุกกลุ่ม	2.141	60.211	28.124	3.351	55.759	16.642

ที่มา: คำนวณจากข้อมูลสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ปี 2549 และ 2556

หมายเหตุ: พิจารณาเฉพาะกลุ่มแรงงาน อายุ 15-60 ปีที่มีรายได้เท่านั้น

4.3 ภาษาที่ใช้ในครัวเรือน และความแตกต่างทางอายุ

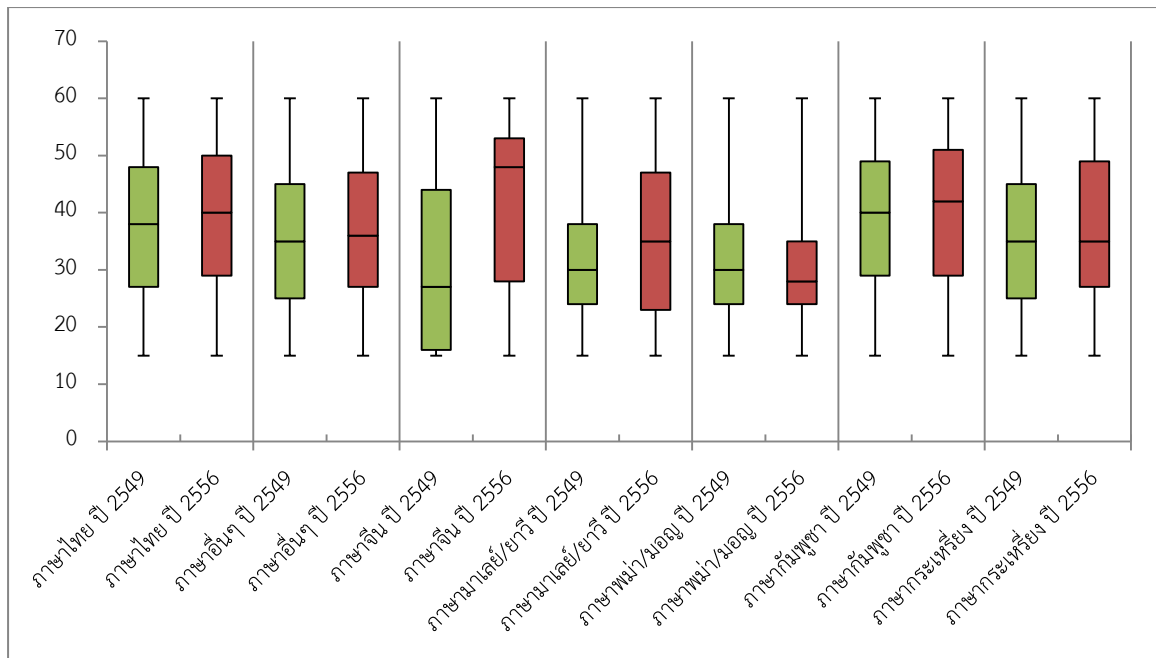
นอกจากความแตกต่างกันทางรายได้แล้ว ในการวิเคราะห์ศักยภาพของแรงงานในการสร้างรายได้ในอนาคตนั้น ควรคำนึงถึงความแตกต่างกันทางอายุด้วย เนื่องจากเป็นปัจจัยที่สำคัญ กล่าวคือ กลุ่มแรงงานที่มีอายุก่อนข้างน้อย มักมีโอกาสร้างรายได้ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นระยะเวลานานกว่ากลุ่มแรงงานสูงอายุ นั่นเอง

จากการวิเคราะห์อายุของแรงงานในกลุ่มที่มีทักษะภาษาต่างๆ โดยใช้ข้อมูลจากสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ปี 2549 และ 2556 เมื่อพิจารณาจากค่ามัธยฐานของอายุ รวมทั้งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 และ 75 พบว่า ในปี 2549 แรงงานในทุกกลุ่มภาษามีอายุก่อนข้างน้อย โดยกลุ่ม

แรงงานที่ใช้ภาษาไทย และภาษากัมพูชา มีอายุมัธยฐานสูงที่สุด ในขณะที่กลุ่มแรงงานที่ใช้ภาษาจีน ภาษามลายู/ยาวิ และภาษาพม่า/มอญ มีอายุมัธยฐานค่อนข้างต่ำ จะเห็นได้ว่า แรงงานใน 3 กลุ่มภาษานี้ เริ่มเข้าสู่ตลาดแรงงานตั้งแต่อายุน้อย โดยกลุ่มแรงงานที่ใช้ภาษาจีนนั้น เริ่มทำงานตั้งแต่อายุ 16 ปี แรงงานที่ใช้ภาษามลายู/ยาวิ และภาษาพม่า/มอญ เริ่มทำงานตั้งแต่อายุ 24 ปี ส่วนแรงงานที่ใช้ภาษาอื่นๆ ภาษากระเหรี่ยง ภาษากัมพูชา เริ่มทำงานตั้งแต่อายุ 25 ปีขึ้นไป

รูป 4.4 แสดงให้เห็นว่า โครงสร้างอายุของแรงงานในทุกกลุ่มภาษาเริ่มเปลี่ยนแปลงในปี 2556 กล่าวคือ อายุที่แรงงานในทุกกลุ่มภาษาเริ่มเข้าสู่ตลาดแรงงานนั้น เพิ่มขึ้น ที่น่าสนใจคือ กลุ่มแรงงานอายุน้อยที่มีทักษะภาษาจีน ชะลอการเข้าสู่ตลาดแรงงาน ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า ประชากรเหล่านี้เลือกที่จะอยู่ในระบบการศึกษาให้ยาวนานขึ้น หรืออาจเดินทางไปทำงานในต่างประเทศ ทำให้อายุมัธยฐานของแรงงานเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว

เมื่อพิจารณาระดับรายได้และอายุของแรงงานในกลุ่มต่างๆ จะเห็นได้ว่า กลุ่มแรงงานที่ใช้ภาษาจีนภายในครัวเรือน แม้จะมีรายได้เฉลี่ยค่อนข้างสูง แต่เนื่องจากอายุของแรงงานเหล่านี้ ก็สูงกว่าแรงงานในกลุ่มภาษาอื่น ศักยภาพในการสร้างกิจกรรมทางเศรษฐกิจในประเทศจึงไม่มากเท่าไรนัก ตรงกันข้ามกับกลุ่มแรงงานที่ใช้ภาษามลายู/ยาวิ และภาษาพม่า ในการสื่อสารกับสมาชิกในครัวเรือน ที่ส่วนใหญ่เป็นแรงงานอายุน้อย และมีการรายได้เฉลี่ยเพิ่มมากขึ้นอย่างน่าสนใจ ในช่วง 8 ปีที่ผ่านมา ดังนั้น แรงงาน 2 กลุ่มนี้ จึงเป็นกลุ่มแรงงานที่มีศักยภาพในการสร้างรายได้ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ที่จะเอื้อต่อการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต

รูป 4.4 การกระจายของอายุของแรงงาน จำแนกตามภาษาที่ใช้ในครัวเรือน ปี 2549 และ 2556

ที่มา: คำนวณจากข้อมูลสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ปี 2549 และ 2556

4.4 ศักยภาพในการสร้างรายได้ตลอดช่วงชีวิตของแรงงาน: มูลค่าทุนมนุษย์

การพิจารณาการกระจายของรายได้และอายุของแรงงานตามภาษาที่ใช้สื่อสารนั้น เป็นการแสดงภาพรวมของผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจากทักษะภาษา ที่เกิดขึ้นในแต่ละปีเท่านั้น เพื่อให้เห็นศักยภาพในการสร้างรายได้ของแรงงานตลอดช่วงชีวิตอย่างชัดเจน การศึกษาในส่วนนี้ จะวัดมูลค่าทุนมนุษย์ จำแนกตามภาษาที่แรงงานใช้ในครัวเรือน โดยคำนวณจากรายได้ตลอดช่วงชีวิตของแรงงาน (lifetime income) ตามแนวคิด Lifetime income approach ของ Jorgenson and Fraumeni

การคำนวณมูลค่าทุนมนุษย์ของแรงงานในการศึกษานี้ เป็นการประมาณการรายได้ของแรงงานแต่ละคนตามราคาตลาดที่เกิดขึ้นทั้งปี (individual's annual market labour income per capita) โดยมีสมมติฐานให้แรงงานเข้าสู่ตลาดแรงงานตั้งแต่อายุ 15 ปี และเกษียณอายุการทำงานเมื่อมีอายุ 60 ปี แต่ไม่รวมประชากรวัยแรงงานที่ยังอยู่ในภาคการศึกษา หรือยังไม่มีรายได้ อย่างไรก็ตาม การเก็บข้อมูลด้านรายได้มักมีข้อจำกัดในการเปิดเผยข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ รวมถึงข้อมูลด้านระดับการศึกษาของบุคคล เช่น การศึกษานอกโรงเรียน การศึกษาในโรงเรียนสอนศาสนา ที่ไม่มีความชัดเจนเท่าใดนัก และมีความบกพร่องของข้อมูลค่อนข้างมาก การวัดมูลค่าทุนมนุษย์ในการศึกษานี้ จึงเป็นมูลค่าทุนมนุษย์ขั้นต่ำ

(lower bound) ที่น่าจะเป็นไปได้ ของแรงงานที่มีทักษะภาษาต่างๆ โดยมีได้รวมถึงผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจากการศึกษาแบบไม่เป็นทางการแต่อย่างใด

ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณมาจากสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ปี 2549 2550 2552 2554 และปี 2556 เป็นหลัก เนื่องจากเป็นปีที่มีการสำรวจข้อมูลรายได้ ข้อมูลอัตราการรอดชีพ (survival rate) จากสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล อัตราการเรียนต่อในแต่ละระดับชั้น (school enrollment rate) จากกระทรวงศึกษาธิการ อัตราการเติบโตของรายได้ที่แท้จริง (real income growth rate) จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ อัตราการคิดลด (discount rate) ในการคำนวณรายได้ จากธนาคารแห่งประเทศไทย

ตาราง 4.4 แสดงมูลค่าทุนมนุษย์ของประเทศไทย โดยแบ่งออกเป็น 7 กลุ่ม ตามทักษะภาษาที่ใช้ในครัวเรือนที่แตกต่างกัน จากตาราง จะเห็นได้ว่า ในปี 2549 แรงงานที่ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารระหว่างสมาชิกในครัวเรือน 1 คน สามารถสร้างมูลค่าทุนมนุษย์ได้มากที่สุด คือเท่ากับ 29.39 ล้านบาท เนื่องจากแรงงานกลุ่มนี้ มีระดับการศึกษาโดยเฉลี่ยสูงกว่า และรายได้ของแรงงานในบางช่วงอายุ สูงกว่าแรงงานที่ใช้ภาษาอื่นอย่างชัดเจน รองลงมาคือ แรงงานที่ใช้ภาษามลายู/ยาวิ ภาษาอื่นๆ (เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาญี่ปุ่น) ภาษาพม่า ภาษากัมพูชา ภาษากระเหรี่ยง และภาษาจีน ตามลำดับ

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าแรงงานที่ใช้ภาษาจีนในครัวเรือน จะมีรายได้เฉลี่ยค่อนข้างสูง เนื่องจากเป็นแรงงานที่มีการศึกษาในระดับสูง แต่เมื่อพิจารณาถึงอายุของแรงงานที่ค่อนข้างสูง และโอกาสในการเพิ่มพูนทักษะต่างๆ มีอยู่อย่างจำกัดแล้ว จึงส่งผลให้ศักยภาพในการสร้างรายได้ในอนาคต และมูลค่าทุนมนุษย์อยู่ในระดับต่ำ

ที่น่าสนใจ คือ กลุ่มแรงงานที่ใช้ภาษามลายู/ยาวิ ที่พบว่า สามารถสร้างมูลค่าทุนมนุษย์ต่อคนได้สูงเป็นอันดับสอง สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของแรงงานกลุ่มนี้ และเมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่าแรงงานกลุ่มนี้ ยังเป็นแรงงานที่มีอายุน้อย แต่มีรายได้ตลอดช่วงชีวิตการทำงานสูง ส่วนใหญ่อยู่ในภาคเกษตร หรือประกอบอาชีพลูกจ้าง จึงสามารถพัฒนาศักยภาพในการสร้างรายได้ให้มากขึ้น นอกจากนี้ ทักษะภาษามลายู/ยาวิของแรงงานกลุ่มนี้ น่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนที่ใช้ภาษาใกล้เคียงกัน

สำหรับปี 2550 พบว่า แรงงานที่ใช้ภาษาไทยในครัวเรือน ยังคงมีมูลค่าทุนมนุษย์สูงสุด คือ เท่ากับ 28.81 ล้านบาทต่อคน ตามด้วย แรงงานที่ใช้ภาษามลายู/ยาวิ ภาษาพม่า ภาษาอื่นๆ ภาษากระเหรี่ยง ภาษากะมพูชา และภาษาจีน ตามลำดับ ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าว กลุ่มแรงงานที่ใช้ภาษาอื่นๆ และ ภาษากะมพูชา มีมูลค่าทุนมนุษย์ลดลง ซึ่งอาจเกิดจากการสภาวะเศรษฐกิจที่เริ่มชะลอตัว จึงส่งผลกระทบต่อ การประกอบธุรกิจของกลุ่มแรงงานในกลุ่มดังกล่าว

ในปี 2552 ภาครัฐได้ออกนโยบายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจจำนวนมาก ส่งผลให้แรงงานได้รับ ประโยชน์ และสามารถสร้างผลตอบแทนทางเศรษฐกิจได้มากขึ้น มูลค่าทุนมนุษย์ของกลุ่มแรงงานที่มี ทักษะภาษาต่างๆ จึงเพิ่มมูลค่า โดยเฉพาะกลุ่มแรงงานที่ใช้ภาษาที่แพร่หลายในภูมิภาค อาทิ ภาษามลายู/ ยาวิ และภาษาจีน ทั้งนี้ แรงงานที่ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารกับสมาชิกในครัวเรือน ยังเป็นกลุ่มแรงงาน หลักที่สร้างกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และสามารถสร้างมูลค่าทุนมนุษย์ของแรงงาน 1 คนได้เท่ากับ 31.63 ล้านบาทต่อคน รองลงมาคือ แรงงานที่ใช้ภาษามลายู/ยาวิ ภาษาจีน ภาษาอื่นๆ ภาษาพม่า ภาษากะมพูชา และภาษากระเหรี่ยง

การเกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ในประเทศในปี 2554 ประกอบกับสถานการณ์ความไม่สงบทางการเมือง ในปี 2556 เป็นเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก มูลค่าทุนมนุษย์ของแรงงานทุกกลุ่ม ภาษา จึงได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ในภาพรวม จะเห็นได้ว่า หากโครงสร้างตลาดแรงงานในอนาคตไม่เปลี่ยนแปลงแล้ว แรงงานที่ใช้ ภาษาไทยภายในครัวเรือน จะเป็นแรงงานกลุ่มหลักที่สร้างกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งเอื้อต่อการพัฒนาของ ประเทศอย่างต่อเนื่อง จึงมีมูลค่าทุนมนุษย์เฉลี่ยระหว่างปี 2549 - 2556 สูงที่สุด คือมีค่าเท่ากับ 29.30 ล้านบาทต่อคน ในขณะที่ แรงงานที่ใช้ภาษามลายู/ยาวิ มีมูลค่าทุนมนุษย์เฉลี่ย 14.66 ล้านบาทต่อคน แรงงานที่ใช้ภาษาภาษาอื่นๆ มีมูลค่าทุนมนุษย์เฉลี่ย 9.02 ล้านบาทต่อคน แรงงานที่ใช้ภาษาภาษาพม่า มี มูลค่าทุนมนุษย์เฉลี่ย 7.88 ล้านบาทต่อคน แรงงานที่ใช้ภาษาภาษาจีน มีมูลค่าทุนมนุษย์เฉลี่ย 3.30 ล้าน บาทต่อคน แรงงานที่ใช้ภาษาภาษากะมพูชา มีมูลค่าทุนมนุษย์เฉลี่ย 3.40 ล้านบาทต่อคน และแรงงานที่ ใช้ภาษาภาษากระเหรี่ยง มีมูลค่าทุนมนุษย์เฉลี่ย 2.54 ล้านบาทต่อคน

ตาราง 4.4 มูลค่าทุนมนุษย์ของประเทศไทย จำแนกตามภาษาที่ใช้ในครัวเรือน ปี 2549 - 2556

ปี	รายการ	ภาษาไทย	ภาษาอื่นๆ	ภาษาจีน	ภาษา มลายู/ยาวี	ภาษาพม่า	ภาษา กัมพูชา	ภาษา กระเหรี่ยง
2549	จำนวนแรงงาน ที่สร้างทุนมนุษย์	21,868,753	139,089	6,905	386,392	73,596	340,695	84,882
	มูลค่าทุนมนุษย์	642,724,028	1,071,475	5,541	4,979,310	395,843	1,013,214	183,490
	มูลค่าทุนมนุษย์ ต่อแรงงาน	29.3901	7.7035	0.8025	12.8867	5.3786	2.9740	2.1617
2550	จำนวนแรงงาน ที่สร้างทุนมนุษย์	21,938,614	128,053	17,480	449,573	88,883	311,721	72,203
	มูลค่าทุนมนุษย์	632,038,243	564,829	32,053	5,184,287	621,092	597,679	175,734
	มูลค่าทุนมนุษย์ ต่อแรงงาน	28.8094	4.4109	1.8337	11.5316	6.9877	1.9174	2.4339
2552	จำนวนแรงงาน ที่สร้างทุนมนุษย์	24,078,993	166,067	6,322	519,943	91,980	285,733	64,322
	มูลค่าทุนมนุษย์	761,623,117	1,750,623	74,183	7,232,211	699,836	860,969	154,572
	มูลค่าทุนมนุษย์ ต่อแรงงาน	31.6302	10.5417	11.7342	13.9096	7.6086	3.0132	2.4031
2554	จำนวนแรงงาน ที่สร้างทุนมนุษย์	24,224,670	132,920	10,778	534,500	203,013	403,040	86,924
	มูลค่าทุนมนุษย์	753,147,715	1,743,197	31,072	10,035,607	1,902,209	1,629,547	221,462
	มูลค่าทุนมนุษย์ ต่อแรงงาน	31.0901	13.1146	2.8829	18.7757	9.3699	4.0431	2.5478
2556	จำนวนแรงงาน ที่สร้างทุนมนุษย์	22,228,262	207,154	12,554	498,612	142,471	412,872	91,708
	มูลค่าทุนมนุษย์	569,029,530	1,934,550	22,021	8,071,458	1,073,376	2,081,676	287,639
	มูลค่าทุนมนุษย์ ต่อแรงงาน	25.5994	9.3387	1.7541	16.1879	7.5340	5.0419	3.1365
มูลค่าทุนมนุษย์ ต่อแรงงาน (เฉลี่ย)		29.3038	9.0219	3.8015	14.6583	7.3758	3.3979	2.5366

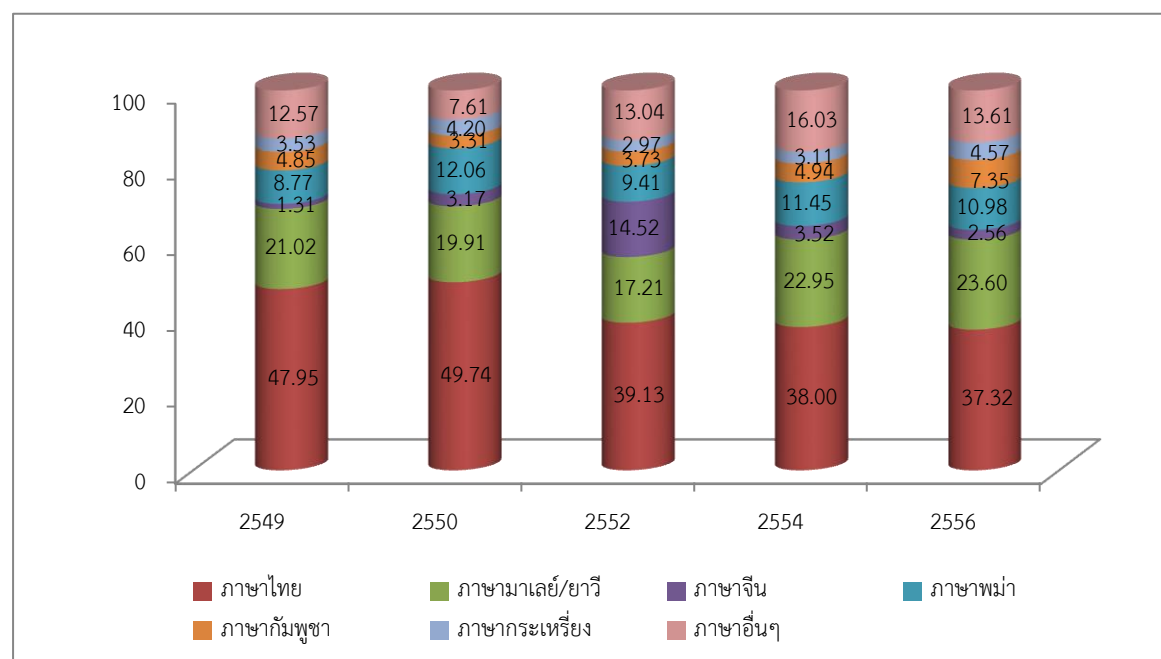
ที่มา: คำนวณจากข้อมูลสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ปี 2549 - 2556

หมายเหตุ: จำนวนแรงงาน หมายถึงแรงงานอายุ 15-60 ปี ที่มีรายได้ หน่วยเป็นคน

มูลค่าทุนมนุษย์ หน่วยเป็น ล้านบาท

มูลค่าทุนมนุษย์ต่อแรงงาน หน่วยเป็น ล้านบาทต่อคน

นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของประเทศไทยในช่วง 8 ปี ย่อมส่งผลกระทบต่อสัดส่วนมูลค่าทุนมนุษย์ของแรงงานแต่ละกลุ่ม ต่อมูลค่าทุนมนุษย์ทั้งหมดของประเทศอย่างชัดเจน ทั้งนี้ พบว่า การสร้างมูลค่าทุนมนุษย์ของแรงงานที่ใช้ภาษาไทยมีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ 47.95 ในปี 2549 เป็นร้อยละ 37.32 ในปี 2556 ซึ่งเป็นผลมาจากอายุเฉลี่ยของแรงงานกลุ่มนี้ที่สูงขึ้น ประกอบกับแรงงานใหม่ที่เข้าสู่ตลาดแรงงาน ก็มีจำนวนลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่แรงงานที่ใช้ภาษาต่างๆ ในครัวเรือน ที่ไม่ใช่ภาษาไทย กลับมีสัดส่วนการสร้างทุนมนุษย์เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะแรงงานที่ใช้ภาษามลายู/ยาวิ ภาษาพม่า และภาษากัมพูชา ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานจำนวนมากขึ้น และมีศักยภาพในการสร้างความเจริญเติบโตให้กับประเทศ

รูป 4.5 สัดส่วนมูลค่าทุนมนุษย์ของแรงงานในแต่ละกลุ่มภาษา ต่อมูลค่าทุนมนุษย์ทั้งหมด ปี 2549 - 2556

ที่มา: คำนวณจากข้อมูลสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ปี 2549 - 2556

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพในการสร้างรายได้ตลอดช่วงชีวิตการทำงานของแรงงานจากทักษะภาษา ผ่านแนวคิดทุนมนุษย์นั้น สามารถสรุปผลได้ว่า กลุ่มแรงงานที่ใช้ภาษามลายู/ยาวิ เป็นแรงงานกลุ่มที่ภาครัฐควรให้ความสำคัญ เนื่องจากเป็นกลุ่มแรงงานที่มีความสามารถในการสร้างรายได้และมีจำนวนมาก ประกอบกับมีสัดส่วนการสร้างมูลค่าทุนมนุษย์ที่เพิ่มขึ้น แม้ว่ารายได้จากทักษะภาษามลายูของแรงงานกลุ่มนี้ไม่สูงมากนัก แต่ก็มีแนวโน้มที่จะเติบโตต่อไปในอนาคต นอกจากนี้ ภาษามลายูยังเป็นภาษา

ที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในภูมิภาคอาเซียน การวางแผนทางในการพัฒนาทักษะภาษามลายูให้แรงงาน เพื่อให้เกิดสามารถเชื่อมโยงกับตลาดแรงงานในภูมิภาคอาเซียนจึงมีความสำคัญ

อย่างไรก็ดี การวิเคราะห์มูลค่าทุนมนุษย์ในส่วนนี้ เป็นการแสดงให้เห็นภาพโดยรวมของกลุ่มแรงงานที่ใช้ภาษาในครัวเรือนที่แตกต่างกันเท่านั้น การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ลักษณะงาน ตลอดจนระดับความรู้ความสามารถในการใช้ทักษะภาษาของแรงงาน และนำมาใช้วิเคราะห์ ในรายละเอียดจึงมีความจำเป็น เพื่อให้การวางแผนนโยบายเพื่อพัฒนาทักษะภาษาของแรงงาน เป็นไป อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

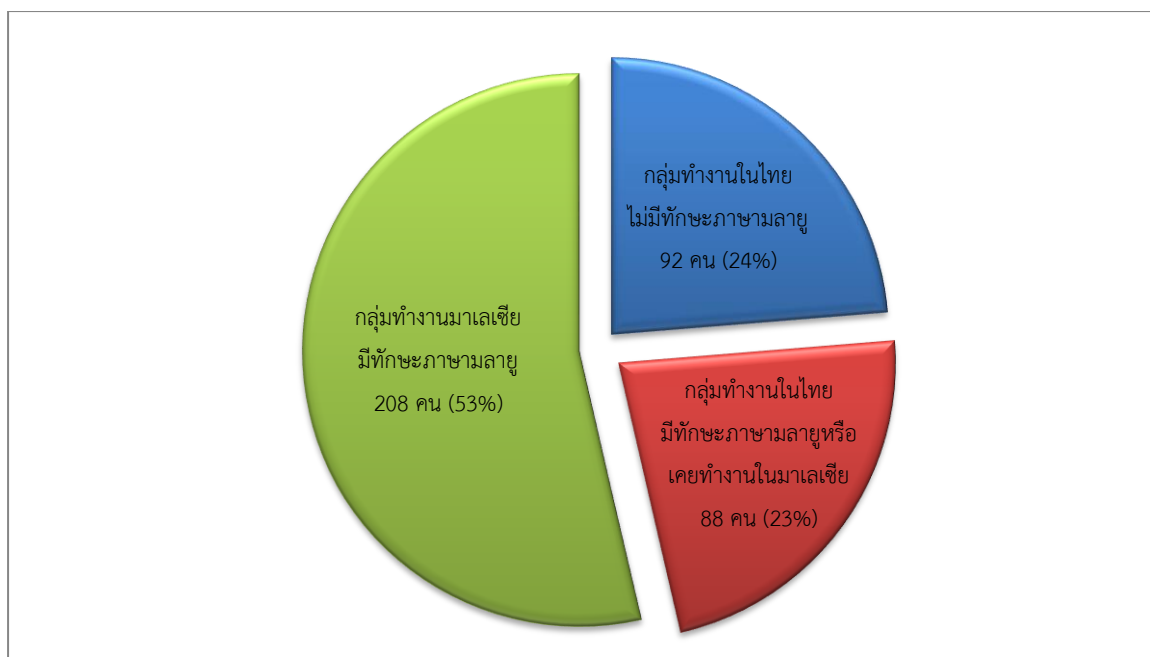
บทที่ 5

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจากทักษะภาษามลายูกลาง

ในบทนี้ จะเป็นการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจากทักษะภาษามลายูกลางของแรงงานไร้ฝีมือ ระหว่างแรงงานไร้ฝีมือกลุ่มที่มีทักษะภาษามลายูกลาง และทำงานในประเทศไทย กับแรงงานไร้ฝีมือกลุ่มที่มีทักษะภาษามลายูกลาง และทำงานในประเทศมาเลเซีย โดยเปรียบเทียบกับกลุ่มอ้างอิง ได้แก่ แรงงานไร้ฝีมือที่ไม่มีทักษะภาษามลายูเลย โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม จำนวน 388 ชุด รวมถึงการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มกับแรงงานที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย ทั้งนี้ ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจะหมายถึง ค่าจ้างหรือเงินเดือนที่แรงงานได้รับจากอาชีพหลัก หรือกำไรที่ได้รับจากการประกอบกิจการ รวมถึงรายได้อื่นๆ ที่เกิดจากการทำงาน ได้แก่ เงินพิเศษ โบนัส ค่าล่วงเวลา เบี้ยขยัน ค่านายหน้า สวัสดิการ เงินช่วยเหลือจากนายจ้าง เป็นต้น ไม่ได้พิจารณาถึงต้นทุนในการลงทุนแต่อย่างใด ผลการศึกษาแสดงได้ ดังนี้

5.1 ลักษณะการใช้ภาษามลายู: ข้อค้นพบเชิงประจักษ์

ในจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 388 คน มากกว่ากึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 53) เป็นแรงงานที่มีทักษะภาษามลายูกลาง และทำงานในประเทศมาเลเซีย ในขณะที่แรงงานส่วนที่เหลือ ครึ่งหนึ่งเป็นแรงงานที่ไม่มีทักษะภาษามลายูกลาง และทำงานในประเทศไทย ส่วนอีกครึ่งหนึ่งเป็นแรงงานที่มีทักษะภาษามลายูกลาง และทำงานในประเทศไทย หรือเคยทำงานในประเทศมาเลเซียมาก่อน

รูป 5.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทักษะภาษามลายูและสถานที่ทำงาน

เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่าง ออกเป็น 3 กลุ่ม ตามการมีทักษะภาษา และที่อยู่อาศัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีสัญชาติไทย มากกว่าครึ่งหนึ่งเป็นเพศหญิง มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ เป็นหลัก เกือบทั้งหมดเป็นผู้นับถือศาสนาอิสลาม ส่วนใหญ่สมรสแล้ว และมีครอบครัวขนาดใหญ่ ประกอบด้วยสมาชิก 3-10 คน ในจำนวนนี้ เป็นสมาชิกที่เป็นผู้หารายได้ 1-5 คน โดยมีหัวหน้าครอบครัว และคู่สมรสเป็นกำลังสำคัญ

เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาสูงสุดของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า แรงงานไร้ฝีมือกลุ่มที่มีทักษะภาษามลายูกลาง และทำงานในประเทศไทย เป็นแรงงานกลุ่มที่มีระดับการศึกษาในสายสามัญสูงที่สุด กล่าวคือ มากกว่าครึ่งจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือสูงกว่า โดยเกือบ 1 ใน 5 จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี นอกจากนี้ ยังเป็นกลุ่มที่มีระดับการศึกษาในสายศาสนาสูงที่สุดอีกด้วย เห็นได้จาก กว่า 2 ใน 5 ของแรงงาน เป็นผู้ที่จบการศึกษาในระดับชานาวิยะฮ์ หรืออิสลามศึกษาตอนปลาย การมีพื้นฐานการศึกษาในสายสามัญและในสายศาสนาที่ค่อนข้างสูงของแรงงานกลุ่มนี้โดยเปรียบเทียบ น่าจะสะท้อนให้เห็นถึงความได้เปรียบในการทำงาน หรือโอกาสในการหางานทำที่สูงกว่ากลุ่มอื่นๆ อย่างชัดเจน

ตาราง 5.1 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทักษะภาษามลายูและสถานที่ทำงาน และลักษณะทางประชากร

ลักษณะทางประชากร	กลุ่มทำงาน			รวม (n=388)
	กลุ่มทำงาน	ในไทย	กลุ่มทำงาน	
	ในไทย	มีทักษะภาษา/	ในมาเลเซีย	
	ไม่มีทักษะภาษา	เคยทำงานใน	มีทักษะภาษา	
	(n=92)	มาเลเซีย	(n=208)	
		(n=88)		
เพศ				
ชาย	25.00	39.80	50.00	41.80
หญิง	75.00	60.20	50.00	58.20
กลุ่มอายุ				
น้อยกว่า 20 ปี	3.26	5.68	6.73	5.67
21-30 ปี	15.22	47.73	50.00	41.24
31-40 ปี	43.48	21.59	27.40	29.90
41-50 ปี	25.00	15.91	11.54	15.72
51-60 ปี	6.52	6.82	2.88	4.64
>60 ปีขึ้นไป	6.52	2.27	0.00	2.06
ไม่ระบุ	0.00	0.00	1.44	0.77
สัญชาติ				
ไทย	100.00	100.00	100.00	100.00
ศาสนา				
อิสลาม	100.00	100.00	99.50	99.70
ไม่ระบุ	0.00	0.00	0.50	0.30
สถานภาพสมรส				
โสด	16.30	27.27	28.37	25.26
สมรส	79.35	64.77	66.83	69.33
ม่าย/หย่า/แยก	4.35	7.95	3.85	4.90
ไม่ระบุ	0.00	0.00	0.96	0.52

ลักษณะทางประชากร	กลุ่มทำงาน			รวม (n=388)
	กลุ่มทำงาน	ในไทย	กลุ่มทำงาน	
	ในไทย	มีทักษะภาษา/ เคยทำงานใน	ในมาเลเซีย	
	ไม่มีทักษะภาษา (n=92)	มาเลเซีย (n=88)	มีทักษะภาษา (n=208)	
ภูมิสำเนา				
ปัตตานี	31.52	52.27	39.90	40.72
ยะลา	2.17	10.23	25.00	16.24
นราธิวาส	64.13	34.09	28.37	38.14
สงขลา	0.00	1.14	4.81	2.84
พัทลุง	1.09	0.00	0.48	0.52
มาเลเซีย	0.00	0.00	0.48	0.26
ไม่ระบุ	1.09	2.27	0.96	1.29
ความสัมพันธ์กับหัวหน้าครัวเรือน				
หัวหน้าครัวเรือน	15.20	15.90	21.60	18.80
สามี/ภรรยา	44.60	39.80	35.60	38.70
บุตรที่ยังไม่ได้สมรส	14.10	20.50	16.80	17.00
บุตรที่สมรสแล้ว	20.70	9.10	12.50	13.70
บุตรเขย/บุตรสะใภ้	2.20	3.40	1.00	1.80
บิดามารดา (รวม พ่อตา แม่ยาย ปู่ ย่า ตา ยาย)	1.10	0.00	1.00	0.80
บุตรของบุตร	0.00	0.00	1.90	1.00
พี่น้อง ญาติอื่น ๆ	0.00	4.50	2.40	2.30
ผู้อาศัย	2.20	5.70	2.40	3.10
ลูกจ้างในธุรกิจของครัวเรือน/ คนรับใช้	0.00	0.00	2.40	1.30
ไม่ระบุ	0.00	1.10	2.40	1.50

ลักษณะทางประชากร	กลุ่มทำงาน			
	กลุ่มทำงาน	ในไทย	กลุ่มทำงาน	รวม (n=388)
	ในไทย	มีทักษะภาษา/ เคยทำงานใน	ในมาเลเซีย	
	ไม่มีทักษะภาษา (n=92)	มาเลเซีย (n=88)	มีทักษะภาษา (n=208)	
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน				
1-2 คน	7.61	5.68	1.92	4.12
3-5 คน	43.48	52.27	50.96	49.48
6-10 คน	47.83	40.91	42.79	43.56
10 คนขึ้นไป	1.09	0.00	3.85	2.32
ไม่ระบุ	0.00	1.14	0.48	0.52
จำนวนสมาชิกที่ทำงานหารรายได้				
1-2 คน	40.22	52.27	49.52	47.94
3-5 คน	55.43	44.32	39.90	44.59
6-10 คน	4.35	2.27	8.65	6.19
10 คนขึ้นไป	0.00	0.00	1.44	0.77
ไม่ระบุ	0.00	1.14	0.48	0.52
ระดับการศึกษาสูงสุดที่เรียนจบ (สามัญ)				
ไม่เคยเรียน	10.87	4.55	2.40	4.90
ประถมศึกษา	34.78	15.91	21.63	23.45
มัธยมศึกษาตอนต้น	23.91	13.64	32.21	26.03
มัธยมศึกษาตอนปลาย	17.39	31.82	26.44	25.52
อนุปริญญา/ปวส.	5.43	12.50	9.62	9.28
ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	6.52	19.32	7.69	10.05
ไม่ระบุ	1.09	2.27	0.00	0.77

ลักษณะทางประชากร	กลุ่มทำงาน			
	กลุ่มทำงาน	ในไทย	กลุ่มทำงาน	รวม (n=388)
	ในไทย	มีทักษะภาษา/ เคยทำงานใน	ในมาเลเซีย	
	ไม่มีทักษะภาษา (n=92)	มาเลเซีย (n=88)	มีทักษะภาษา (n=208)	
ระดับการศึกษาสูงสุดที่เรียนจบ (ศาสนา)				
ไม่เคยเรียน	30.43	5.68	7.21	12.37
อิสลามศึกษาตอนต้น (อับติดาอียะฮ)	30.43	28.41	41.83	36.08
อิสลามศึกษาตอนกลาง (มุตะวัชชีฎะฮ)	11.96	22.73	30.29	24.23
อิสลามศึกษาตอนปลาย (ชานาวียะฮ)	23.91	40.91	19.23	25.26
อื่นๆ	1.09	1.14	0.48	0.77
ไม่ระบุ	2.17	1.14	0.96	1.29

สำหรับแรงงานกลุ่มที่มีทักษะภาษามลายูกลาง และทำงานในประเทศมาเลเซีย นั้น เป็นแรงงานกลุ่มที่มีระดับการศึกษาในระดับปานกลาง โดยพบว่า เกือบ 1 ใน 3 จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และอีกกว่า 1 ใน 4 จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งนี้ ประมาณร้อยละ 42 และร้อยละ 30 จบการศึกษาในระดับอับติดาอียะฮ์ หรืออิสลามศึกษาตอนต้น และในระดับมุตะวัชชีฎะฮ์ หรืออิสลามศึกษาตอนกลาง ตามลำดับ

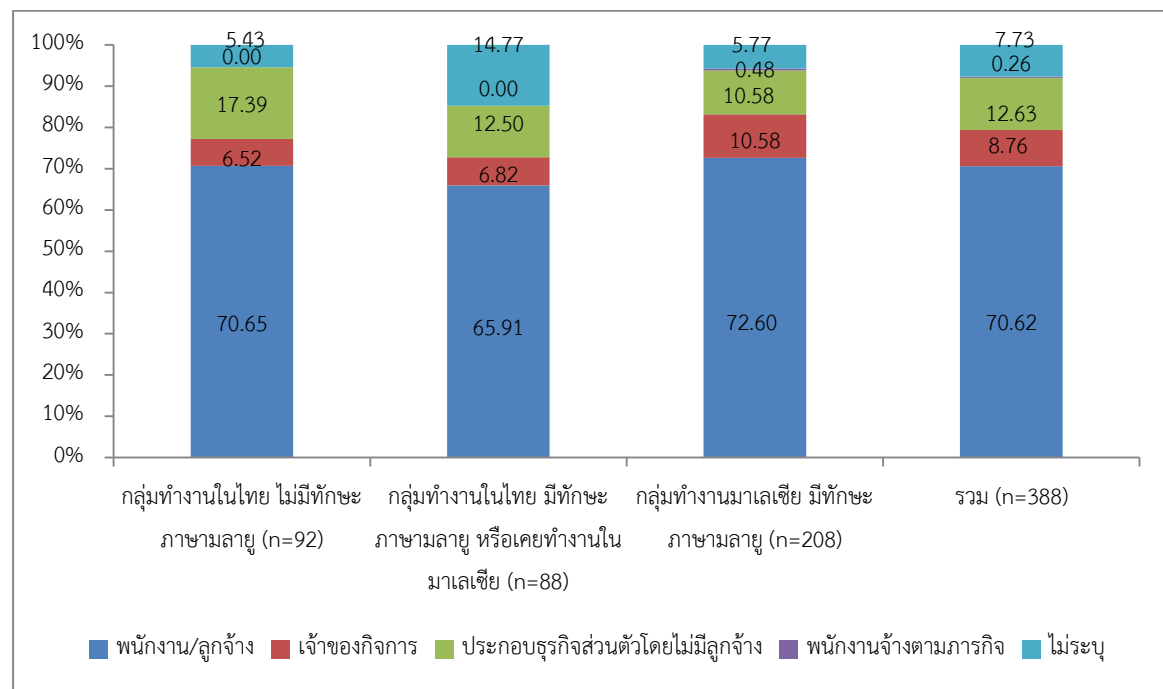
ตรงกันข้ามกับแรงงานไร้ฝีมือกลุ่มที่ไม่มีทักษะภาษามลายู ที่มีระดับการศึกษาในสายสามัญค่อนข้างต่ำ ส่วนใหญ่จบการศึกษาเพียงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า และเมื่อพิจารณาควบคู่ไปกับการศึกษาในสายศาสนา จะเห็นว่า ร้อยละ 30 ของแรงงานกลุ่มนี้ ไม่เคยศึกษาในสายศาสนาแต่อย่างใด ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 30 จบการศึกษาในสายศาสนาเพียงระดับอับติดาอียะฮ์ หรืออิสลามศึกษาตอนต้นเท่านั้น ทักษะภาษามลายูที่พัฒนาจากการศึกษาในสายศาสนาในระดับสูงขึ้นไปนั้น จึงไม่ได้รับการส่งเสริม

จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นได้ว่า แรงงานทั้ง 3 กลุ่ม ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาไม่สูง อาชีพหลักของแรงงานเหล่านี้ จึงเป็นอาชีพที่ไม่ต้องอาศัยทักษะ หรือความเชี่ยวชาญพิเศษมากเท่าใดนัก ตาราง 5.2 แสดงให้เห็นว่า แรงงานที่ทำงานในประเทศไทย ทั้งกลุ่มที่มีและไม่มีทักษะภาษามลายูกลาง ประกอบอาชีพเกษตรกร ทำนา ทำไร่ หรือทำสวน เป็นหลัก รองลงมาคือ ประกอบธุรกิจส่วนตัว หรือค้าขาย และพนักงานเสิร์ฟ ในขณะที่แรงงานกลุ่มที่มีทักษะภาษามลายูกลาง และทำงานในประเทศมาเลเซีย นั้น ส่วนใหญ่จะทำงานในร้านอาหารไทย ที่เรียกว่า ร้านต้มยำกุ้ง เป็นหลัก โดยกว่าร้อยละ 32 เป็นพนักงานเสิร์ฟ ร้อยละ 16 เป็นแม่ครัวหรือพ่อครัว และร้อยละ 11 เป็นพนักงานล้างจาน นอกจากนี้ ยังมีแรงงานบางส่วนที่เป็นชาวประมง ประกอบธุรกิจส่วนตัว หรือค้าขาย เกษตรกร เป็นต้น

ตาราง 5.2 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทักษะภาษามลายูและสถานที่ทำงาน และอาชีพหลัก

อาชีพหลัก	กลุ่มทำงานในไทย ไม่มีทักษะภาษา มลายู (n=92)	กลุ่มทำงานในไทย มีทักษะภาษา มลายู/ เคยทำงานใน มาเลเซีย (n=88)	กลุ่มทำงาน มาเลเซีย มีทักษะภาษา มลายู (n=208)
เกษตรกร ทำนา/ไร่/สวน	65.22	48.86	7.21
ชาวประมง	0.00	2.27	12.02
แม่ครัว/พ่อครัวในร้านอาหาร	2.17	1.14	15.87
พนักงานเสิร์ฟ	7.61	9.09	32.21
พนักงานล้างจาน	0.00	1.14	11.06
พนักงานทำความสะอาด/แม่บ้าน	1.09	1.14	0.96
พนักงานก่อสร้าง	4.35	3.41	1.92
พนักงานขับรถสาธารณะ (มอเตอร์ไซด์ รถตุ๊ก แท็กซี่)	0.00	0.00	0.96
พนักงานขับรถส่งของ	0.00	0.00	1.44
ผู้เลี้ยงนกเพื่อการพาณิชย์	0.00	0.00	0.48
ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	19.57	18.18	10.10
ลูกจ้างทั่วไป	0.00	3.41	0.48
ไม่ระบุ	0.00	11.36	5.29
รวม	100.00	100.00	100.00

ทั้งนี้ กว่า 2 ใน 3 ของกลุ่มตัวอย่างเป็นพนักงานหรือลูกจ้าง รองลงมาคือ ประกอบธุรกิจส่วนตัว โดยไม่มีลูกจ้าง หรือเป็นเจ้าของกิจการ โดยเฉพาะแรงงานกลุ่มที่มีทักษะภาษามลายูกลาง และทำงานในประเทศมาเลเซีย ที่มีสถานภาพการทำงานเป็นพนักงานหรือลูกจ้าง คิดเป็นสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 73 และอีกกว่าร้อยละ 11 เป็นเจ้าของกิจการ ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สูงกว่าแรงงานที่ทำงานในประเทศไทยทั้ง 2 กลุ่ม (รูป 5.2)

รูป 5.2 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทักษะภาษามลายูและสถานที่ทำงาน และสถานภาพการทำงาน

เมื่อพิจารณารายได้ทั้งหมดเฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งรายได้จากอาชีพหลัก (ค่าจ้าง/เงินเดือน/กำไร) และรายได้อื่นๆ อาทิ เงินพิเศษ โบนัส ค่าล่วงเวลา เบี้ยขยัน สวัสดิการ เงินที่ได้รับเป็นการช่วยเหลือจากนายจ้าง โดยจำแนกตามกลุ่มอายุของแรงงาน ซึ่งเป็นปัจจัยที่สามารถสะท้อนถึงประสบการณ์ในการทำงานของแรงงานได้ในระดับหนึ่ง ผลการศึกษาที่แสดงในตาราง 5.3 ชี้ให้เห็นว่า ในกลุ่มแรงงานไร้ฝีมือที่ทำงานในประเทศไทยนั้น หากเป็นแรงงานที่มีทักษะภาษามลายูกลาง และมีประสบการณ์ในการทำงาน คือ อายุระหว่าง 31-60 ปี จะมีรายได้ทั้งหมดเฉลี่ยต่อเดือน สูงกว่าแรงงานที่ไม่มีทักษะภาษามลายูอย่างเห็นได้ชัด ในขณะที่แรงงานที่มีทักษะภาษามลายูกลาง และทำงานในประเทศมาเลเซีย นั้น มีรายได้เฉลี่ยสูงกว่าแรงงานกลุ่มอื่นๆ ในทุกช่วงอายุ

ตาราง 5.3 รายได้เฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทักษะภาษามลายูและสถานที่ทำงาน และอายุ

กลุ่มอายุ	กลุ่มทำงานในไทย ไม่มีทักษะภาษามลายู (n=92)	กลุ่มทำงานในไทย มีทักษะภาษามลายู/ เคยทำงานในมาเลเซีย (n=88)	กลุ่มทำงานมาเลเซีย มีทักษะภาษามลายู (n=208)
น้อยกว่า 20 ปี	6,000.00	2,330.00	11,357.14
21-30 ปี	7,700.00	7,378.57	10,282.69
31-40 ปี	6,057.50	13,410.53	17,464.91
41-50 ปี	7,956.52	13,771.43	32,062.50
51-60 ปี	6,083.33	10,283.33	11,833.33
มากกว่า 60 ปี ขึ้นไป	6,916.67	3,500.00	N/A
ไม่ระบุ	N/A	N/A	15,166.67
เฉลี่ย	6,838.04	9,512.02	14,951.44

ตาราง 5.4 แสดงรายได้ทั้งหมดเฉลี่ยต่อเดือนของแรงงานที่มี/ไม่มีทักษะภาษามลายูกลาง ซึ่งทำงานในประเทศไทย เปรียบเทียบกับแรงงานที่มีทักษะภาษามลายูกลาง ซึ่งทำงานในประเทศมาเลเซีย ในภาพรวมจะเห็นได้ว่า แรงงานที่มีทักษะภาษามลายูกลาง และทำงานในประเทศมาเลเซีย จะมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงที่สุด ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาตามอาชีพหลักของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบกับผลการศึกษาในตาราง 5.3 พบว่า ในกลุ่มแรงงานที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย และมีอายุระหว่าง 31-60 ปีนั้น ส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจส่วนตัว หรือค้าขาย ซึ่งล้วนเป็นอาชีพที่ต้องใช้ประสบการณ์ในการทำงาน และต้องสื่อสารกับบุคคลต่างๆ ในพื้นที่ การมีทักษะภาษามลายูกลางจึงเป็นปัจจัยเกื้อหนุนในการประกอบอาชีพ ทำให้แรงงานกลุ่มดังกล่าวมีรายได้เฉลี่ยสูง สำหรับกลุ่มที่มีอายุก่อนหน้านั้น คือต่ำกว่า 30 ปี ซึ่งเป็นแรงงานที่ยังไม่มีประสบการณ์ในการทำงานเท่าใดนัก งานที่ทำจึงมีลักษณะใช้แรงงานเป็นหลัก ไม่จำเป็นต้องใช้ทักษะภาษาเท่าใด เช่น พนักงานก่อสร้าง รายได้เฉลี่ยของแรงงานที่มีทักษะภาษามลายูกลาง จึงไม่สูงไปกว่าแรงงานที่ไม่มีทักษะภาษามลายูกลางนั่นเอง ทั้งนี้ หากเป็นงานที่ต้องอาศัยทักษะภาษามลายูกลางในการสื่อสารกับนายจ้าง หรือลูกค้าบ้างในบางครั้ง เช่น พนักงานเสิร์ฟ พนักงานทำความสะอาด หรือแม่บ้าน แม้ว่าการทำงานลักษณะดังกล่าว จะไม่ต้องการประสบการณ์ในการทำงาน และสามารถหาแรงงานทดแทนได้ง่ายก็ตาม แต่การมีทักษะภาษามลายูกลาง ก็ช่วยให้แรงงานเหล่านี้มีรายได้ที่สูงขึ้น

ตาราง 5.4 รายได้เฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทักษะภาษามลายูและสถานที่ทำงาน และอาชีพหลัก

อาชีพหลัก	กลุ่มทำงานในไทย ไม่มีทักษะภาษา มลายู (n=92)	กลุ่มทำงานในไทย มีทักษะภาษา มลายู/เคยทำงาน ในมาเลเซีย (n=88)	กลุ่มทำงานใน มาเลเซีย มีทักษะภาษา มลายู (n=208)
เกษตรกร ทำนา/ไร่/สวน	5,866.67	7,255.81	7,033.33
ชาวประมง	N/A	3,850.00	10,380.00
แม่ครัว/พ่อครัวในร้านอาหาร	6,250.00	6,000.00	14,612.12
พนักงานเสิร์ฟ	4,000.00	7,893.75	9,634.33
พนักงานล้างจาน	N/A	4,500.00	8,465.22
พนักงานทำความสะอาด/แม่บ้าน	5,000.00	9,000.00	9,500.00
พนักงานก่อสร้าง	9,250.00	6,333.33	7,500.00
พนักงานขับรถสาธารณะ (มอเตอร์ไซด์ รถตุ๊ก แท็กซี่)	N/A	N/A	17,500.00
พนักงานขับรถส่งของ	N/A	N/A	67,166.67
ผู้เลี้ยงนกเพื่อการพาณิชย์	N/A	N/A	10,000.00
ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	10,811.11	20,637.50	48,285.71
ลูกจ้างทั่วไป	N/A	11,333.33	9,000.00
ไม่ระบุ	N/A	5,230.00	9,454.55
เฉลี่ย	6,838.04	9,512.02	14,951.44

“พนักงานเสิร์ฟต้องเข้าใจว่าลูกค้าต้องการสิ่งอะไร ส่วนมากลูกค้าที่มาเลเซียก็พูดมลายูกกลาง แต่เวลาสื่อสารกับพ่อครัว ก็ใช้ตัวอักษร หรือภาษามลายูถิ่นได้”

พนักงานเสิร์ฟในร้านอาหาร

“เคยมีเด็กฟังภาษามลายูกกลางไม่ออก จดผิด ทำอาหารผิดให้ลูกค้า”

เจ้าของร้านอาหาร

“ทักษะการอ่านภาษามลายูต้องมี เพราะต้องอ่านป้ายบอกทาง”

คนขับรถตู้

“บางครั้งขับรถไปเจอด่าน ก็ต้องคุยกับเจ้าหน้าที่รัฐ อ่านเอกสาร ต้องเก่งเจรจา”

คนขับรถตู้

สำหรับแรงงานที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย แต่ยังไม่มียกทักษะภาษามลายูกลางเพียงพอ นั้น ในระยะแรกของการทำงาน อาจต้องเริ่มทำงานในตำแหน่งที่ค่อนข้างต่ำ ได้รับค่าตอบแทนน้อย ต่อมาเมื่อแรงงานเริ่มพัฒนาทักษะภาษามลายูกลาง ให้อยู่ในระดับที่ใช้ในการสื่อสารได้ ก็จะได้รับ การเลื่อนตำแหน่งให้ทำงานในตำแหน่งที่สูงขึ้น ซึ่งจะได้รับค่าตอบแทนที่สูงขึ้น ในกรณีของร้านอาหารไทยในประเทศมาเลเซีย หรือที่เรียกว่า ร้านต้มยำกุ้งนั้น พบว่า แรงงานจะเริ่มทำงานในตำแหน่งพนักงานล้างจานก่อน และเลื่อนเป็นพนักงานเสิร์ฟ พนักงานชงน้ำ หรือแม่ครัว/พ่อครัว ต่อๆ ไป เมื่อแรงงานมีประสบการณ์ในการทำงาน และมีทักษะภาษามลายูกลางมากขึ้น

“หากมาใหม่ๆ ยังพูดมลายูกลางไม่ได้ ก็ต้องทำงานในครัว ล้างจาน”

พนักงานเสิร์ฟในร้านอาหาร

“ถ้าไม่เข้าใจภาษามลายู เดี่ยวรับออเดอร์ลูกค้าผิด ก็ต้องทำงานล้างจานไปก่อน”

เจ้าของร้านอาหาร

อย่างไรก็ดี รายได้ของแรงงานอาจขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ที่มีใช้ทักษะภาษามลายูกลาง ดังเช่นกรณีของอาชีพประมง ซึ่งพบว่า เป็นแรงงานที่เป็นที่ต้องการในประเทศมาเลเซียเป็นอย่างมาก เนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ของท้องทะเล ทำให้ชาวประมงไทยที่ไปทำงานในประเทศมาเลเซียได้รับค่าตอบแทนสูงกว่า โดยไม่ต้องอาศัยทักษะภาษามลายูกลางเพื่อใช้ในการสื่อสารในการทำงาน

“เค้าแก่ต้องการคนงานไทยอีกมาก คนงานขาดแคลน คนไทยไปทำประมงที่มาเลเซียกันมาก”

ชาวประมง

“ทำประมงที่มาเลเซียได้เงินดีกว่า ได้เป็นรายวัน และมีเงินพิเศษเมื่อจับปลาได้”

ชาวประมง

“อยู่ในเรือ ก็พูดไทยกัน เพราะคนบ้านเดียวกันหมด หรือหากต้องสื่อสารกับคนมาเลเซีย ก็มี
ล่าม”

ชาวประมง

แม้ว่าการศึกษาในสายสามัญในระดับสูง จะเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างโอกาสในการทำงานของแรงงานให้เพิ่มมากขึ้นก็ตาม แต่สำหรับแรงงานที่มีระดับการศึกษาที่ไม่สูงเท่าใดนัก ประกอบกับปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ ที่ทำให้สถานประกอบการต่างๆ ต้องปิดกิจการลง หรือย้ายไปยังจังหวัดอื่นๆ โอกาสในการหางานทำในพื้นที่ของแรงงานเหล่านี้จึงน้อยลงด้วย ประเทศมาเลเซียจึงนับเป็นจุดหมายของแรงงานกลุ่มนี้ ที่อาจจะมีการศึกษาไม่สูงมากนัก แต่มีทักษะภาษามลายูถิ่น ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้กับภาษามลายูกลางที่ใช้ในประเทศมาเลเซียได้ต่อไป โดยได้รับค่าตอบแทนที่ดีกว่า และยังสามารถส่งเงินกลับมาเพื่อจุนเจือสมาชิกในครอบครัวที่อยู่ในประเทศไทยได้เป็นอย่างดี

“งานในพื้นที่หายาก และเงินน้อยกว่าทางมาเลเซีย”

ผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย

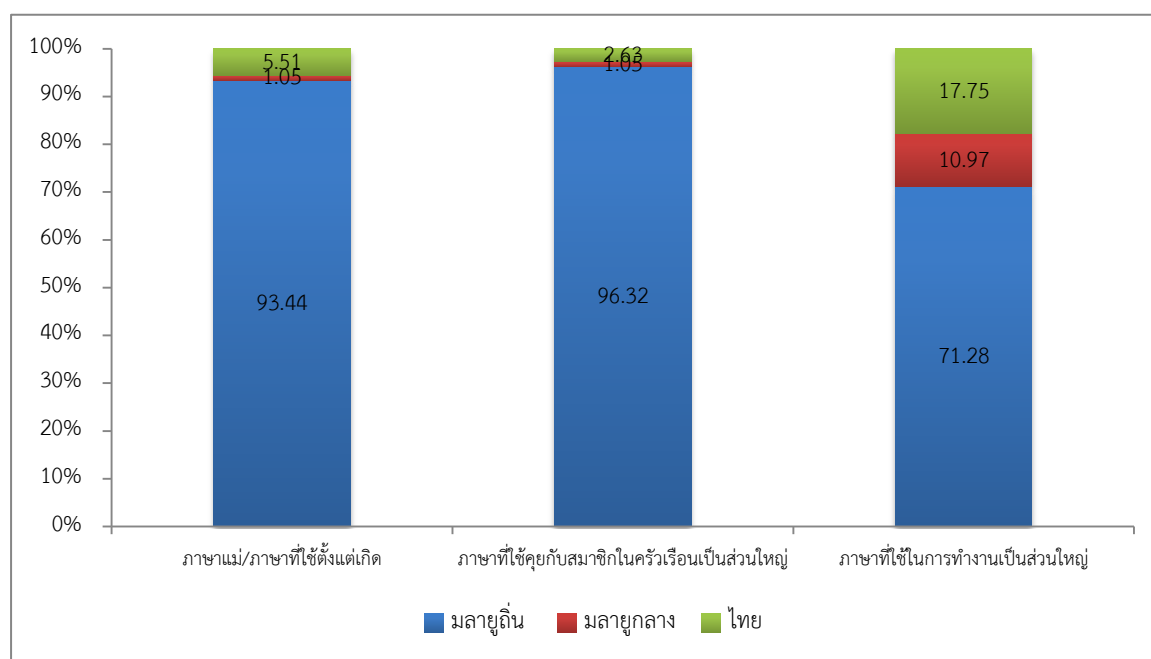
“ไปทำงานมาเลเซีย กลับมาปลูกบ้านได้เป็นหลัง บ้านแถวนี้ ก็มาจากแรงงานที่ไปทำงานมาเลเซีย
ส่งเงินกลับมาทั้งนั้น”

ผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย

5.2 การพัฒนาทักษะภาษามลายูกลาง

เมื่อสอบถามกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ที่มี/ไม่มีทักษะภาษามลายูกลาง และทำงานในประเทศไทย/ประเทศมาเลเซีย เกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และภาษาที่ใช้ในการทำงาน พบว่า ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาหลักที่ใช้ในพื้นที่สี่จังหวัดชายแดนใต้มากที่สุด กล่าวคือ ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่หรือเป็นภาษาที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้ตั้งแต่เกิด และยังคงใช้ภาษามลายูถิ่นในการพูดคุยกับสมาชิกในครัวเรือนเป็นหลัก ในขณะที่กว่าร้อยละ 71 ใช้ภาษามลายูถิ่นในการทำงานเป็นหลัก (ตาราง 5.3)

สำหรับภาษาไทยนั้น เป็นภาษาที่กลุ่มตัวอย่างเพียงร้อยละ 6 ใช้ตั้งแต่เกิด และมีเพียงร้อยละ 3 เท่านั้น ที่ใช้ภาษาไทยในการพูดคุยกับสมาชิกในครัวเรือน อย่างไรก็ตาม พบว่า เกือบ 1 ใน 5 ของแรงงานทั้งหมด ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาหลักในการทำงาน ส่วนภาษามลายูกลาง พบว่า มีกลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 1 ที่ใช้ภาษามลายูกลางตั้งแต่เกิด หรือใช้ภาษามลายูกลางในการสื่อสารกับสมาชิกในครัวเรือน แต่มีกลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 10 ที่ใช้ภาษามลายูกลางในการทำงาน

รูป 5.3 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ภาษาต่างๆ จำแนกตามภาษาแม่/ภาษาที่ใช้ตั้งแต่เกิด ภาษาหลักที่ใช้ในการสื่อสารในครัวเรือน และภาษาหลักที่ใช้ในการทำงาน

จะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในสี่จังหวัดชายแดนใต้ ได้แก่ สงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสงขลา ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาหลักในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นการพูดคุยกับสมาชิกในครอบครัว หรือการสื่อสารกับผู้ร่วมงาน ซึ่งจากการสัมภาษณ์เชิงลึกแรงงานไร้ฝีมือที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย พบว่า ทักษะภาษามลายูถิ่นนี้ เป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาทักษะมลายูกลางต่อไป เนื่องจากภาษามลายูถิ่นและภาษามลายูกลางมีรากฐานทางภาษาที่ใกล้เคียงกันอย่างมาก นอกจากนี้ ยังพบว่า การเรียนในโรงเรียนสอนศาสนาในระดับกลางหรือระดับสูงขึ้นไป ซึ่งมีการใช้ภาษามลายูกลางแบบอักษรยาวีเป็นสื่อกลางในการเรียนการสอน ก็เป็นปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ที่ช่วยส่งเสริมทักษะภาษามลายูกลางของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะการอ่านและการเขียน ให้เกิดการพัฒนา

“หากรู้ภาษามลายูถิ่น ก็ใช้เวลาไม่นานในการปรับให้ชินกับภาษามลายูกลาง”

ชาวประมง

“มลายูถิ่นกับมลายูกลางก็คล้ายๆ กัน คนที่นี่ (มาเลเซีย) เค้าก็พอฟังออก มาปรับภาษาเอา เดี่ยว ก็พูดได้”

พนักงานเสิร์ฟในร้านอาหาร

การเชื่อมโยงระหว่างแรงงานไทยในพื้นที่ชายแดนใต้ กับตลาดแรงงานในประเทศสมาชิกอาเซียน อาทิ ตลาดแรงงานในประเทศมาเลเซีย ต้องอาศัยทักษะภาษามลายูกลางเป็นสำคัญ ดังนั้น การศึกษานี้จึงมุ่งวิเคราะห์ทักษะภาษามลายูกลางโดยละเอียด และพิจารณาตามประเภททักษะ ได้แก่ ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยได้จำแนกทักษะการอ่านและการเขียน ออกเป็นแบบอักษรรูมีและแบบอักษรยาวีอีกด้วย

ทั้งนี้ การใช้ทักษะภาษาประเภทต่างๆ ได้อย่างคล่องแคล่ว นอกจากจะขึ้นอยู่กับการใช้งานในชีวิตประจำวัน ดังที่ Malone (1999) และ Alderson (2006) ได้กล่าวไว้แล้ว ยังขึ้นอยู่กับประเภททักษะและอายุที่เริ่มฝึกฝนทักษะภาษาประเภทนั้นๆ อีกด้วย จากรูป 5.4 จะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างเริ่มฝึกฝนทักษะภาษามลายูกลางตั้งแต่อายุยังน้อย กล่าวคือ อยู่ในช่วงอายุ 11-12 ปี โดยเริ่มพัฒนาทักษะการอ่านภาษามลายูแบบอักษรรูมี เป็นลำดับแรก ตั้งแต่อายุ 10.86 ปีโดยเฉลี่ย แล้วจึงเริ่มพัฒนาทักษะการฟังภาษามลายูกลาง และทักษะการเขียนภาษามลายูแบบอักษรรูมี เมื่ออายุ 10.92 ปี และ 11.71 ปีตามลำดับ ทั้งนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้เวลาเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ในการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษามลายูแบบอักษรรูมี ให้เกิดความคล่องแคล่ว เนื่องจากภาษามลายูกลางแบบอักษรรูมีนั้น ใช้ตัวอักษรภาษาอังกฤษในการเขียน แรงงานที่มีทักษะภาษาอังกฤษบ้าง ก็น่าจะสามารถอ่าน หรือเขียนตามการออกเสียงได้ไม่ยาก

สำหรับทักษะการฟังและการพูดภาษามลายูกลางนั้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เริ่มฝึกฝนทักษะเหล่านี้เมื่ออายุเพียง 11-12 ปีเท่านั้น แต่เนื่องจากเป็นทักษะภาษาขั้นพื้นฐานที่ใช้ในการสื่อสารโดยทั่วไป จึงต้องอาศัยระยะเวลาในการเรียนรู้และฝึกฝน กลุ่มตัวอย่างโดยเฉลี่ยจึงใช้เวลาประมาณ 3-4 ปี เพื่อให้สามารถฟังและพูดภาษามลายูกลางได้อย่างไม่ติดขัด

ในทางตรงกันข้าม กลุ่มตัวอย่างเริ่มพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษามลายูแบบอักษรยาวีเมื่ออายุ 15-16 ปีโดยเฉลี่ย จากการสัมภาษณ์เชิงลึกแรงงานไร้ฝีมือ ส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า การอ่านและการเขียนภาษามลายูแบบอักษรยาวีนี้นั้น ยากกว่าการอ่านและการเขียนภาษามลายูแบบอักษรรูมีมาก แต่เนื่องจากการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบในโรงเรียนสอนศาสนา ระยะเวลาที่กลุ่มตัวอย่างใช้ในการฝึกฝนและพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษามลายูแบบอักษรยาวีจนเกิดความคล่องแคล่วนั้น จึงค่อนข้างน้อย

“ตัวอักษรรูมี ใช้ในการทำงานมาก แบบยาวีเขียนยาก”

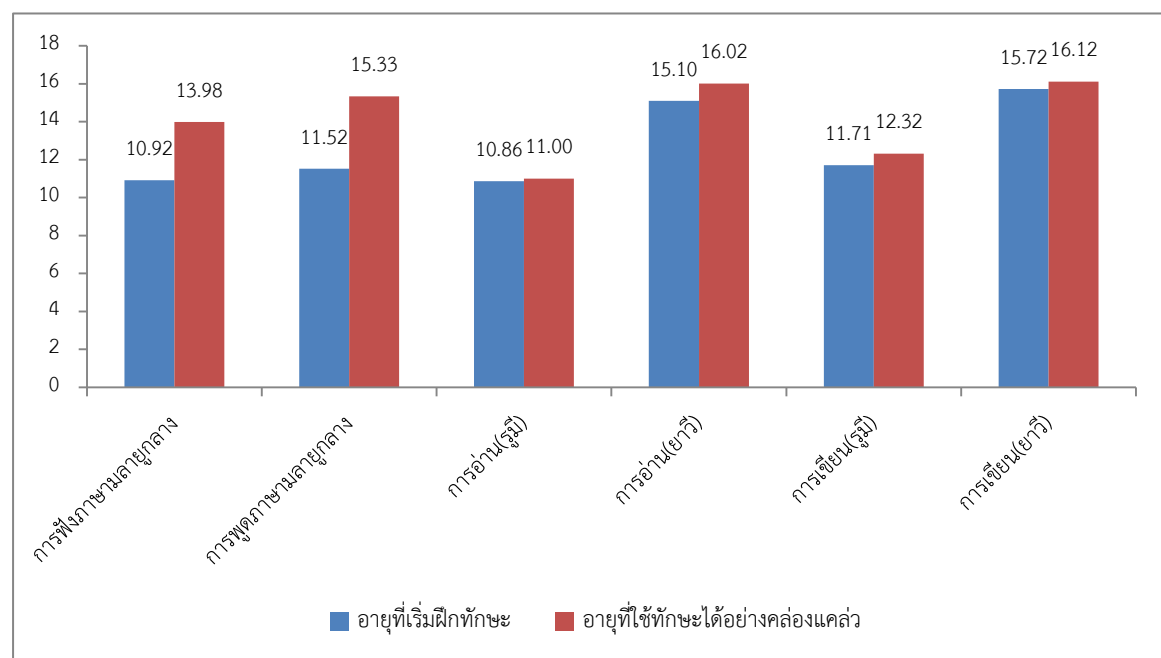
คนขับรถตู้

“การเขียนแบบรูมีง่ายกว่า เพราะใช้พิมพ์สื่อสารในโทรศัพท์อยู่ด้วย”

พนักงานเสิร์ฟในร้านอาหาร

“อยากเรียนมลายูกลาง (อักษรรูมี) เพราะประเทศอื่นๆ ใช้กัน แต่ที่นี่ (ปัตตานี) ส่วนมากสอนอักษรยาวี”

พนักงานเสิร์ฟในร้านอาหาร

รูป 5.4 อายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่เริ่มฝึกทักษะภาษามลายู และที่ใช้ทักษะภาษามลายูได้อย่าง

คล่องแคล่ว จำแนกตามประเภททักษะ

เมื่อสอบถามถึงแหล่งการเรียนรู้ทักษะภาษามลายูกลาง จะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เรียนรู้และฝึกฝนทักษะภาษามลายูกลาง ผ่านช่องทางที่เป็นทางการ และช่องทางที่ไม่เป็นทางการ รูป 5.5 ชี้ให้เห็นว่า การศึกษาในโรงเรียนสอนศาสนาในประเทศไทย เป็นแหล่งการเรียนรู้ทักษะภาษามลายูกลางที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่ามีสำคัญและช่วยส่งเสริมการพัฒนาทักษะภาษามลายูกลางมากที่สุด อย่างไรก็ตาม การเรียนการสอนภาษามลายูกลางในโรงเรียนสอนศาสนาในสามจังหวัดชายแดนใต้ นั้น ยังไม่มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบเท่าที่ควร ประกอบกับการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ เหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาทักษะภาษามลายูกลางอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

นอกจากการเรียนการสอนภาษามลายูกลางโดยอาศัยช่องทางที่เป็นทางการแล้ว การพัฒนาทักษะภาษามลายูของกลุ่มตัวอย่าง ยังเกิดจากช่องทางที่ไม่เป็นทางการอีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นการดูโทรทัศน์ หรือฟังวิทยุที่เผยแพร่เป็นภาษามลายูกลาง การพูดคุยกับเพื่อน หรือสมาชิกในครอบครัว โดยใช้ภาษามลายูกลาง การศึกษาจากสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือการใช้โซเชียลมีเดียต่างๆ ซึ่งทักษะภาษามลายูกลางของกลุ่มตัวอย่าง ที่เกิดการเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการเหล่านี้ อาจไม่ได้รับการพัฒนาอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ในทุกด้าน การยกระดับความสามารถ หรือการนำทักษะเหล่านี้ไปต่อยอดเพื่อให้เกิดประโยชน์ จึงเป็นไปอย่างจำกัด

“การฝึกภาษามลายูกลางก็มาจากทีวี ฟังไป ดูรูปไป ก็เข้าใจ คล้ายๆ มลายูถิ่น”

พนักงานเสิร์ฟในร้านอาหาร

“ดูโฆษณาในทีวีมาเลเซีย ก็เห็นอักษรรูมี ที่มาเลเซีย ตัวอักษรรูมีเยอะ”

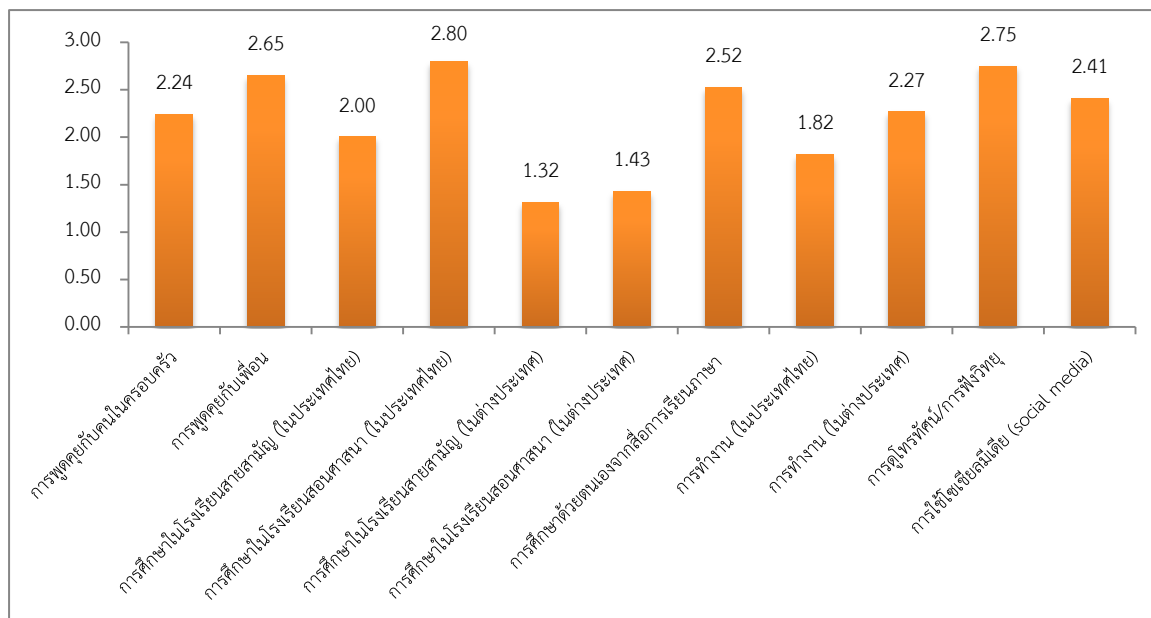
ชาวประมง

“อ่านตัวอักษรรูมีในทีวี ก็เข้าใจ ฟังด้วยก็รู้ความหมาย”

ชาวประมง

เป็นที่น่าสนใจว่า การเรียนรู้ทักษะภาษามลายูกลางจากการทำงานในต่างประเทศ ก็เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญ และเห็นว่ามีส่วนช่วยส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทักษะภาษา

มลาญกลางของตน ทั้งนี้ หากแรงงานสามารถพัฒนาทักษะภาษามลาญกลาง ผ่านการเรียนการสอนที่เป็นระบบควบคู่ไปด้วยแล้ว ก็น่าจะช่วยให้แรงงานมีความก้าวหน้าในอาชีพ และประสบความสำเร็จมากขึ้นได้

รูป 5.5 ระดับคะแนนความสำคัญ จำแนกตามแหล่งเรียนรู้ทักษะภาษามลาญกลาง

5.3 ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจากทักษะภาษามลาญกลาง

การอยู่อาศัยหรือทำงานในสิ่งแวดล้อมที่ต้องใช้ภาษาอื่น นอกจากภาษาแม่ของตนนั้น หากแรงงานสามารถฝึกฝนทักษะภาษาจนสามารถสื่อสารกับบุคคลอื่นๆ ได้ ย่อมเป็นประโยชน์ต่อแรงงานไม่มากนักน้อย ในส่วนนี้จึงมุ่งศึกษาผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ จากทักษะภาษามลาญกลางของแรงงานที่มี/ไม่มีทักษะภาษา และทำงานในประเทศไทย/ประเทศมาเลเซีย โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ตามแนวคิดสมการ Mincer (1974) ซึ่งเป็นสมการที่นิยมใช้ในการพิจารณาผลได้ของแรงงานที่เกิดจากการศึกษาและประสบการณ์ของแรงงาน และประยุกต์สมการ Mincer โดยเพิ่มตัวแปรทักษะภาษามลาญกลาง และตัวแปรควบคุมอื่นๆ ที่น่าสนใจ ตามลำดับ

จากการประมาณการสมการถดถอย สมการ 3.1 3.2 และ 3.3 ซึ่งมีระดับรายได้ต่อปีของกลุ่มตัวอย่าง ที่อยู่ในรูปลอการิทึมธรรมชาติ (natural logarithm) เป็นตัวแปรตาม โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square: OLS) พบว่า ทั้ง 3 สมการ มีค่าคงที่เป็นบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ซึ่งหากพิจารณาตามหลักแนวคิดสมการ Mincer ค่าดังกล่าวแสดงถึงระดับรายได้ประมาณการโดยเฉลี่ยของบุคคลที่ไม่มีการศึกษา และไม่มีทักษะภาษามลายู ที่เพิ่งเข้าสู่ตลาดแรงงานนั่นเอง

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรต่างๆ พบว่า ประสบการณ์ในการทำงานเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มขึ้นของรายได้ต่อปีของแรงงานโดยเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ การทำงานอย่างต่อเนื่อง เป็นกระบวนการในการสั่งสมประสบการณ์ของแรงงาน ผ่านการเรียนรู้โดยการลงมือทำ (learning by doing) แรงงานที่มีประสบการณ์และความชำนาญในหน้าที่ของตน จึงได้รับค่าตอบแทนที่สูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ค่าตอบแทนที่เกิดจากประสบการณ์ในการทำงานนั้น จะเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง (diminishing returns) เมื่อแรงงานมีอายุมากขึ้น

สำหรับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและระดับความรู้ของแรงงานนั้น ได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ความรู้ที่ได้จากการศึกษาในระบบ โดยวัดจากจำนวนปีการศึกษาในสายสามัญ และทักษะภาษามลายูกลางของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งในสมการ 3.1 วัดจากคะแนนความสามารถทางภาษามลายูกลาง ที่ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ประเมินด้วยตนเอง โดยคำนวณเป็นค่าเฉลี่ยจากคะแนนความสามารถทางด้านต่างๆ ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษามลายูกลางของผู้ตอบแบบสอบถาม (0 แสดงถึงการไม่มีทักษะภาษามลายูกลาง และ 5 แสดงถึงการมีทักษะภาษามลายูกลางในระดับสูงที่สุด) ผลการวิเคราะห์การถดถอยชี้ให้เห็นว่า ระดับการศึกษาในสายสามัญของกลุ่มตัวอย่างไม่มีนัยสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงของรายได้แต่อย่างใด ตรงกันข้ามกับทักษะภาษามลายูกลางที่มีอิทธิพลต่อการสร้างรายได้ของแรงงานอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ หากคะแนนประเมินทักษะภาษามลายูของกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้น 1 คะแนน โดยที่ปัจจัยอื่นๆ ไม่เปลี่ยนแปลงแล้ว จะส่งผลกระทบทำให้รายได้ของกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.29

เมื่อพิจารณาทักษะมลายูกลางในรายละเอียด โดยจำแนกความสามารถทางภาษามลายูกลางของผู้ตอบแบบสอบถามออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะการฟัง 2) ทักษะการพูด 3) ทักษะการอ่านแบบอักษรรูมี 4) ทักษะการอ่านแบบอักษรยาวี 5) ทักษะการเขียนแบบอักษรรูมี และ 6) ทักษะการเขียนแบบอักษร ดังเช่นสมการ 3.2 จะเห็นได้ว่า ความสามารถในการพูดและการอ่านภาษามลายูของกลุ่มตัวอย่างส่งผลกระทบเชิงบวกต่อระดับรายได้อย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ หากกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนประเมินทักษะการพูดภาษามลายูกลาง (หรือทักษะการอ่านภาษามลายูกลางแบบอักษรยาวี) เพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะส่งผลทำให้รายได้ของกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 16.33 (หรือร้อยละ 22.14) เมื่อปัจจัยอื่นๆ คงที่

ตาราง 5.5 ผลการวิเคราะห์การถดถอย

รายได้ทั้งปีของแรงงาน	สมการ 3.1	สมการ 3.2	สมการ 3.3
ค่าคงที่	10.8483 [64.5338]**	10.8068 [65.9063]**	10.5568 [57.8517]**
จำนวนปีการศึกษา	0.0057 [1.1274]	0.0079 [1.6231]*	0.0077 [1.6330]*
ระดับทักษะภาษามลายูกลาง (ภาพรวม)	0.1129 [4.5576]**		
ระดับทักษะการฟังภาษามลายูกลาง		0.0203 [0.3039]	-0.0107 [-0.1586]
ระดับทักษะการพูดภาษามลายูกลาง		0.1633 [2.5365]**	0.1514 [2.3638]**
ระดับทักษะการอ่านภาษามลายูแบบอักษรรูมี		0.0881 [1.1420]	0.0604 [0.8008]
ระดับทักษะการอ่านภาษามลายูแบบอักษรยาวี		0.2214 [2.9723]**	0.2022 [2.6865]**
ระดับทักษะการเขียนภาษามลายูแบบอักษรรูมี		-0.1205 [-1.6595]*	-0.0763 [-1.0591]
ระดับทักษะการเขียนภาษามลายูแบบอักษรยาวี		-0.2778 [-3.4646]**	-0.2763 [-3.4226]**
ประสบการณ์ทำงานของของแรงงาน	0.0083 [2.1888]**	0.0080 [2.1792]**	0.0107 [2.7533]**
ประสบการณ์ทำงานของของแรงงาน ²	-0.00001 [-2.0846]**	-0.00001 [-2.1040]**	-0.00001 [-2.5961]**
เพศ (อ้างอิง: ชาย)			
หญิง			-0.26218 [-3.3104]**
สถานภาพสมรส (อ้างอิง: โสด/ม่าย/หย่า/แยก)			
สมรส			0.20374 [2.4808]**
ภาคอุตสาหกรรม (อ้างอิง: ภาคเกษตร)			
นอกภาคการเกษตร			0.49415 [6.2662]**
R-Square	0.0593	0.1450	0.2524
Adj. R-Square	0.0495	0.1246	0.2269
F Statistics	6.0206	7.1063	9.9017
Significant	[0.0000]**	[0.0000]**	[0.0000]**

หมายเหตุ: ตัวเลขในเครื่องหมายวงเล็บคือ ค่าสถิติ t

** แทนความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 5%

* แทนความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 10%

ผลวิเคราะห์การถดถอยในตาราง 5.5 สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและสนทนากลุ่มกับแรงงานที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย ที่ชี้ให้เห็นว่า ทักษะการพูดภาษามลายูกลางมีความสำคัญในการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะการทำงานที่ต้องติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นๆ จึงส่งผลทำให้แรงงานที่มีทักษะการพูดภาษามลายูกลางเหล่านี้ มีแนวโน้มจะได้รับค่าตอบแทนสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ

“การเดินทางของในประเทศมาเลเซีย ต้องเดินตามบ้าน และชวนให้เค้าซื้อสินค้าเรา”

ผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย

“แคชเชียร์มีหน้าที่แก้ปัญหาให้กับลูกค้า อาหารเค็มไป หรือต้องปรับปรุงอะไร ก็ต้องถามลูกค้า ... เวลาลูกค้าบ่น ก็ต้องรับหน้า แคชเชียร์จะมีเงินเดือนพิเศษ”

แคชเชียร์ในร้านอาหาร

“เด็กที่พูดได้ สื่อสารกับลูกค้าได้ ก็ให้รายได้มากกว่าเด็กคนอื่น”

เจ้าของร้านอาหาร

“คนที่พูด (มลายูกลาง) ไม่ได้ เงินเดือนก็ต่ำกว่า ทำงานอยู่หลังร้าน”

แคชเชียร์ในร้านอาหาร

อย่างไรก็ดี แม้ว่าทักษะการอ่านภาษามลายูแบบอักษรยาวี ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถทางภาษามลายูกลางของผู้ตอบแบบสอบถามที่ค่อนข้างสูง ซึ่งจะสามารถพัฒนาเป็นทักษะภาษามลายูกลางในด้านอื่นๆ ได้ต่อไป จะมีความสำคัญต่อการสร้างรายได้ของกลุ่มตัวอย่างก็ตาม แต่กลับไม่พบอิทธิพลของทักษะการอ่านภาษามลายูแบบอักษรรูมีต่อระดับรายได้แต่อย่างใด เช่นเดียวกับทักษะการฟังภาษามลายูกลาง ที่ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ การฟังเป็นทักษะภาษาในขั้นพื้นฐาน ที่บุคคลทั่วไปสามารถเรียนรู้และพัฒนาได้ด้วยตนเองในเบื้องต้น จากการสื่อสารกับสมาชิกในครอบครัว การทำงาน หรือสื่อต่างๆ ในทำนองเดียวกัน การเขียนภาษามลายูแบบอักษรรูมีนั้น ก็ใช้ตัวอักษรภาษาอังกฤษในการสะกด ดังนั้นหากแรงงานสามารถอ่านภาษาอังกฤษได้บ้างแล้ว ก็จะสามารถอ่านออกเสียงที่สามารถสื่อความหมายได้ ทั้งทักษะการฟังและการอ่านภาษามลายูแบบอักษรรูมี เป็นทักษะที่แรงงานใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันโดยทั่วไป ประกอบกับเป็นทักษะที่สามารถฝึกฝนได้ไม่ยาก ทักษะพื้นฐานเหล่านี้ จึงไม่ส่งผลต่อระดับรายได้ของกลุ่มตัวอย่างนั่นเอง

“เสียงอ่านของภาษามลาญกลาง ไม่ว่าจะเขียนเป็นแบบยาวี หรือรูมี ก็คล้ายๆ กัน ฟังได้”

ชาวประมง

ในทางตรงกันข้าม พบว่า หากกลุ่มตัวอย่างมีทักษะการเขียนภาษามลาญ ไม่ว่าจะเขียนแบบอักษรรูมี หรือแบบอักษรยาวี เพิ่มขึ้น กลับส่งผลทำให้ระดับรายได้ของกลุ่มตัวอย่างลดลง โดยมีค่า marginal effect เท่ากับร้อยละ -12.05 และร้อยละ -27.78 ตามลำดับ ผลกระทบเชิงลบของทักษะการเขียนภาษามลาญต่อรายได้ที่ค่อนข้างสูงนี้ แสดงให้เห็นว่า ทักษะการเขียนภาษามลาญไม่เอื้อประโยชน์ หรือไม่มีความจำเป็นต่อการทำงานของกลุ่มตัวอย่างแต่อย่างใด สะท้อนถึงภาวะที่แรงงานไร้ฝีมือเหล่านี้ มีคุณสมบัติที่สูงเกินกว่าที่เป็นที่ต้องการในการประกอบอาชีพ (overeducation) นั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ดังนี้

“การจดออเดอร์ลูกค้า จะใช้อักษรย่อเป็นส่วนใหญ่ ไม่ได้เขียนเป็นประโยค”

พนักงานเสิร์ฟในร้านอาหาร

“ไม่ค่อยได้เขียน ส่วนมากใช้อ่าน และพูดมากกว่า”

คนขับรถตู้

“ไม่ได้เขียนจดหมาย หรือเขียนเอกสารให้ใคร เจรจามากกว่า”

คนเลี้ยงนกเพื่อการพาณิชย์

เมื่อประมาณการสมการถดถอยของรายได้เฉลี่ยต่อปี โดยพิจารณาปัจจัยส่วนบุคคลอื่นๆ เพิ่มเติม ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส และภาคอุตสาหกรรม (สมการ 3.3) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรหุ่นเหล่านี้ล้วนมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิงจะมีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายถึงร้อยละ 26.22 นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างที่สมรสจะมีรายได้เฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มอ้างอิง ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นโสด เป็นม่าย หย่า หรือแยกกันอยู่กับคู่สมรส ถึงร้อยละ 20.37 และกลุ่มตัวอย่างที่ทำงานนอกภาคเกษตรจะมีรายได้เฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่ทำงานในภาคเกษตรถึงร้อยละ 49.42

อย่างไรก็ดี สภาพแวดล้อมในการทำงานที่แตกต่างกัน ก็อาจส่งผลทำให้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจากทักษะภาษามลาญกลาง ที่วัดในรูปของรายได้ต่อปี แตกต่างกันไปด้วย การวิเคราะห์ในส่วน

ถัดไป จึงเป็นการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากทักษะภาษามลาญกลางของแรงงานไร้ฝีมือที่มีทักษะภาษามลาญกลาง โดยเปรียบเทียบระหว่างแรงงานที่ทำงานในประเทศไทย กับแรงงานที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย เพื่อให้ได้ผลการวิเคราะห์ที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

5.4 ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจากทักษะภาษามลาญกลาง เปรียบเทียบระหว่างแรงงานที่มีทักษะภาษามลาญกลาง และทำงานในประเทศไทย กับแรงงานที่มีทักษะภาษามลาญกลาง และประเทศมาเลเซีย

จากการประเมินระดับทักษะภาษามลาญของกลุ่มตัวอย่างที่มีทักษะภาษามลาญกลาง และทำงานในประเทศไทย และกลุ่มตัวอย่างที่มีทักษะภาษามลาญกลาง และทำงานในประเทศมาเลเซีย เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษามลาญกลางของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ในด้านต่างๆ ดังแสดงในตาราง 5.6 ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า คะแนนความสามารถทางภาษามลาญกลางจากการประเมินตนเองของกลุ่มตัวอย่างที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ทำงานในประเทศไทยในทุกด้าน ทั้งนี้ เมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม โดยใช้ Independent sample t-test พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นแรงงานไร้ฝีมือที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย มีความสามารถในการฟังและการพูดภาษามลาญกลางสูงกว่ากลุ่มที่ทำงานในประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ ในขณะที่คะแนนประเมินทักษะการฟังและการพูดภาษามลาญกลางโดยเฉลี่ยของแรงงานกลุ่มที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย อยู่ในระดับสูง คะแนนประเมินของแรงงานกลุ่มที่ทำงานในประเทศไทยนั้นอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น จึงส่งผลให้ความสามารถในการใช้ภาษามลาญในภาพรวมของแรงงานกลุ่มดังกล่าวโดยเฉลี่ยสูงกว่าด้วย

ตาราง 5.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของคะแนนทักษะภาษาของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานที่ทำงาน และประเภททักษะ

ระดับทักษะ ภาษามลายู กลาง	กลุ่มทำงานในไทย และมีทักษะภาษามลายู			กลุ่มทำงานในมาเลเซีย มีทักษะภาษามลายู			Independent Sample t-test
	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล	
ภาพรวม	2.9981	0.9290	ปานกลาง	3.2099	0.8656	ปานกลาง	-1.8825*
การฟัง	3.2614	0.9648	ปานกลาง	3.6250	0.9447	มาก	-3.0077**
การพูด	2.9886	0.9648	ปานกลาง	3.4904	0.9630	มาก	-4.0947**
การอ่าน (รู้มี)	3.0455	1.1132	ปานกลาง	3.1538	1.0334	ปานกลาง	-0.8058
การอ่าน (ยารวี)	2.8864	1.0660	ปานกลาง	3.0865	1.1472	ปานกลาง	-1.4007
การเขียน (รู้มี)	2.9205	1.1766	ปานกลาง	2.9663	1.0650	ปานกลาง	-0.3283
การเขียน (ยารวี)	2.8864	1.0979	ปานกลาง	2.9375	1.0994	ปานกลาง	-0.3659

หมายเหตุ ** แทนความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 5%

* แทนความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 10%

ผลการวิเคราะห์ในเบื้องต้น สะท้อนให้เห็นว่า ความสามารถในการฟังและการพูดภาษามลายูกลางของแรงงานไร้ฝีมือที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย น่าจะมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นทักษะที่ต้องใช้ในการสื่อสารกับลูกค้า นายจ้าง หรือเพื่อนร่วมงาน อยู่เป็นประจำ อย่างไรก็ตาม ในการวิเคราะห์ว่า ระดับทักษะภาษามลายูกลางที่แตกต่างกันนี้ ส่งผลต่อระดับรายได้ของแรงงานไร้ฝีมือหรือไม่อย่างไร จะใช้แนวคิดสมการ Mincer ที่มีการเพิ่มตัวแปรควบคุมอื่นๆ ดังที่แสดงไว้ในสมการ 3.3 เป็นสมการหลัก โดยแยกพิจารณาผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจากทักษะภาษามลายูของกลุ่มตัวอย่างที่มีทักษะภาษามลายูกลางและทำงานในประเทศไทย และกลุ่มตัวอย่างที่มีทักษะภาษามลายูกลางและทำงานในประเทศมาเลเซีย ตามสมการ 3.3.1 และสมการ 3.3.2 ตามลำดับ

ในทำนองเดียวกับผลการวิเคราะห์การถดถอยในตาราง 5.5 การประมาณการรายได้ต่อปีของแรงงานทั้ง 2 กลุ่ม ดังตาราง 5.7 แสดงค่าคงที่ของสมการ 3.3.1 และสมการ 3.3.2 ที่เป็นบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสะท้อนถึงระดับรายได้ประมาณการของกลุ่มอ้างอิง ได้แก่ แรงงานไร้ฝีมือเพศชายที่ไม่ได้สมรส ทำงานในภาคเกษตร ไม่มีการศึกษา ไม่มีประสบการณ์ในการทำงาน แต่มีทักษะภาษามลายูใน

ด้านใดด้านหนึ่งบ้าง ทั้งนี้ หากกลุ่มอ้างอิงเป็นแรงงานที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย จะมีรายได้ต่อปีสูงกว่ากลุ่มที่ทำงานในประเทศไทย

เมื่อพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและระดับความรู้ของแรงงานนั้น พบว่า ปัจจัยเหล่านี้มีอิทธิพลต่อแรงงานทั้ง 2 กลุ่มแตกต่างกันไป กล่าวคือ ในขณะที่จำนวนปีการศึกษาในสายสามัญ และความสามารถในการใช้ภาษามลายูในด้านต่างๆ ไม่มีผลต่อระดับรายได้ของแรงงานไร้ฝีมือที่ทำงานในประเทศไทยแต่อย่างใด ตรงกันข้ามกับกรณีของแรงงานที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย ที่พบว่า จำนวนปีการศึกษา และระดับทักษะการพูดและการอ่านภาษามลายูกลางแบบอักษรยาวี ส่งผลเชิงบวกต่อรายได้ของแรงงานอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ หากแรงงานไร้ฝีมือที่ทำงานในประเทศมาเลเซียและมีทักษะภาษามลายูในด้านใดด้านหนึ่ง มีคะแนนประเมินทักษะการพูดภาษามลายูกลาง (หรือทักษะการอ่านภาษามลายูแบบอักษรยาวี) เพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะส่งผลทำให้รายได้ของกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 18.25 (หรือร้อยละ 16.25) เมื่อปัจจัยอื่นๆ คงที่ สำหรับระดับทักษะการเขียนภาษามลายูแบบอักษรยาวีและอักษรูมินั้น กลับมีผลเชิงลบต่อรายได้ของแรงงานกลุ่มนี้ ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ทักษะการเขียนภาษามลายูกลางไม่มีความจำเป็นในการทำงานแต่อย่างใด เปรียบเสมือนต้นทุนที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ในการทำงานและสร้างรายได้ขึ้นเอง

หากนำผลการวิเคราะห์การถดถอยมาพิจารณาร่วมกับผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม โดยใช้ Independent sample t-test เป็นที่น่าสนใจว่า แม้ว่าคะแนนประเมินทักษะการฟังของกลุ่มตัวอย่างที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย จะสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ทำงานในประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติก็ตาม แต่ความแตกต่างดังกล่าว กลับไม่ส่งผลต่อระดับรายได้ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มแต่อย่างใด อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้สามารถประยุกต์ทักษะการฟังภาษามลายูถิ่น ซึ่งส่วนใหญ่ใช้งานเป็นประจำในชีวิตประจำวัน เพื่อให้เกิดการพัฒนาทักษะการฟังและภาษามลายูกลางได้ไม่ยาก ทักษะการฟังภาษามลายูกลางจึงเปรียบเสมือนทักษะพื้นฐานของแรงงานจากจังหวัดชายแดนใต้ ดังนั้นจึงไม่มีอิทธิพลต่อระดับรายได้ของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 5.7 ผลการวิเคราะห์การถดถอย

รายได้ทั้งปีของแรงงาน	ผู้มีทักษะภาษามลายู ทำงานในประเทศไทย	ผู้มีทักษะภาษามลายู ทำงานในประเทศมาเลเซีย
	สมการ 3.3.1	สมการ 3.3.2
ค่าคงที่	8.8959 [16.3633]**	10.1520 [26.5684]**
จำนวนปีการศึกษา	0.0054 [0.7115]	0.0477 [2.8611]**
ระดับทักษะภาษามลายูกกลาง (ภาพรวม)		
ระดับทักษะการฟังภาษามลายูกกลาง	-0.1101 [-0.9808]	0.0106 [0.1077]
ระดับทักษะการพูดภาษามลายูกกลาง	0.1588 [1.4132]	0.1825 [1.9220]**
ระดับทักษะการอ่านภาษามลายูแบบอักษรรูมี	-0.0915 [-0.6283]	0.1298 [1.3382]
ระดับทักษะการอ่านภาษามลายูแบบอักษรยาวี	0.1505 [0.7479]	0.1625 [1.8283]*
ระดับทักษะการเขียนภาษามลายูแบบอักษรรูมี	0.1709 [1.3718]	-0.2340 [-2.4445]**
ระดับทักษะการเขียนภาษามลายูแบบอักษรยาวี	-0.2536 [-1.3200]	-0.2375 [-2.4274]**
ประสบการณ์ทำงานของของแรงงาน	0.1009 [4.1929]**	0.0130 [1.8118]*
ประสบการณ์ทำงานของของแรงงาน ²	-0.00103 [-3.9170]**	-0.00001 [-1.7089]*
เพศ (อ้างอิง: ชาย)		
หญิง	-0.0991 [-0.6163]	-0.3305 [-2.8521]**
สถานภาพสมรส (อ้างอิง: โสด/ม่าย/หย่า/แยก)		
สมรส	0.1809 [0.9832]	0.2756 [2.2355]**
ภาคอุตสาหกรรม (อ้างอิง: ภาคเกษตร)		
นอกภาคการเกษตร	0.5745 [3.4570]**	0.4768 [3.3920]**
R-Square	0.3899	0.2764
Adj. R-Square	0.2773	0.2287
F Statistics	3.4621	5.7939
Significant	[0.0000]**	[0.0000]**

หมายเหตุ: ตัวเลขในเครื่องหมายวงเล็บคือ ค่าสถิติ t

** แทนความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 5%

* แทนความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 10%

สำหรับประสบการณ์ในการทำงานนั้น พบว่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งวัดจากจำนวนปีที่แรงงานเริ่มเข้าสู่ตลาดแรงงาน (เมื่ออายุ 15 ปี) มีค่าเป็นบวก แสดงให้เห็นว่า แรงงานที่มีประสบการณ์ทำงานสูง จะมีรายได้ต่อปีเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ ระดับรายได้ของแรงงานที่เพิ่มขึ้นจะเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง เมื่อแรงงานมีอายุสูงขึ้นนั่นเอง อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี จะเห็นได้ว่า ตลาดแรงงานในประเทศไทยให้ความสำคัญกับประสบการณ์ในการทำงานของแรงงาน มากกว่าตลาดแรงงานในประเทศมาเลเซีย ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า แรงงานไร้ฝีมือที่ตัดสินใจไปทำงานในประเทศมาเลเซีย นั้น ต้องการหางานที่ให้ผลตอบแทนสูงเป็นสำคัญ แต่เนื่องจากข้อจำกัดหลายประการ ทำให้ไม่มีโอกาสเลือกทำงานที่ตรงกับความต้องการ หรือคล้ายคลึงกับงานที่เคยทำมา ประสบการณ์ในการทำงานจึงไม่ส่งผลต่อรายได้ของแรงงานกลุ่มนี้มากนัก

นอกจากนี้ ยังพบว่า เพศและสถานภาพสมรสส่งผลต่อระดับรายได้ของกลุ่มตัวอย่างที่ทำงานในประเทศมาเลเซียอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ แรงงานที่เป็นเพศชาย หรือเป็นผู้ที่สมรส จะมีระดับรายได้สูงกว่าแรงงานที่เป็นเพศหญิง หรือเป็นโสด ม่าย หย่า หรือแยก แม้ว่าแรงงานเหล่านี้ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลอื่นๆ รวมถึงระดับทักษะภาษามลายูที่ไม่แตกต่างกันก็ตาม ทั้งนี้ ไม่พบอิทธิพลของเพศและสถานภาพสมรสต่อระดับรายได้ของกลุ่มตัวอย่างที่ทำงานในประเทศไทยแต่อย่างใด แต่สำหรับตัวแปรภาคอุตสาหกรรมนั้น พบว่า เป็นปัจจัยที่มีนัยสำคัญในการกำหนดระดับรายได้ของแรงงานทั้ง 2 กลุ่ม นั่นคือ แรงงานที่อยู่นอกภาคเกษตร ไม่ว่าจะทำงานในประเทศไทย หรือทำงานในประเทศมาเลเซีย มีแนวโน้มจะมีรายได้สูงกว่าแรงงานไร้ฝีมือที่ทำงานในภาคเกษตร เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่

บทที่ 6

บทสรุป และข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพในการสร้างรายได้ของแรงงาน ที่ใช้ภาษาแตกต่างกันในครัวเรือน วิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจากทักษะภาษามลายูกลาง เปรียบเทียบแรงงานไร้ฝีมือที่มี/ไม่มีทักษะภาษามลายูกลาง และทำงานในประเทศไทย/ประเทศมาเลเซีย และศึกษาแนวทางในการพัฒนาทักษะภาษาให้กับแรงงานไทย เพื่อเพิ่มโอกาสในการแข่งขันในตลาดอาเซียนต่อไปในอนาคต

ผลการศึกษาเบื้องต้น สะท้อนให้เห็นว่า การใช้ภาษาอื่นๆ ที่นอกเหนือจากภาษาไทย ในการสื่อสารกับสมาชิกในครัวเรือนของประชากรวัยแรงงานนั้น มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แรงงานที่ใช้ภาษามลายู/ยาวิ แม้ว่าแรงงานที่ใช้ภาษาไทยในครัวเรือน จะเป็นแรงงานกลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อปีสูงที่สุดก็ตาม แต่หากพิจารณาอัตราการเติบโตของรายได้ ระหว่างแรงงานกลุ่มที่ใช้ภาษาที่มีความแพร่หลาย เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาญี่ปุ่น ภาษาจีน ภาษามลายู จะเห็นได้ว่า แรงงานที่ใช้ภาษามลายู/ยาวิในครัวเรือน กลับเป็นแรงงานกลุ่มที่มีอัตราการเติบโตของรายได้เฉลี่ยต่อปีสูงที่สุด

เมื่อวิเคราะห์มูลค่าทุนมนุษย์ของแรงงาน จำแนกตามภาษาที่ใช้ในครัวเรือน เพื่อศึกษาศักยภาพในการสร้างรายได้ของแรงงานแต่ละกลุ่ม ตามแนวคิด Lifetime income approach ของ Jorgenson and Fraumeni พบว่า แรงงานที่ใช้ภาษามลายูในการสื่อสารกับสมาชิกในครัวเรือน เป็นแรงงานกลุ่มที่สามารถสร้างมูลค่าทุนมนุษย์ได้สูงเป็นอันดับสอง รองจากแรงงานที่ใช้ภาษาไทย อีกทั้งยังเป็นแรงงานที่มีอายุน้อย แต่มีรายได้ตลอดช่วงชีวิตการทำงานสูง ส่วนใหญ่อยู่ในภาคเกษตร หรือประกอบอาชีพลูกจ้าง จึงเป็นกลุ่มที่สามารถพัฒนาศักยภาพในการสร้างรายได้ให้มากขึ้น

ข้อค้นพบเหล่านี้ สะท้อนให้เห็นว่า แรงงานที่มีทักษะภาษามลายูน่าจะยิ่งทวีความสำคัญต่อไปในอนาคต โดยการมีทักษะภาษามลายู นอกจากจะเอื้อประโยชน์แก่แรงงานในการประกอบอาชีพ และสร้างรายได้แล้ว ยังเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศอีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความสามารถในการหางานในตลาดแรงงานของประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ ที่ใช้ภาษามลายูกลางเป็นภาษาหลัก

สำหรับการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจากทักษะภาษามลายูกลางของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นแรงงานไร้ฝีมือที่มี/ไม่มีทักษะภาษามลายูกลาง และทำงานในประเทศไทย/ประเทศมาเลเซีย ตาม

แนวคิดสมการรายได้ของ Mincer นั้น พบว่า ทักษะการพูดและการอ่านภาษามลายูแบบอักษรยาวี ต่างส่งผลให้รายได้ของแรงงานเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากทักษะการพูดภาษามลายูกลางมีความจำเป็นในการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะการทำงานที่ต้องติดต่อกับบุคคลอื่นๆ แรงงานที่มีทักษะดังกล่าวจึงมีแนวโน้มจะได้รับค่าตอบแทนสูงกว่าแรงงานกลุ่มอื่นๆ ส่วนทักษะการอ่านภาษามลายูกลางแบบอักษรยาวีนั้น สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถทางภาษาของแรงงานที่อยู่ในระดับค่อนข้างสูง น่าจะใช้พัฒนาทักษะภาษาในด้านอื่น หรือต่อยอดให้เกิดประโยชน์ต่อการทำงานได้ต่อไป

ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบรายได้ของแรงงานที่มีทักษะภาษามลายูในตลาดแรงงานทั้ง 2 ประเทศ พบประเด็นที่น่าสนใจ กล่าวคือ ในขณะที่ตลาดแรงงานไร้ฝีมือในประเทศไทย ให้ความสำคัญกับประสบการณ์ในการทำงานเป็นหลัก แต่ตลาดแรงงานไร้ฝีมือในประเทศมาเลเซีย กลับให้ความสำคัญกับการศึกษา และทักษะการพูดและการอ่านภาษามลายูกลางแบบอักษรยาวีเป็นหลัก ส่วนประสบการณ์ในการทำงานนั้น ไม่ได้ส่งผลต่อรายได้ของแรงงานกลุ่มนี้มากเท่าใดนัก

โดยสรุป ผลการศึกษาในครั้งนี้ ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของทักษะภาษามลายูกลาง ซึ่งเป็นคุณลักษณะเด่นประการหนึ่งของแรงงานไร้ฝีมือในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ โดยหากแรงงานเหล่านี้สามารถใช้ทักษะภาษามลายูถิ่น ซึ่งเป็นภาษาที่ใช้กันอยู่เป็นประจำในชีวิตประจำวัน เป็นพื้นฐานในการพัฒนาต่อยอดเป็นทักษะภาษามลายูกลางต่อไป ก็จะช่วยเพิ่มโอกาสในการทำงานในประเทศมาเลเซีย และช่วยสร้างรายได้ที่ดีกว่าได้ ซึ่งความเชื่อมโยงระหว่างตลาดแรงงานในประเทศไทย และตลาดแรงงานในประเทศมาเลเซียนี้ นอกจากจะช่วยผลักดันให้แรงงานและสมาชิกในครอบครัวมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นแล้ว ยังเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน และเศรษฐกิจของประเทศต่อไปในอนาคตด้วย

แนวทางในการพัฒนาทักษะภาษามลายูกลางให้กับแรงงานไทย

ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ที่ยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากก่อให้เกิดความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่แล้ว ยังส่งผลกระทบเชิงลบต่อระบบเศรษฐกิจอีกด้วย สถานประกอบการต่างๆ ต้องปิดกิจการลง หรือโยกย้ายไปยังจังหวัดอื่น โอกาสในการหางานทำของแรงงานในพื้นที่จึงลดลงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งนี้ สำหรับแรงงานที่มีระดับการศึกษาค่อนข้างสูงนั้น การย้ายถิ่นไปยังกรุงเทพมหานครและปริมณฑล หรือพื้นที่อื่นๆ เพื่อแสวงหาโอกาสในการทำงานที่ให้ผลตอบแทนสูง ครอบครัวจะได้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ตลอดจนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน นับเป็นทางเลือกหนึ่งที่น่าจะทำได้ไม่ยากเท่าไรนัก ตรงกันข้ามกับแรงงานที่มีระดับการศึกษาค่อนข้างต่ำ

ทางเลือกในการประกอบอาชีพของแรงงานไร้ฝีมือเหล่านี้จึงมีไม่มาก เนื่องจากการแข่งขันในตลาดแรงงานภายในประเทศค่อนข้างสูง ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงระดับรายได้ที่แตกต่างกันอย่างมากระหว่างการทำงานในประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย ประกอบกับการมีวัฒนธรรม ศาสนา และภาษา ที่ใกล้เคียงกันใน 2 พื้นที่ แรงงานไร้ฝีมือในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ส่วนหนึ่ง จึงตัดสินใจเดินทางไปทำงานยังประเทศมาเลเซีย เพื่อแสวงหาโอกาสที่ดีกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากแรงงานพอมือทักษะภาษามลายูถิ่น ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาทักษะภาษามลายูกลางที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในประเทศมาเลเซียได้ไม่ยาก

แม้ว่าภาษาอังกฤษจะได้รับการยอมรับเป็นภาษากลางในการสื่อสารระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน แต่ประชากรมากกว่าครึ่งหนึ่งของภูมิภาคใช้ภาษามลายูเป็นภาษาหลัก (Ethnologue, 2013) ภาษามลายูยังเป็นภาษาที่สามารถใช้ในการติดต่อเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศมหาอำนาจ อาทิ ประเทศในแถบตะวันออกกลางได้อีกด้วย ดังนั้นภาษามลายูจึงน่าจะมีบทบาทสำคัญมากขึ้น ภายหลังการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อันจะก่อให้เกิดการไหลเวียนของแรงงานมีฝีมือและแรงงานไร้ฝีมือ รวมถึงการสร้างโอกาสในการแข่งขันทางธุรกิจภายนอกประเทศ

ทักษะภาษามลายูกลางของแรงงาน จึงเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสำคัญ ซึ่งก่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างตลาดแรงงานในประเทศไทยกับตลาดแรงงานในประเทศมาเลเซียได้ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า แรงงานไร้ฝีมือที่มีทักษะภาษามลายูกลางเหล่านี้ เรียนรู้และพัฒนาทักษะภาษามลายูกลางจากโรงเรียนสอนศาสนาเป็นสำคัญ โดยกลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษาจากโรงเรียนสอนศาสนาในระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มตะวัซซิฎฎะฮ) และอิสลามศึกษาตอนปลาย (ชานาวิยะฮ) นั้น จะมีคะแนนประเมินทักษะภาษามลายูในทุกด้าน สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างไม่เคยศึกษาในโรงเรียนสอนศาสนา หรือจบการศึกษาในระดับอิสลามศึกษาตอนต้น (อิบติดาอียะฮ) อย่างเห็นได้ชัด

อย่างไรก็ดี พบว่า การเรียนการสอนภาษามลายูกลางในโรงเรียนสอนศาสนา ก็ยังมีประเด็นที่ควรได้รับการแก้ไขอีกมาก ไม่ว่าจะเป็นการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ การบริหารจัดการการศึกษาที่ยังไม่เป็นระบบ หรือการขาดงบประมาณสนับสนุน เป็นต้น ซึ่งหากปัญหาเหล่านี้ได้รับการแก้ไขจากหน่วยงานภาครัฐแล้ว ก็น่าจะทำให้การพัฒนาทักษะภาษามลายูกลางของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ผลการศึกษาในครั้งนี้ ยังสะท้อนให้เห็นว่า การเรียนรู้ภาษามลายูกลางจากช่องทางที่ไม่เป็นทางการนั้น ก็มีความสำคัญเช่นเดียวกับการเรียนรู้จากช่องทางที่เป็นทางการ ช่องทางที่ไม่เป็นทางการ อาทิ การดูโทรทัศน์/ฟังวิทยุที่เผยแพร่เป็นภาษามลายูกลาง การพูดคุยกับเพื่อน หรือสมาชิกในครอบครัว เป็นภาษามลายูกลาง การศึกษาภาษามลายูกลางด้วยตนเองจากสื่อการเรียนรู้ ตลอดจนการใช้โซเชียลมีเดียต่างๆ ล้วนมีส่วนสำคัญในการพัฒนาทักษะภาษามลายูกลางทั้งสิ้น ดังนั้นหากแรงงานเหล่านี้ได้รับการสนับสนุนอย่างเป็นรูปธรรม โดยใช้สื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจและทันสมัย ทอดแทรกผ่านช่องทางต่างๆ ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ตั้งแต่อายุน้อย ได้มีโอกาสพัฒนาทักษะภาษามลายูกลางเพิ่มเติมด้วยตนเอง หรือมีการเรียนรู้ในที่ทำงานอย่างเป็นกิจลักษณะ ก็น่าจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่ง

ทั้งนี้ ทักษะภาษามลายูกลางที่ควรได้รับการส่งเสริมมากที่สุด ได้แก่ ทักษะการพูด และการอ่าน ภาษามลายูกลางแบบอักษรยาวี เนื่องจากเป็นทักษะที่ช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่แรงงานอย่างมีนัยสำคัญ โดยการเรียนรู้การสอนในเบื้องต้น อาจยังไม่ต้องเน้นความถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ หรือรูปแบบประโยคที่ครบถ้วนสมบูรณ์เท่าใดนัก แต่ควรมุ่งเน้นความสามารถในการสื่อสาร ซึ่งแรงงานจำเป็นต้องใช้ในการประกอบอาชีพเป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็น การพูดกับ ลูกค้า เพื่อนร่วมงาน เจ้านาย หรือการเจรจาต่อรอง โกล่เกลี่ยข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้น

การพัฒนาศักยภาพของแรงงานไร้ฝีมือจำนวนมากในพื้นที่ต่างๆ โดยการเพิ่มพูนทักษะภาษาอื่นที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ มีความใกล้เคียงกับวัฒนธรรม หรือภาษาที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในภูมิภาคนั้นๆ นอกจากจะเป็นการสร้างรายได้ให้กับแรงงาน และช่วยเหลือเลี้ยงสมาชิกในครอบครัวแล้ว ยังเป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับเศรษฐกิจในแต่ละพื้นที่ ช่วยลดภาระรายจ่ายและงบประมาณของภาครัฐ ในการกระตุ้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในพื้นที่ที่ห่างไกล นอกจากนี้ การสนับสนุนให้ประชาชนเกิดความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรม และวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชนในประเทศปลายทางควบคู่กันไปด้วยนั้น น่าจะก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างกัน ช่วยทวีความได้เปรียบและสร้างศักยภาพในการแข่งขันของแรงงานไทย เมื่อตลาดแรงงานไร้พรมแดนกลายเป็นมิติใหม่ทางเศรษฐกิจ ที่สร้างความเจริญเติบโตให้แก่ประเทศต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- Alisher, A., Johannes, G. and Stephan, L. T. (2009). Language Usage, Participation, Employment and Earnings: Evidence for Foreigners in West Germany with Multiple Source of Selection. **Labour Economics**. 16: 330-341.
- Alderson, J. C. (2006). Diagnosing Foreign Language Proficiency: A Teaching Testing Interface. **Diagnosing Foreign Language Proficiency: The Interface Between Learning and Assessment**. 4-12.
- Antonio, D. P. and Josep, L. R. (2012). Language Knowledge and Earning in Catalonia. **Journal of Applied Economics**. 14(1): 89-118.
- Azam, M., Chin, A. and PrakashAzam, N. (2013). The Return to English-Language Skill in India. **Economic Development and Cultural Change**. 61(2): 335-367.
- Berman, E., Langa, K. and Siniver, E. (2003). Language-Skill Complementarity: Return to Immigrant Language Acquisition. **Labour Economic**. 10(3): 265-290.
- Chiswick, B. R. (1998). Hebrew Language Usage: Determinants and Effects on Earnings Among Immigrants in Israel. **Journal of Population Economics**. 11: 253-271.
- Chiswick, B. R. and Miller, P. W. (1998). Earnings in Canada: The Roles of Immigrant Generation, French Ethnicity and Language. **Research in Population Economics**. 6: 183-224.
- Chiswick, B. R. and Miller, P. W. (2003). The Complementarity of Language and Other Human Capital: Immigrant Earnings in Canada. **Economics of Education Review**. 22: 469-480.
- Chiswick, B. R. and Miller, P. W. (2007). The Economic Costs to Native-Born Americans of Limited English Language Proficiency. In Chiswick, B. R. and Miller, P. W. (Eds). **The Economics of Language: International Analyses**. London: Routledge. 413-430.

Chiswick, B. R., Patrinos, H. A. and Hurst, M. A. (2000). Indigenous Language Skills and the Labour Market in Developing Country: Bolivia. **Economic Development and Cultural Change**. 48: 454-465.

Chomsky, N. A. (1976). **Reflections on Language**. New York: Pantheon.

Cohn, E. and Geske, T. G. (1990). **The Economic of Education**. 3rd Edition. New York: Pergamon Press.

Cook, G. and Seidlhofer, B. (1995). An Applied Linguist in Principle and Practice. In Cook, G. and Seidlhofer, B. (Eds). **Principle and Practice in Applied Linguistics: Studies in Honour of H. G. Widdowson**. Oxford: Oxford University Press. 1-25.

Daniela, C. and Dorrit, P. (2011). English Language Proficiency and Earning in a Developing Country: The Case of South Africa. **Journal of Socio-Economics**. 40: 385-393.

Dorrit, P. and Daniela, C. (2011). Language Proficiency and Language Policy in South Africa: Finding from New Data. **International Journal of Educational Development**. 31: 449-457.

Dustmann, C. and Fabbri, F. (2003). Language Proficiency and Labour Market Performance of Immigrants in the UK. **Economic Journal**. 23: 695-717.

Eli, B., Kevin, L. and Erea, S. (2003). Language-Skill Complementarity: Returns to Immigrant Language Acquisition. **Labour economics**. 10: 265-290.

Ethnologue. (2013). **Distribution of World Languages by Area of Origin**. Retrieved from <http://www.ethnologue.com/statistics>. [2 July 2014]

Fry, R. and Lindsay, L. B. (2004). The Value of Bilingualism in the US Labour Market. **Industrial and Labour Relations Review**. 57: 128-140.

Gao, W. and Smyth, R. (2011). Economic Return to Speaking ‘Standard Mandarin’ Among Migrants in China’s Urban Labour Market. **Economics of Education Review**. 30: 342-352.

Gardner, R. C. (2007). Motivation and Second Language Acquisition. **Porta Linguarum**. 8: 9-20.

Gingras, R. C. (1978). **Second Language Acquisition and Foreign Language Teaching**. Washington: Center for Applied Linguistics.

Godoy, R., Reyes-Garcia, V., Seyfrieda, C., Huanca, T., Leonard, W. R., McDade, T., Tanner, S. and Vadez, V. (2007). Language Skill and Earning: Evidence from a Pre-Industrial Economy in the Bolivian Amazon. **Economics of Education Review**. 26: 349-360.

Hatch, E. M. (1978). **Second Language Acquisition: A Book of Readings**. Rowley: Newbury House.

Johnson, M. (2004). **A Philosophy of Second Language Acquisition**. New Haven: Yale University Press.

Kevin, L. and Erez, S. (2006). The Return to English in a Non-English Speaking Country: Russian Immigrants and Native Israelis in Israel. **NBER Working Paper No. 12464**.

Larsen-Freeman, D. and Long, M. H. (1991). **An Introduction to Second Language Acquisition Research**. New York: Longman.

Malone, D. (2012). **Theories and Research of Second Language Acquisition**. Retrieved from: http://www.sil.org/sites/default/files/files/theories_and_research_of_second_language_acquisition.pdf. [25 January 2014]

Malone, E. M. (1999). Trends in Peace Corps Volunteer Language Proficiency. **Georgetown University Round Table on Language and Linguistics 1999**. 20-24.

Mincer, J. (1974). **Schooling, Experience and Earnings**. New York: National Bureau of Economic Research.

Mitchell, R. and Myles, F. (2004). **Second Language Learning Theories**. 2nd Edition. London: Arnold.

Mulkerne, S. and Graham, A. M. (2011). **Labour Market Intelligence on Languages and Intercultural Skills in Higher Education**. Southampton: University Council of Modern Languages. Retrieved from: http://www.ucml.ac.uk/sites/default/files/shapingthefuture/101/17%20%20Anne%20Marie%20Graham%20emp%20resource%20template_0.pdf [31 August 2014]

Patten, B. V. and Williams, J. (2007). **Theories in Second Language Acquisition: An Introduction**. Mahwah: Lawrence Erlbaum. 77-95.

Powers, D. E. (1986). Academic Demands Related to Listening Skills. **Language Testing**. 3(12): 1-38.

Quella, N. and Rendon, S. (2009). Occupational Selection in Multilingual Labour Markets: The Case of Catalonia. **Working paper No. 09-02**. Department of Economics, Stony Brook University.

Rendon, S. (2007). The Catalan Premium: Language and Employment in Catalonia. **Journal of Population Economics**. 20: 669-686.

Ritchie, W. and Bhatia, T. (1996). **Handbook of Second Language Acquisition**. San Diego: Academic Press. 413-468.

Tinsley, T. (2013). Demand and Supply of Language Skill in the UK. **Language: The State of the Nation**. British Academy Press. Retrieved from: http://www.britac.ac.uk/policy_state_of_the_nation_2013.cfm [4 June 2014]

White, L. (2003). *Second Language Acquisition and Universal Grammar*. Cambridge: Cambridge University Press.

ธีรวิทย์ เอกะกุล. (2543). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์*. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

นันท์ปพร มหาไม้. (2555). *อัตราผลตอบแทนจากการเรียนรู้ในการศึกษาต่อสายอาชีวและสายสามัญของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

แบงค์ชาติเผยแรงงานไทย 80% ไร้ฝีมือ. (19 กุมภาพันธ์ 2557). *เดลินิวส์*. สืบค้นจาก: <http://www.dailynews.co.th/education/217325> [25 พฤษภาคม 2558]

สุทธภา อมรวิวัฒน์. (29 กรกฎาคม 2556). *Connectivity series ตอนที่ 1: แรงงานฝีมือจะเคลื่อนย้ายไปไหน?*. สืบค้นจาก: <https://www.scbeic.com/th/detail/product/784> [2 มีนาคม 2557]

สุพัตรา จิรนนทนาภรณ์, อรทัย ชินอักษรพงศ์ และอัญชลี สิงห์น้อย. (2011). *ทัศนคติทางภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ไทที่มีต่อภาษาของตนเองในเขตภาคเหนือตอนล่าง*. วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร 5(2). สืบค้นจาก: http://www.human.nu.ac.th/jhnu/file/journal/2011_02_01_20_10_15.05-02-01.pdf [12 มีนาคม 2558]

ภาคผนวก

แบบสอบถาม
การวิเคราะห์ผลตอบแทนทางด้านภาษามลายู

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง ตามความเป็นจริง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. เพศ

- ☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง

2. อายุ (นับถึงวันเกิดครั้งสุดท้าย) ปี

3. สัญชาติ

- ☐ 1) ไทย ☐ 2) มาเลเซีย ☐ 3) จีน ☐ 4) อื่น ๆ ระบุ

4. ศาสนา

- ☐ 1) อิสลาม ☐ 2) พุทธ ☐ 3) คริสต์ ☐ 4) อื่น ๆ ระบุ

5. สถานภาพสมรส

- ☐ 1) โสด ☐ 2) สมรส ☐ 3) ม่าย/หย่า/แยกกันอยู่

6. ภูมิลำเนา

- ☐ 1) ปัตตานี ☐ 2) ยะลา ☐ 3) นราธิวาส
☐ 4) สงขลา ☐ 5) สตูล ☐ 6) อื่น ๆ ระบุ

7. ความสัมพันธ์กับหัวหน้าครัวเรือน

- ☐ 1) หัวหน้าครัวเรือน ☐ 2) สามี/ภรรยา ☐ 3) บุตรที่ยังไม่ได้สมรส
☐ 4) บุตรที่สมรสแล้ว ☐ 5) บุตรเขย/บุตรสะใภ้ ☐ 6) บิดามารดา (รวม พ่อตา แม่ยาย ปู่ ย่า ตา ยาย)
☐ 7) บุตรของบุตร ☐ 8) พี่น้อง ญาติอื่น ๆ ☐ 9) ผู้อาศัย
☐ 10) ลูกจ้างในธุรกิจของครัวเรือน/คนรับใช้

8. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (รวมตัวท่านเอง) คน

9. จำนวนสมาชิกที่ทำงานหารายได้ (รวมตัวท่านเอง) คน

10. ระดับการศึกษาสูงสุดที่เรียนจบ (สามัญ)

- ☐ 1) ไม่เคยเรียน ☐ 2) ประถมศึกษา ☐ 3) มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ 4) มัธยมศึกษาตอนปลาย ☐ 5) อนุปริญญา/ปวส. ☐ 6) ปริญญาตรี หรือสูงกว่า

11. ระดับการศึกษาสูงสุดที่เรียนจบ (ศาสนา)

- ☐ 1) ไม่เคยเรียน ☐ 2) อิสลามศึกษาตอนต้น (อิตติดาอียะฮ)
☐ 3) อิสลามศึกษาตอนกลาง (มุตะวัชชีญะฮฮ) ☐ 4) อิสลามศึกษาตอนปลาย (ชานาเวียะฮ) ☐ 5) อื่น ๆ ระบุ

ตอนที่ 2 ประสบการณ์ในการทำงาน

12. อาชีพหลักหรืองาน ที่ใช้เวลาทำเป็นส่วนใหญ่ ในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา (เลือกตอบเพียง 1 ข้อ)

- ☐ 1) เกษตรกรทำนา/ไร่/สวน ☐ 2) ชาวประมง ☐ 3) แม่ครัว/พ่อครัวในร้านอาหาร
☐ 4) พนักงานเสิร์ฟ ☐ 5) พนักงานล้างจาน ☐ 6) พนักงานทำความสะอาด/แม่บ้าน
☐ 7) พนักงานนวด/สปา ☐ 8) พนักงานก่อสร้าง ☐ 9) พนักงานขับรถสาธารณะ (มอเตอร์ไซด์ รถตุ๊ก แท็กซี่)
☐ 10) พนักงานขับรถส่งของ ☐ 11) พนักงานจัดสวน ☐ 12) ผู้เลี้ยงนกเพื่อการพาณิชย์
☐ 13) ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ☐ 14)ว่างงาน/ไม่ได้ทำงาน (ข้ามไปข้อ 16.) ☐ 15) อื่น ๆ ระบุ

13. สถานภาพการทำงาน (เลือกตอบเพียง 1 ข้อ)

- ☐ 1) พนักงาน/ลูกจ้าง ☐ 2) เจ้าของกิจการ ☐ 3) ประกอบธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง ☐ 4) อื่น ๆ ระบุ.....

14. รายได้จากอาชีพหลัก (ค่าจ้าง/เงินเดือน/กำไร) เฉลี่ยต่อเดือน บาท หรือ ริงกิต

15. รายได้อื่น ๆ (เงินพิเศษ โบนัส ค่าล่วงเวลา เบี้ยขยัน ค่านายหน้า สวัสดิการ เงินที่ได้รับเป็นการช่วยเหลือจากนายจ้าง ฯลฯ) เฉลี่ยต่อเดือน
..... บาท หรือ ริงกิต

16. ที่ตั้งของบริษัท/สถานประกอบการ ที่ใช้เวลาทำเป็นส่วนใหญ่ ในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา

ประเทศ

☐ 1) ไทย	☐ 2) มาเลเซีย
จังหวัด	รัฐ/เขต
☐ 1) ปัตตานี	☐ 1) กัวลาลัมเปอร์
☐ 2) ยะลา	☐ 2) กลันตัน
☐ 3) นราธิวาส	☐ 3) เคดาห์
☐ 4) สงขลา	☐ 4) ปีนัง
☐ 5) สตูล	☐ 5) ปะลิส
☐ 6) อื่น ๆ ระบุ	☐ 6) เปรัก
	☐ 7) อื่น ๆ ระบุ

ตอนที่ 3 ทักษะทางด้านภาษา

17. ภาษาแม่/ภาษาที่ใช้ตั้งแต่เกิด (เลือกตอบเพียง 1 ข้อ)

☐ 1) ไทย	☐ 2) มลายูลีน	☐ 3) มลายูกกลาง
☐ 4) อังกฤษ	☐ 5) จีน	☐ 6) อื่น ๆ ระบุ

18. ภาษาที่ใช้คุยกับสมาชิกในครัวเรือนเป็นส่วนใหญ่ (เลือกตอบเพียง 1 ข้อ)

☐ 1) ไทย	☐ 2) มลายูลีน	☐ 3) มลายูกกลาง
☐ 4) อังกฤษ	☐ 5) จีน	☐ 6) อื่น ๆ ระบุ

19. ภาษาที่ใช้ในการทำงานเป็นส่วนใหญ่ (เลือกตอบเพียง 1 ข้อ)

☐ 1) ไทย	☐ 2) มลายูลีน	☐ 3) มลายูกกลาง
☐ 4) อังกฤษ	☐ 5) จีน	☐ 6) อื่น ๆ ระบุ

20. คุณมีทักษะภาษามลายูกกลาง ในการฟัง/พูด/อ่าน/เขียน หรือไม่

- ☐ 1) มี ได้แก่ (สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ☐ 1) การฟัง ☐ 2) การพูด ☐ 3) การอ่าน ☐ 4) การเขียน
- ☐ 2) ไม่มี (จบการสัมภาษณ์)

21. สัดส่วนการใช้ภาษาต่าง ๆ ในแต่ละวันของคุณ โดยเฉลี่ยแล้วเป็นอย่างไร (ควรรวมกันได้ 100%)

1) ภาษาที่ 1 ที่ใช้ ได้แก่ ภาษา.....	โดยคิดเป็นสัดส่วน	%
2) ภาษาที่ 2 ที่ใช้ ได้แก่ ภาษา.....	โดยคิดเป็นสัดส่วน	%
3) ภาษาที่ 3 ที่ใช้ ได้แก่ ภาษา.....	โดยคิดเป็นสัดส่วน	%
4) ภาษาที่ 4 ที่ใช้ ได้แก่ ภาษา.....	โดยคิดเป็นสัดส่วน	%

22. คุณเริ่มพัฒนาทักษะภาษามลายูกลาง เมื่ออายุเท่าไร

- 1) เริ่มฝึกฟังภาษามลายูกลาง อายุ ปี
- 2) เริ่มฟังภาษามลายูกลางได้อย่างคล่องแคล่ว อายุ ปี
- 3) เริ่มฝึกพูดภาษามลายูกลาง อายุ ปี
- 4) เริ่มพูดภาษามลายูกลางได้อย่างคล่องแคล่ว อายุ ปี
- 5) เริ่มฝึกอ่านภาษามลายูกลาง รุมี อายุ ปี ยาวี อายุ ปี
- 6) เริ่มอ่านภาษามลายูกลางได้อย่างคล่องแคล่ว รุมี อายุ ปี ยาวี อายุ ปี
- 7) เริ่มฝึกเขียนภาษามลายูกลาง รุมี อายุ ปี ยาวี อายุ ปี
- 8) เริ่มเขียนภาษามลายูกลางได้อย่างคล่องแคล่ว รุมี อายุ ปี ยาวี อายุ ปี

23. โปรดระบุจำนวนปีและเดือน ที่คุณอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ใช้ภาษามลายูกลาง

- 1) ในครอบครัวที่ใช้ภาษามลายูกลาง ปี เดือน
- 2) ในโรงเรียนที่ใช้ภาษามลายูกลาง ปี เดือน
- 3) ในที่ทำงานที่ใช้ภาษามลายูกลาง ปี เดือน
- 4) ในประเทศที่ใช้ภาษามลายูกลาง ปี เดือน

24. คุณเรียนรู้ภาษามลายูกลางจากแหล่งต่าง ๆ เหล่านี้ ในระดับใด

	6 มากที่สุด	5 มาก	4 ปานกลาง	3 น้อย	2 น้อยมาก	1 ไม่มีเลย
1) การพูดคุยกับคนในครอบครัว						
2) การพูดคุยกับเพื่อน						
3) การศึกษาในโรงเรียนสายสามัญ (ในประเทศไทย)						
4) การศึกษาในโรงเรียนสอนศาสนา (ในประเทศไทย)						
5) การศึกษาในโรงเรียนสายสามัญ (ในต่างประเทศ)						
6) การศึกษาในโรงเรียนสอนศาสนา (ในต่างประเทศ)						
7) การศึกษาด้วยตนเองจากสื่อการเรียนภาษา เช่น หนังสือ เทป/วิดีโอ						
8) การทำงาน (ในประเทศไทย)						
9) การทำงาน (ในต่างประเทศ)						
10) การดูโทรทัศน์/การฟังวิทยุ						
11) การใช้โซเชียลมีเดีย (social media)						
12) อื่น ๆ ระบุ.....						

25. คุณมีทักษะการฟัง/การพูดภาษามลายูกลาง ในระดับใด (เลือกตอบเพียง 1 ข้อ)

- 1) ไม่สามารถรับและถ่ายทอดข้อความได้ ☐
- 2) สามารถรับและถ่ายทอดข้อความง่าย ๆ ที่ทำอยู่ประจำ เช่น วันจันทร์ ประชุม 10 โมง ☐
- 3) สามารถบอกความต้องการ ภายในขอบเขตงานของตนได้ เช่น ต้องการสั่งของจำนวน 10 ชิ้น ☐
- 4) สามารถให้คำแนะนำแก่ลูกค้าในเรื่องง่าย ๆ ทั่วไป ภายในขอบเขตงานของตน ☐
- 5) สามารถรับและถ่ายทอดข้อความส่วนมาก ที่มีความสำคัญ ในวันทำงานปกติ ☐
- 6) สามารถแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม/สัมมนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพูดสนับสนุน หรือโต้แย้ง
ในประเด็นต่าง ๆ ได้ ภายในขอบเขตงานของตน ☐

26. คุณมีทักษะการอ่านภาษามลาญกลาง (รูมีและยาวิ) ในระดับใด (เลือกตอบเพียง 1 ข้อ)

	รูมี	ยาวิ
1) ไม่สามารถเข้าใจตัวอักษรหรือข้อความ	☐	☐
2) เข้าใจรายงานสั้น ๆ หรือรายละเอียดของสินค้าที่คุ้นเคย หากอธิบายโดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย และเนื้อความพอจะคาดเดาได้	☐	☐
3) เข้าใจรายงานสั้น ๆ คู่มือการทำงานที่พอจะคาดเดาได้ ภายในขอบเขตงานของตน หากมีเวลาให้อย่างเพียงพอ	☐	☐
4) เข้าใจเนื้อความในจดหมายที่ไม่ได้ออกเป็นประจำ และบทความทฤษฎีต่าง ๆ ภายในขอบเขตงานของตน	☐	☐
5) เข้าใจจดหมายโต้ตอบ รายงาน รายงานเกี่ยวกับสินค้า ที่ส่วนใหญ่ ต้องพบในการทำงาน	☐	☐
6) เข้าใจจดหมายโต้ตอบต่าง ๆ ที่ใช้ภาษาอย่างเป็นทางการ	☐	☐

27. คุณมีทักษะการเขียนภาษามลาญกลาง (รูมีและยาวิ) ในระดับใด (เลือกตอบเพียง 1 ข้อ)

	รูมี	ยาวิ
1) ไม่สามารถเขียนตัวอักษรหรือข้อความ	☐	☐
2) สามารถเขียนข้อความที่ใช้เป็นประจำทั่วไป ส่งให้เพื่อนร่วมงาน เช่น ฉันทขอสินค้า x จำนวน 10 ชิ้น	☐	☐
3) สามารถเขียนข้อความสั้น ๆ ส่งให้เพื่อนร่วมงาน หรือผู้ที่รู้จักภายนอกบริษัทได้	☐	☐
4) สามารถจดบันทึกข้อความได้อย่างแม่นยำพอสมควรในการประชุม/สัมมนาในหัวข้อที่คุ้นเคย หรือพอจะคาดเดาได้	☐	☐
5) สามารถจัดการกับความต้องการสินค้าหรือบริการ ที่เกิดขึ้นเป็นประจำทั้งหมด	☐	☐
6) สามารถรับมือกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นประจำ และไม่เป็นประจำ ซึ่งเพื่อนร่วมงานหรือบุคคลภายนอก ร้องขอการบริการอย่างมืออาชีพ	☐	☐

28. คุณประเมินทักษะทางภาษามลาญกลาง ในด้านต่าง ๆ ของคุณในระดับใด จากระดับคะแนน 1 (น้อยที่สุด) – 6 (มากที่สุด)

	6 มากที่สุด	5 มาก	4 ปานกลาง	3 น้อย	2 น้อยมาก	1 ไม่มีเลย
1) การฟัง						
2) การพูด						
3) การอ่าน (รูมี)						
4) การเขียน (รูมี)						
5) การอ่าน (ยาวิ)						
6) การเขียน (ยาวิ)						

29. คุณเห็นว่า ทักษะทางภาษามลาญกลางในด้านต่าง ๆ มีความสำคัญต่อระดับเงินเดือน/ผลตอบแทนของคุณในระดับใด จากระดับคะแนน 1 (น้อยที่สุด) – 6 (มากที่สุด)

	6 มากที่สุด	5 มาก	4 ปานกลาง	3 น้อย	2 น้อยมาก	1 ไม่มีเลย
1) การฟัง						
2) การพูด						
3) การอ่าน (รูมี)						
4) การเขียน (รูมี)						
5) การอ่าน (ยาวิ)						
6) การเขียน (ยาวิ)						

การทดสอบการกระจายของข้อมูลแบบโค้งปกติ (normal distribution) ด้วยวิธี W/S Test for normality

การศึกษาผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจากทักษะภาษามลายู โดยใช้วิธีการประมาณการสมการ Mincer ด้วยวิธีถดถอยนั้น จะต้องใช้ข้อมูลจำนวนมาก (non-finite) เพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้องและแม่นยำในการประมาณการ ดังนั้น จึงควรคำนึงถึงการกระจายของข้อมูล ว่าเป็นการกระจายแบบโค้งปกติ (normal distribution) หรือไม่ กล่าวคือ ข้อมูลเป็นอิสระต่อกัน และเป็นการกระจายที่ด้านซ้ายและด้านขวามีรูปร่างเหมือนกัน (identical/asymptotic distribution) ซึ่งในการศึกษานี้ จะใช้วิธี W/S Test for normality โดยทำการทดสอบทุกตัวแปรที่ใช้ในสมการถดถอย ณ ระดับนัยสำคัญ 0.005

สมมุติฐานหลัก (H_0): ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างมีการกระจายตัวไม่แตกต่างจากการกระจายตัวแบบโค้งปกติอย่างมีนัยสำคัญ

สมมุติฐานทางเลือก (H_1): ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง กระจายตัวแตกต่างจากการกระจายตัวแบบโค้งปกติอย่างมีนัยสำคัญ

ผลการทดสอบในตาราง ก แสดงให้เห็นว่า ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างมีการกระจายแบบโค้งปกติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.005

ตาราง ก ผลการทดสอบ W/S Test for normality

ตัวแปร	ภาพรวม แรงงานทั้งหมด		แรงงาน ไม่มีทักษะภาษามลายู		แรงงาน มีทักษะภาษามลายู และทำงานในไทย		แรงงาน มีทักษะภาษามลายู และทำงานในมาเลเซีย	
	q	แปลผล	q	แปลผล	q	แปลผล	q	แปลผล
ค่าลอการิทึม ฐานธรรมชาติของรายได้	8.55	ยอมรับ H_0	5.96	ยอมรับ H_0	6.88	ยอมรับ H_0	8.06	ยอมรับ H_0
จำนวนปีการศึกษา	13.22	ยอมรับ H_0	9.56	ยอมรับ H_0	9.64	ยอมรับ H_0	4.70	ยอมรับ H_0
ระดับทักษะ ภาษามลายูกลาง	3.23	ยอมรับ H_0	N/A	ยอมรับ H_0	5.02	ยอมรับ H_0	5.39	ยอมรับ H_0
ระดับทักษะการฟัง ภาษามลายูกลาง	2.91	ยอมรับ H_0	N/A	ยอมรับ H_0	4.15	ยอมรับ H_0	4.23	ยอมรับ H_0
ระดับทักษะการพูด ภาษามลายูกลาง	3.00	ยอมรับ H_0	N/A	ยอมรับ H_0	5.18	ยอมรับ H_0	4.15	ยอมรับ H_0
ระดับทักษะการอ่าน ภาษามลายูแบบรูมี	3.09	ยอมรับ H_0	N/A	ยอมรับ H_0	4.49	ยอมรับ H_0	4.84	ยอมรับ H_0
ระดับทักษะการอ่าน ภาษามลายูแบบยาวี	3.08	ยอมรับ H_0	N/A	ยอมรับ H_0	4.69	ยอมรับ H_0	4.36	ยอมรับ H_0
ระดับทักษะการเขียน ภาษามลายูแบบรูมี	3.16	ยอมรับ H_0	N/A	ยอมรับ H_0	4.25	ยอมรับ H_0	4.70	ยอมรับ H_0
ระดับทักษะการเขียน ภาษามลายูแบบยาวี	3.18	ยอมรับ H_0	N/A	ยอมรับ H_0	4.55	ยอมรับ H_0	4.55	ยอมรับ H_0
ประสบการณ์ทำงาน	11.54	ยอมรับ H_0	5.46	ยอมรับ H_0	5.99	ยอมรับ H_0	8.47	ยอมรับ H_0
เพศ	2.03	ยอมรับ H_0	2.30	ยอมรับ H_0	2.03	ยอมรับ H_0	2.00	ยอมรับ H_0
สถานภาพสมรส	2.17	ยอมรับ H_0	2.46	ยอมรับ H_0	2.08	ยอมรับ H_0	2.13	ยอมรับ H_0
ภาคอุตสาหกรรม	2.04	ยอมรับ H_0	2.09	ยอมรับ H_0	2.01	ยอมรับ H_0	2.46	ยอมรับ H_0